

Å R S R A P P O R T

2015

Innholdsfortegnelse

Administrerende direktørs kommentarer	3
Bankens hovedstyre	4
Bankens ledergruppe	4
Endestinasjon i verdensklasse	5
Et nytt Helgeland tar form	6
Viktige næringer skaper vekst	8
Større enn noen gang	10
Regionens utvikling	11
Næringslivets vekst	12
Verdiskapning	14
Utsiktene	15
Hyttedrøm til himmels	16
Årsberetning	19
Eierstyring og selskapsledelse	30
Resultatregnskap konsern og morbank	33
Balanse konsern og morbank	34
Endring i egenkapital	35
Kontantstrømoppstilling	37
Innholdsfortegnelse noter	38
Regnskapsprinsipper og noter konsern og morbank	40

Rabothytta - Norges råeste turisthytte - er Den norske turistforenings hytte nummer 500. Den er plassert over 1200 meter over havet, helt inntil brekanten på Okstindan. Stedet er fantastisk vakkert med utsikt til breen og til Nord-Norges høyeste fjell, Oksskolten. Rabothytta ligger i Hemnes kommune i Nordland og kombinasjonen av natur og arkitektur gjør hytta til et mål i seg selv.

Vi leverer et resultat for 2015 som vi er stolte av. Utlånsveksten både i personmarkedet og bedriftsmarkedet er godt over landsgjennomsnittet. Dette bekrefter at det er større fart på Helgeland enn i de områder av landet som er direkte berørt av lavere oljeinvesteringer, men er også et resultat av en offensiv organisasjon. Vi opplever at Helgelendingene setter pris på å bli kontaktet, men ikke minst ønsker en lokal kontaktperson med en kompetanse som er verdifull enten det gjelder boligkjøp, pensjonssparing eller bedriftsøkonomiske spørsmål. Vi deler ut et noe høyere utbytte for 2015 enn 2014 og likestiller samfunnskapitalen med egenkapitalbeviskapitalen slik at vi også i år setter av et betydelig beløp til gavemidler. Bank som bransje er inne i en voldsom endring og utviklingen går i et stadig økende tempo. Kundenes adferd endrer seg og bruken av digitale tjenester, spesielt i personmarkedet har vist en eksplosiv kurve det siste året. Vi må tilpasse oss for framtiden. Dette innebærer reduksjon i antall ansatte, oppbygging og vedlikehold av rett kompetanse i alle ledd samtidig som vi skal betjene våre kunder gjennom tilstedeværelse på hele Helgeland. Vår lokalkompetanse er unik og den går ikke av moten.

Administrerende direktørs kommentarer

Utsiktene i Norge er mer usikre og uforutsigbare enn de har vært på lenge. Selv om Helgeland så langt synes å ha kommet bedre ut enn mange andre regioner i landet, er vi spente på hvordan neste år vil bli. Vi er på plass i forhold til regulatoriske kapitalkrav med god margin og er klar til å ta vår del av den veksten vi tror kommer på Helgeland i 2016. DNBs nedleggelse av tre av fire kontorer på Helgeland gir muligheter vi selvsagt vil benytte for å sikre vår gode posisjon.

Vår strategi som selvstendig lokalbank med Helgeland som marked videreføres i trygghet om at dette er rett og viktig for regionen. Selv om vi gjør tilpasninger for å møte framtiden skal helgelendingene møte kompetente rådgivere som kjenner lokalsamfunnet, kunden og bedriften. Gavemidlene skal komme kulturliv, idrett, forskning og undervisning til gode.

Lisbeth Flågeng

Lisbeth Flågeng
Administrerende direktør

Bankens styre

Bankens styre består av (fra venstre): rådgiver i Alstahaug Kommune, Inga-Marie Lund, administrerende direktør i Torghatten Trafikk-selskap, Stein Andre Herigstad-Olsen, ansattrepresentant i Helgeland Sparebank, May Heimdal, rådgiver, Nils Terje Furunes, administrerende direktør i Helgeland Kraft, Ove Brattbakk, økonomidirektør Mo Industripark, Eva Monica Hestvik, bedriftsrådgiver Helgeland Sparebank, Martin Søreng (fast møtende vara) og daglig leder i Kunnskapsparken Helgeland, Bjørn Audun Risøy.

Bankens ledergruppe

Bankens ledergruppe består i dag av (fra venstre): direktør personmarked, Dag Hugo Heimstad, økonomi-direktør, Ranveig Kråkstad, direktør risikostyring, Anne Ekroll, direktør bedriftsmarked, Bjørn-Tore Brønland, direktør organisasjonsutvikling, Ann Karin Krogli, finansdirektør Sverre Klausen, adm. direktør Lisbeth Flågeng og direktør forretningsutvikling, Øyvind Karlsen.

EN DESTINASJON I VERDENSKLASSE

Jeg kan ikke la være å nevne
Himmelblåeffekten når jeg kort skal
oppsummere reiselivsregionen Helgeland.

Joanna Lumley har fått æren for at nordlyset har gjort vinteren til en likeverdig partner til sommeren. På samme måte er det helt greit å gi Himmelblå og Hurtigruta minutt-for-minutt sin del av æren for den økte interessen for Helgeland.

For det har vært et eventyr for reiselivet, hvor hard jobbing fra mange dedikerte og fremsynte personer gjennom mange år er grunnlaget for suksessen. Verdensarvstatusen er viktig for Vega og Helgeland. Men også private investeringer i økt kapasitet både ved Fru Haugans Hotel i Mosjøen, Meyergården i Mo i Rana og Scandic Syv Søstre i Sandnessjøen for å nevne noen.

Hildurs Urtearium har betydd utrolig mye og har vært inspirasjon for utrolig mange andre grundere så vel i som utenfor Helgeland. Og Hurtigruta sin tilstedeværelse hver dag gjennom hele året betyr mye.

Samarbeidet innenfor Helgeland Reiseliv er kanskje den aller viktigste fellesavgjørelsen som er fattet. De som kjenner historien vet at det var en lang og kronglete sti å gå, men helt avgjørende for den positive utvikling som Helgeland har hatt.

Helgeland er jo det nærmeste vi kommer det som betegnes som "øyhopping." Utrolig mye har skjedd og mange spennende aktiviteter tilbys på fastlandet og ute på øyene. Men fortsatt gjenstår å koordinere hurtigbåter og ferger enda bedre.

Reiseliv er den hurtigst voksende næring i verden og reiseliv vil være en av de viktigste næringer i Nord-Norge i årene som kommer. Akkurat som havbruk, sol og vannkraft utnytter reiselivet det fornybare i naturen som grunnlaget for alt vi tilbyr, inkludert "arktisk mat" og de lokale råvarer som etterspørres mer og mer.

Er så Helgeland en reiselivsregion i verdensklasse? Naturen er så absolutt det. En del av de naturbaserte opplevelser, som kajakk og sykkel er også helt i toppen og mange råvarer er av det aller ypperste. Og "Rabohytta" har virkelig satt Okstindan og "innlandet av Helgeland" på kartet og er blitt en turistmagnet som til og med Lonely Planet har oppdaget!

Så svaret er: "Ja!" Helgeland har alle forutsetninger til å bli en reiselivsregion i verdensklasse - dersom alle aktører spiller på lag!

Geir Solheim
Avdelingsdirektør NHO Reiseliv Nord-Norge

ET NYTT HELGELAND TAR FORM

Helgeland er for tiden under ombygging. Investeringene i infrastruktur og i viktige bedrifter for regionen er rekordstore. Innen 2020 vil nye veisystemer, flyplass, sykehusstruktur være på plass, og petroleumsbasene, havbruksbedriftene, utdanningssystemene og de største kraftprodusentene vil ha gjennomført sine største investeringer noen gang.

Nye Helgeland vil da være svært godt rustet for fremtiden. Mer usikkert er det om den internasjonale kapitalen finner Helgeland attraktivt for nye investeringer i kraftforedlende bedrifter. Det er ikke usannsynlig at mye av den nye, viktige kraftproduksjonen på Helgeland blir et gode for andre regioner eller eksportert, uten større lokale ringvirkninger.

Lokale ringvirkninger må derfor være hovedstrategien for nærings- og samfunnsutviklingen på Helgeland fremover. En fokusert strategi for jobbskaping rundt havbrukssektoren, petroleumsnæringen og tilrettelegge for ny kraftforedlende industri er den eneste sikre måten å bevare og øke folketallet på Helgeland.

Regionen kan lykkes. Nøkkelen er aktiv bruk av egne kapitalbaser, offentlig tilrettelegging og utløsning av nasjonal og internasjonal investeringsvilje.

Erlend Bullvåg
Førstemanuensis og visedekan,
Universitetet i Nordland

BRØNNØYSUND-REGIONEN

Består av kommunene Brønnøy, Vega, Sømna, Bindal og Vevelstad. Folketallet er 13 215 innbyggere. Veksten siste to år er på 88 personer. Brønnøy bidrar med flest nye innbyggere med 37 personer. Bindal mister flest med 21 siste året. Seks av ti i regionen bor i Brønnøysund.

Den dominerende private virksomheten er Torghatten ASA. Brønnøy kommune og Brønnøysundregistrene er største offentlige arbeidsgivere. Utbygging av Brønnøysundregistrene og satsning innen havbruk ventes å bedre utviklingen i folketallet de neste fem-ti årene.

8,5 % av veksten på Helgeland

13 241 innbyggere

Vekst siste to år: 39 personer

SANDNESSJØEN-REGIONEN

Består av Herøy, Alstahaug, Leirfjord og Dønna, med 12 786 innbyggere. Dette er 51 flere innbyggere enn i 2014 og 91 flere enn i 2013. 58 prosent av innbyggerne bor i Alstahaug.

De største private virksomhetene er tilknyttet leverandør- og basevirksomhet for petroleumsnæringen.

De største offentlige arbeidsgiverne er Alstahaug kommune og Helgelandssykehuset avd. Sandnessjøen.

De siste to årene har Alstahaug opprettholdt veksttakten, med økende vekst i aldersgruppen 25-45 år. Nye arbeidsplasser innen petroleum og tjenesteleverandører er sammen med økt aktivitet i laksenæringen de viktigste forklaringene. Drift av eksisterende petroleumsinstallasjoner, etablering av vedlikeholdsbedrifter mot undervannskonstruksjoner, utbygging av Aasta Hansteen og leteaktivitet i Norskehavet ventes å gi vekst.

19,7 % av veksten på Helgeland

12 786 innbyggere

Vekst siste to år: 91 personer

VIKTIGE NÆRINGER

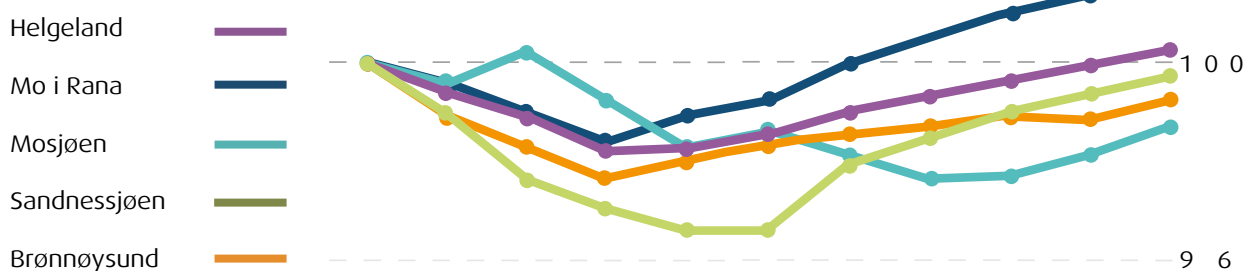
Ved inngangen til 2015 hadde Helgeland 78 492 innbyggere.

Siden 2013 har folketallet vokst i 9 av Helgelands 18 kommuner. Netto vekst i perioden er på 461 innbyggere. Størst vekst finner man i kommuner som huser industri, havbruk og petroleumsvirksomhet. Farten i tilveksten er en fjerdedel av gjennomsnittet for Norge totalt, og 70 prosent av snittet for i Nordland.

Aldersgruppen 25-45 år er ansett som en viktig gruppe for alle regioner, både økonomisk og samfunnsmessig. Helgeland har 17 804 innbyggere i denne gruppen, noe som utgjør 22,7 prosent av regionens befolkning. Sammenlignet med for to år siden har denne aldersgruppen økt med to

Utvikling i aldersgruppen 25 til 45 år på Helgeland og alle innbyggere på Helgeland fra 2005 til 2015

ER SKAPER VEKST

personer. Hadde Helgeland ligget på landsgjennomsnittet ville regionen imidlertid hatt 1 140 flere 25-45-åringer i dag, enn i 2010. Både det siste året og i et femårs-perspektiv går antall unge voksne i regionen ned. Noe av forklaringen er mindre årskull på vei inn i denne alderskategorien, men den viktigste årsaken er utflytting til jobb utenfor fylket.

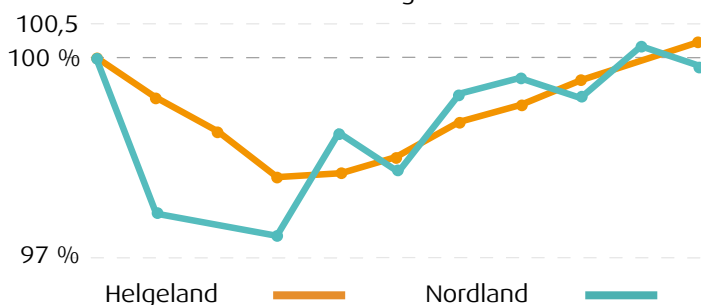
Prognosene for utviklingen frem til 2025 tilsier en befolkningsvekst på Helgeland med 3 577 innbyggere. Slike prognoser er imidlertid følsomme for innvandring og endringer i arbeidsmarkedene. Samferdselsnyvinninger, økt kapasitet innen høyere utdanning og bedre flyforbindelser vil påvirke folketallet positivt. Utviklingen i byene på Helgeland vil være avgjørende.

Ser vi på bykommunene Mo i Rana, Brønnøysund, Sandnessjøen og Mosjøen, er veksten fra 2014 til 2015 på 300 innbyggere til sammen.

Hattfjelldal har den prosentvis største veksten de siste to årene, med 4,2 prosent. I antall hoder fortsetter Rana å være største bidragsyter til økningen på Helgeland, med en vekst på 326 innbyggere på to år.

Befolkningsutvikling Helgeland og Nordland 2005 til 2015. Indeks der folkemengde 2005 = 100%.

MOSJØEN-REGIONEN

Består av Vefsn, Grane og Hattfjelldal med 16 343 innbyggere. Dette er 92 flere enn i 2014 og 161 flere enn i 2013. 81 prosent av innbyggerne bor i Vefsn.

De største bedriftene er Alcoa og Helgeland Kraft. Største arbeidsgiver i offentlig sektor er Vefsn kommune, mens Helgelandssykehuset avd. Mosjøen er største statlige virksomhet.

Hattfjelldal har stabil etterspørsel etter arbeidskraft. Kommunens satsning på bosetning av innvandrere har bidratt til at folketallet har økt med 66 personer de to siste årene.

Et viktig trendskifte for regionen er at innbyggertallet i Vefsn snudde fra minus til pluss fra 2014. De to siste årene er det også vekst i aldersgruppen 25-45 år for regionen, med netto 33 personer. Kvinner utgjør drøyt 60 prosent av denne veksten. Økt innvandring og økt behov for arbeidskraft innen helse og omsorg og bygg og anlegg bidrar til veksten.

34,4 % av veksten på Helgeland

16 343 innbyggere

Vekst siste to år: 161 personer

MO I RANA-REGIONEN

Består av kommunene Rana, Hemnes, Nesna, Lurøy, Træna og Rødøy, der 78 prosent av innbyggerne bor i Rana. Utgjør med sine 36 149 innbyggere 46,5 prosent av det totale innbyggertallet på Helgeland.

Folketallet i denne regionen økte med 170 innbyggere i 2014. Nesna, Træna, Rødøy og Hemnes har de to siste årene hatt en langt svakere utvikling enn Rana og Lurøy.

Bedriftene i Mo Industripark er de største private arbeidsgiverne. Havbruk står sterkt i kystkommunene, med Nova Sea som største aktør. Rana kommune er den største arbeidsgiveren, mens Statens innkrevingssentral og Nasjonalbiblioteket i Mo i Rana er de største statlige virksomheter.

De ettertraktede 25-45-åringene er en utfordring for denne regionen, med en nedgang på 33 personer for de to siste årene. Nedgangen skyldes nesten utelukkende at kvinner i denne gruppen har flyttet fra kommunene rundt Rana. Antallet menn i aldersgruppen øker i alle regionens kommuner. Utviklingen gir et tydelig signal om et behov for flere attraktive arbeidsplasser for kvinner i regionen.

36,9 % av veksten på Helgeland

36 143 innbyggere

Vekst siste to år: 170 personer

STØRRE ENN NOEN GANG

Næringslivet på Helgeland passerer i år ei omsetning på 44 milliarder kroner.

Omsetningen har aldri vært høyere. I forhold til 2013 er omsetningsveksten på 11,7 prosent. Da er kun tall fra profit selskaper (AS, ASA, DA, ANS, SA og PRE) samt konsernregnskap for virksomheter som har hovedkontor på Helgeland. Virksomheter med omsetning og aktivitet på Helgeland men med hovedkontor utenfor regionen, som Marine Harvest og Alcoa, kommer på toppen av dette.

Torghatten ASAs vekst som følge av overtakelsen av Widerøe er den viktigste forklaringen. Trekker man ut effekten av dette, er veksten de siste to årene på 3,8 prosent. Den gjennomsnittlige veksten i Norge de siste to årene er på 2,8 prosent, så her ligger Helgeland altså foran, også uten Widerøe-overtakelsen. Man ligger imidlertid noe under forventningen om 6,5 prosent vekst for Nordland i perioden 2013-2015.

En viktig årsak er at drivkreftene nå spriker. Økte eksportinntekter fra laks og metaller utlignes av lavere vekst i varehandel, betydelig nedgang innen petroleumsnæringen og lavere kraftproduksjon.

Industrien har imidlertid snudd fra nedgang i 2013, til svak vekst i 2014 og god vekst i 2015, som følge av gunstig kronekurs. Det er tilført lite ny kapasitet i industrien de siste årene, og mer ledig vannkraft bør føre til etablering av kraftforedlende bedrifter.

Havbruksbedriftene har vekst i både volum og økonomi, og har så langt vært lite påvirket av konjunkturrendringene.

STORE INVESTERINGER

Helgeland er inne i en sterk investeringsfase innenfor samferdsel, kraftproduksjon og eiendom. Røssåganleggene er for tiden Norges største vannkraftprosjekt med en ramme på over 4 milliarder, med Smibelg-Storåvatn i Rødøy og Lurøy til 1,3 milliarder rett bak. Vegpakke Helgeland med en ramme på minimum 5 milliarder er i gang, og fortsetter fornyelsen etter Toven-prosjektet. Det investeres i nybygg i form av hoteller, kulturbygg, produksjonslokaler, verkstedområder, logistikkentra og nye oppdrettslokaliteter.

MILJØ I FOKUS

Hos de kraftforedlende bedriftene gjøres det betydelige miljøforbedrende investeringer i samarbeid med Enova. Celsa og Alcoa har de største prosjektene på Helgeland.

Miljøgevinstene er betydelige og plasserer industrien i verdensklasse for lav miljøbelastning.

To av Norges største utbygginger innen petroleumssektoren foregår på sokkelen utenfor Helgeland. Utbyggingen av Polarled til 7,5 mrd. er

REGIONENS UTVIKLING

Brønnøysund-regionen har den sterkeste omsetningsveksten i bedriftene, fulgt av Mo i Rana-regionen.

Mo i Rana-regionen har fortsatt den største økonomien med en omsetning på 23 milliarder i 2015, noe som utgjør 52,5 prosent av omsetningen på Helgeland. Dette er en vekst på 5,6 prosent siden 2013.

Det største bidraget kommer fra havbruks-bedriftene med en fremgang på 27,9 prosent og industrien med en fremgang på 5,2 prosent på to år. Mo i Rana-regionen har dermed den nest sterkeste veksttakten på Helgeland, og går fra nedgang ved forrige Horisont-utgave (høsten 2013) god vekst i siste periode.

Den nest største økonomien har Brønnøysund-regionen med omland med en omsetning på 11 milliarder, noe som utgjør 25,8 prosent. Takket være et raskt voksende Torghatten-selskap er veksten i regionen formidable 45 prosent på to år. De største bidragene kommer fra havbruk og handel og reiseliv.

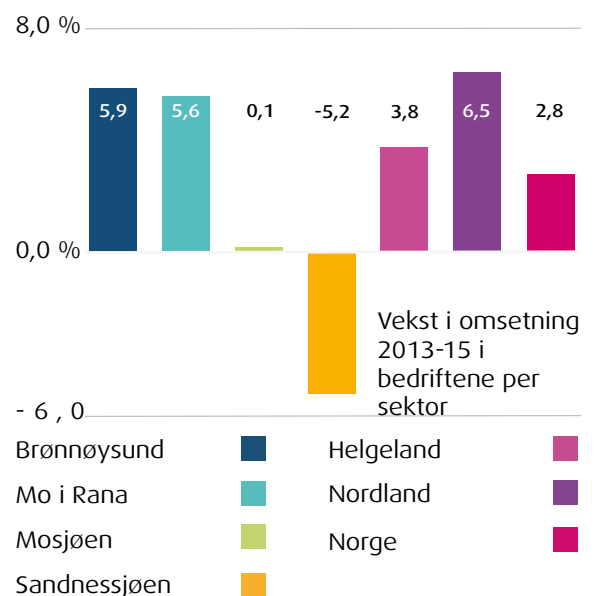
Mosjøen-regionen har de to siste årene tilnærmet null vekst. Omsetningen utenom aluminiumsproduksjonen hos Alcoa er 5,8 milliarder. Alcoa bidrar i tillegg med om lag 3,5 milliarder i 2015. Eksportverdien øker med 20 prosent siden 2013 som følge av valuta og markedspriser. I likhet med Brønnøysund-regionen er betydningen av regionens største bedrifter svært stor.

Da forrige Horisont Helgeland kom ut hadde Sandnessjøen-regionen sterk fremgang. Omsetningen nå er på 2,4 mrd. som utgjør 7,9 prosent av omsetningen. Dette er minst på Helgeland målt i omsetning. Petroleumsrelatert virksomhet og handel, reiseliv og transport har sterkest negativ utvikling med en nedgang på henholdsvis 19 og 11 prosent. Utsiktene for de neste årene gir imidlertid grunn til optimisme., der økt verkstedkapasitet og basevirksomhet vil stimulere til økt aktivitet.

nylig avsluttet. Utbyggingen av Aasta Hansteen-feltet er godt i gang, og ventes å få en ramme på enorme 60 milliarder. Utbyggingen vil øke attraktiviteten av å lete utenfor Helgelandskysten. Etter god aktivitet i forbindelse med Polarled i 2015, vil det etter en rolig vinter bli et betydelig aktivitetsløft i 2016. Både produksjon og vedlikehold av bunnrammer skjer i Sandnessjøen, i tillegg til basetjenester fra helikopterbasen i Brønnøysund og forsyningsbasen i Sandnessjøen. Når feltet åpner i 2017 vil Helgeland ha tre feltcenter i drift og være tyngdepunktet i petroleumsaktiviteten i Nord-Norge.

SVINGNINGER

Leverandørindustrien til petroleumssektoren har imidlertid store variasjoner i aktiviteten. Wasco Coatings Ltd fabrikk for rørcoating i Mo i Rana, med en årlig omsetning på nærmere 450 millioner og 120 ansatte, har gått for fullt i snart to år, med store lokale ringvirkninger. Videre drift forutsetter imidlertid nye oppdrag. Avslutningen av produksjonen av sugeanker til Aasta Hansteen gav en merkbar nedgang i sysselsettingen. I praksis betyr det lavere ringvirkninger i 2015, mens det forventes større ringvirkninger i 2016 som følge av økt aktivitet rundt installasjonene på Aasta Hansteen.

NÆRINGSLIVETS VEKST

For to-tre år siden var Helgeland inne i en periode med sterk vekst. Nå har veksten flatet noe ut.

Veksten på vei inn i 2013 var på hele 6,6 prosent per år i Helgelandsøkonomien. Så flatet det ut med 0,3 prosent vekst i 2013 og 0,5 prosent i 2014. I 2015 er det forventet en vekst på 3,2 prosent.

Oppkjøpet av Widerøe ASA er det største oppkjøpet gjort av en bedrift på Helgeland noensinne. Torghatten ASA rykker med oppkjøpet i front for de nasjonale transportselskapene, og selskapet er regionens desidert største bedrift målt i omsetning, med mer enn 8,5 mrd.

Av nykommerne er Aker Solutions underavdeling i Sandnessjøen og Helgeland Smolts anlegg i Reppen i Rødøy de to med størst forventet omfang.

Gunstig valuta bidrar til at det forventes en vekst på 1,4 prosent i 2016. Selv om havbruk og metallindustri har god utvikling, dempes fremgangen av svakere konjunkturer for mange av de øvrige Helgelandsbedriftene.

For eksportbedriftene på Helgeland kom svekkelsen av kronekursen på et veldig viktig tidspunkt. Svakere markedsutsikter ble ved utgangen av 2014 avløst av optimisme som følge av økt konkurranseevne. Eksportverdiene har på to år økt med formidable 33 prosent

brutto. Ettersom bedriftene også importerer råvarer og tjenester er netto-effekten noe lavere. Erfaringsvis vedvarer slike gunstige perioder i korte perioder. Derfor er det svært viktig å holde høy takt i fornyelsen av de kraftforedlende bedriftene og realisere havbrukssektorens vekstmuligheter.

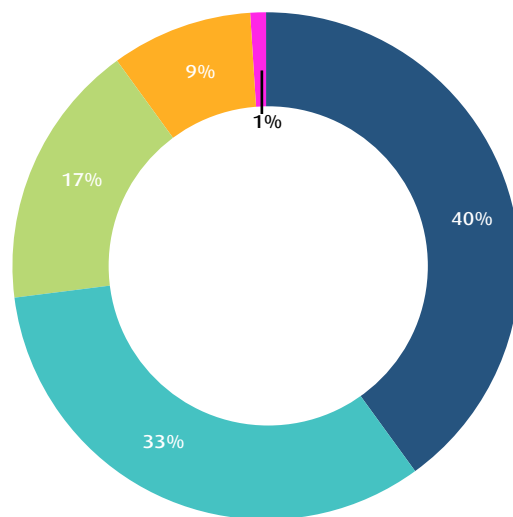
I 2013 var industrien den største sektoren på Helgeland, med en andel av omsetningen på 38 prosent. I 2015 er varehandel, transport og reiseliv størst med 39,6 prosent av omsetningen. Årsaken er også her effekten av Torghattens Widerøe-oppkjøp. Sektoren omsetter for 17,5 milliarder, som gir hele 28 prosent økning. Holder vi Torghatten ASA utenfor er veksten i overkant av 2,5 prosent per år.

Den nest største sektoren er industri med 32,5 prosent av omsetningen. I sum selger industrien for 14,7 milliarder. Det er en økning fra 2013 med 1,2 prosent. Sterk konkurranse internasjonalt har holdt bedriftenes priser nede, mens valutasvekkelse har økt inntektene i siste del av 2014 og første del av 2015. Industri som ikke eksporterer har stabil til svakt fallende omsetning. Lavere kraftproduksjon og økt konkurranse i byggevareindustrien har gitt liten vekst siden 2013.

Tredje største sektor er tjenesteleverandører til bedrifter, som med 7,6 mrd. står for 17,5 prosent av omsetningen. Det er en nedgang på 1,2 prosent fra 2013. Viktige forklaringsfaktorer er at lavere rentenivå gir lavere leieinntekter i eiendom, og

Fordeling av driftsinntektene på Helgeland mellom de ulike sektorene

Tjenester til private
 Havbruk og fiskeri
 Tjenester mot bedrifter
 Industri og BA
 Vareh, hot, reiseliv, transp

lav vekst i industribedriftene gir stabilt behov for tjenester.

Fiskeri og havbruk er fjerde størst med 4,1 mrd. i omsetning, som utgjør 9,3 prosent. Det er første gang sektoren passerer 4 mrd. Økende produksjon i anleggene, økende settefiskproduksjon og økt slakterikapasitet betyr at sektoren forventer å ha størst fremgang på Helgeland de kommende årene. Veksten siden 2013 er hele 23,6 prosent. Økt aktivitet innen havbruk har også til en viss grad dempet nedgangen i behov hos industrien.

Den minste sektoren på Helgeland er tjenesteproduksjon til private, med 645 mill. kroner i omsetning. Dette utgjør 1,5 prosent. Dette er en nedgang på 6,5 prosent siden 2013. Økt usikkerhet for bedriftene påvirker konsumet av tjenester direkte. Når en tar med effekten av oppkjøp i regnestykket har Helgeland en fremgang på hele 11,7 prosent siden 2013. Uten oppkjøpene vokser omsetningen med 3,8 prosent siden 2013. Til sammenligning er veksten i AS Norge på om lag 2,8 prosent og for Nordland 7 prosent.

Sett i et Nord-Norge-perspektiv er Helgeland i særklasse størst på transport, kraftforedlende industri og verkstedindustri. Uten verkstedindustrien ville ringvirkningene av olje og gass i landsdelen vært betydelig mindre. Varehandel har vekstpotensial og forbedringen innen samferdsel vil gradvis øke mobiliteten og dermed handelen.

Omsetningsvekst i Næringslivet 2013 til 2015 nominell kroner

- 10%

Havbruk og fiskeri
 Vareh, hot, reiseliv, transp
 Industri og BA
 Tjenester mot bedrifter
 Tjenester til private
 Sum Helgeland

VERDISKAPING

Verdiskapingen på Helgeland er på 14,4 mrd. kroner.

Dette er en økning på 20 prosent fra 2013. Ser vi bort fra konsernbedrifter med mesteparten av aktiviteten utenfor regionen, er verdiskapingen 10,6 milliarder. Dette tilsvarer 11 prosent vekst siden 2013.

En stor del av veksten tilskrives havbrukssektoren og eksportindustrien. Verdiskapingen per omsatt krone er 33,5 øre, noe som er en vekst med 1,4 øre per omsatt krone sammenlignet med 2013. Når konsernene inkluderes er verdiskapingen uendret på 36 øre per omsatt krone. Konsernene har således en noe høyere verdiskaping enn bedrifter som har Helgeland som hovedarena for sin virksomhet.

Nivået for AS Norge ligger på 32 øre per omsatt krone. Helgeland er på nivå med dette, og klart over når de store konsernene inkluderes. I forhold til nivået i Nordland ligger Helgeland moderat under snittet, som er på 37 øre per omsatt krone.

Verdiskapning er en indikator på hvor mye bedrifter bidrar med til sine interessenter. I Horisont Helgeland bergetes verdiskaping som EBITDA+LØNN. Både utviklingen i driftsmargin og lønnsutbetalinger påvirker verdiskapningen. Forbedring i driftsmarginene er den vesentlige bidragsyteren til veksten.

Helgelands største verdiskapning finnes innen industri og BA-sektoren, med 5,8 milliarder. Det utgjør 54 prosent av verdiskapingen blant de

lokale bedriftene. Per omsatt 100 kroner gir dette 36,7 kroner i verdiskaping. Dette er en klar forbedring fra 2013 og industrien går forbi varehandel, reiseliv og transport, som hadde størst verdiskaping i 2013. Økt driftsmargin er den viktigste forklaringen på industriens fremgang.

Det nest største bidraget kommer fra varehandel, reiseliv og transport med 1,8 milliarder. Det tilsvarer 21 øre per omsatt krone. Varehandel, reiseliv og transport har dermed den laveste verdiskapingen i forhold til omsetningen. Dersom Torghatten ASAs totale virksomhet tas med i regnestykket øker verdiskapingen i sektoren til 5,7 milliarder og 39 øre per omsatt krone. Det svært store bidraget store enkeltbedrifter skaper for regionen viser betydningen av disse.

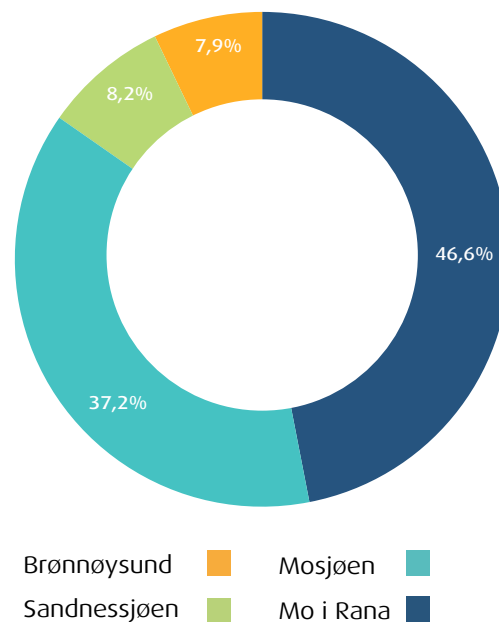
Tredje størst verdiskaping har tjenesteytere mot bedrifter og eiendomsforvalterne. Verdiskapningen her er 1,4 milliarder, som utgjør 46 øre per omsatt krone. Dette er noe lavere enn nivået i 2013, mest som følge av lavere rentenivå og hardere konkurranse.

Den fjerde største verdiskaperen er havbruk og primærnæringene, med 1,1 milliarder som tilsvarer 32 øre per omsatt krone. Verdiskapingen er uendret fra 2013.

Den minste sektoren målt i verdiskaping er produsenter av tjenester rettet mot private, med 427 millioner kroner. Private tjenesteytere har likevel den høyeste verdiskapningen i forhold til omsetning, med 63 øre per omsatt krone.

Verdiskaping fordeling regioner

UTSIKTENE

Konjunkturutsiktene for Helgeland bærer bud om en forsiktig vekst.

Forventningene for regionen ligger på i overkant av 1 prosent vekst for 2016. Anslagene er usikre som følge av uroen i europeisk økonomi.

Det ventes vekst innenfor Havbruk på 6,3 prosent. I tjenester mot private ventes tilnærmet null vekst som følge av lavere velstandsvekst. Innenfor industrien ventes det en vekst på 2,5 prosent.

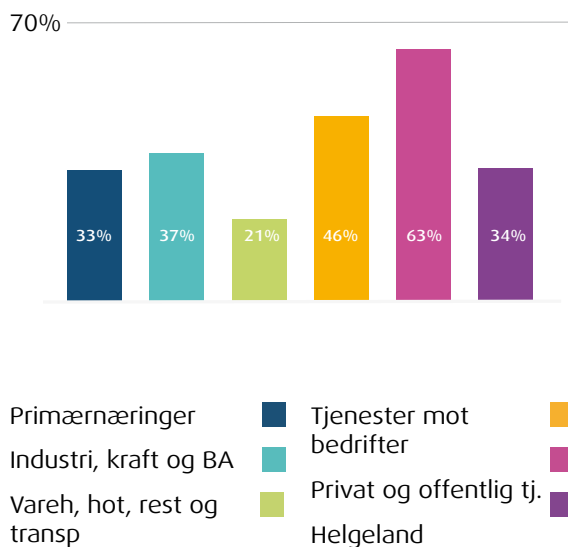
Industrien bremses av svak etterspørselsutvikling i Europa. Det ventes tilnærmet uendret omsetning i varehandel, reiseliv og transport som følge av reduserte bevilgninger til offentlig transport og utflytning av veksten i reiselivskonsumet i til regionen.

En videre utvikling av næringslivet på Helgeland er avhengig av en rekke vekstimpulser. Fortsatt gunstig valutakurs for eksportbedriftene vil kunne gi økt vekst ut over anslagene. Olje- og gasssektoren er avhengig av nye kontrakter og å få tilgang prospektive leteområder utenfor Helgelandskysten og nordover mot Lofoten og Vesterålen.

De betydelige voksende kraftressursene i regionen åpner for svært grønn og fremtidsrettet ny industri. Det er imidlertid nødvendig med avklaring av rammebetingelser for ny industri skal en måtte å tiltrekke seg internasjonale investeringer.

De store samferdselsinvesteringene i regionen vil påvirke både arbeidsmarked og næringslivets bruk av markedene på Helgeland. Det blir derfor svært spennende å se hvordan det nye Helgeland vil utvikle seg, etter utbyggingen av veier og flyplasser frem mot 2020. Helgeland vil etter dette kunne fremstå som langt mer effektiv og attraktiv.

Verdiskaping i kroner per omsatt 100-lapp, hovedbransjer Helgeland

HYTTEDRØM TIL HIMMELS

Majestetisk dandert på Nord-Norges tak ligger landsdelens høyeste og heftigste turisthytte.

Oppmerksomheten Rabothytta har fått siden den sto ferdig i 2014 er uten sidestykke, ikke bare nasjonalt, men også utenom Norges grenser. Hytta ligger i dramatiske omgivelser på 1200 meter over havet, i det monumentale Okstindanmassivet.

Fjellmassivet består av elleve topper, med Oksskolten, og dens 1916 meter som Nord-Norges høyeste fjelltopp.

Rabothytta er sammen med Gressvasshytta, Kjennsvasshytta og Gråfjellhytta en av fire moderne hytteanlegg i Okstindan. Hytta har fått sitt navn etter den franske fjellelskeren og norgesvennen Charles Rabot. Breforskeren, etnografen, geografen, forfatteren, fjellklatreren og utforskeren, var førstemann opp på Sveriges høyeste fjell Kebnekaise, og krysset Island, Grønland, Svalbard og Jan Mayen.

Det var likevel til Okstindan Rabot tapte hjertet. Hytta er reist til ære for hans oppdagelser, og tilrettelegge for at andre skal kunne følge hans fotspor.

Helgelendinger som scroller ned Facebook har lett for å tenke at "alle" har vært på Rabothytta. Hytta ligger lett tilgjengelig, der gåturen starter ved enden av en anleggsvei øverst i Leirskardalen. Derfra er det fem kilometers gange, og 520 høydemeter opp, før du er framme. Og der oppe, om du tar turen sommerstid, venter trivelige hytteverter med rykende ferske vafler og spennende historier om stedet og bygningen.

Nominert til hardtslående priser som Statens byggeskikkpris 2015 og Arkitekturprisen 2015, er Rabothytta bygd med hjerte for sine spektakulære omgivelser.

Det er Jarmund/Vigenæs arkitekter som står bak den robuste konstruksjonen, som ikke bare skal harmonere med det omliggende landskapet, men også være et **perfekt** utgangspunkt for å nyte utsikten i alle himmelretninger med sine generøse vindusflater, interessante vinkler og sinnrike bruk av farge og materialer.

Med sine sju soverom og 30 sengeplasser er Rabothytta som skapt for å huse skoleklasser og andre store grupper.

ÅRSBERETNING OG REGNSKAP

2015

Hovedtall								
Morbank								
%	2014	%	2015	(tall i millioner kroner og %)	2015	%	2014	%
Konsern								
Fra resultatregnskapet								
1,64 %	381	1,74 %	404	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	463	1,76 %	458	1,76 %
0,35 %	82	0,38 %	87	Netto provisjonsinntekter	87	0,33 %	82	0,31 %
0,06 %	13	0,06 %	15	Andre driftsinntekter	11	0,04 %	7	0,03 %
1,09 %	252	1,13 %	261	Ordinære driftskostnader	270	1,03 %	263	1,01 %
0,96 %	224	1,05 %	245	Resultat av ordinær drift	291	1,10 %	283	1,09 %
0,19 %	44	0,14 %	32	Nedskrivninger på utlån, garantier m.v.	32	0,12 %	44	0,17 %
0,29 %	68	0,27 %	62	Netto resultat finansielle instrumenter	21	0,08 %	44	0,17 %
1,07 %	248	1,19 %	275	Resultat før skatt	280	1,07 %	283	1,09 %
Balansetall								
	22.838		23.802	Forvaltningskapital per 31.12.	27.132		25.798	
	16.669		18.295	Brutto utlån	22.541		20.828	
	13.971		14.644	Innskudd fra kunder	14.418		13.725	
	83,8 %		80,0 %	Innskudd i % av brutto utlån	64,0 %		65,9 %	
	4,4 %		9,8 %	Vekst brutto utlån	8,2 %		0,6 %	
	5,5 %		4,8 %	Vekst kundeinnskudd	5,0 %		5,7 %	
Soliditet								
	2.322		2.652	Ansvarlig kapital per 31.12.	2.705		2.392	
	12.790		13.931	Vektet beregningsgrunnlag	14.676		13.929	
	18,2 %		19,0 %	Totalkapitaldekning	18,4 %		17,2 %	
	14,0 %		15,6 %	Ren kjernekapitaldekning	15,2 %		13,4 %	
	9,0 %		9,6 %	Egenkapitalprosent	9,6 %		8,2 %	
	9,8 %		9,9 %	Egenkapitalrentabilitet	9,3 %		10,5 %	
Kontorer og bemanning								
	168		164	Antall årsverk	164		168	
	15		14	Antall kontorer	14		15	
Nedskrivninger og mislighold								
	0,4		0,4	Netto mislighold i % av brutto utlån	0,3		0,3	
	0,6		0,5	Sum totale nedskr. i % av brutto utlån	0,4		0,5	
	0,3		0,1	Tap på engasjement i % av brutto utlån	0,1		0,2	
Egenkapitalbevis								
	55,0		59,0	Børskurs, kroner per egenkapitalbevis	59,0		55,0	
	7,0		6,9	Pris/resultat per egenkapitalbevis	7,1		6,3	
	0,7		0,6	Pris/bokført egenkapital	0,6		0,7	
	75,1		75,1	Egenkapitalbevisbrøk 31.12	75,1		75,1	
	80,9		91,6	Egenkapital per egenkapitalbevis	93,7		83,2	
	7,9		8,6	Resultat per egenkapitalbevis, i kroner	8,4		8,7	
	2,5		2,75	Kontantutbytte, i kroner				
	5,4		4,60	Avsatt til utjevningsfond, i kroner				

Årsberetning 2015

Innledende kommentar 2015

Helgeland Sparebank er en selvstendig sparebank med klar målsetting om å være den ledende banken og en drivkraft for vekst på Helgeland. Helgeland Sparebank er den eneste banken med hovedkontor i regionen og har en solid egenkapital. Nærhet til kundene gjennom et desentralisert kontornett, høy kompetanse og kunnskap om lokale forhold er våre viktigste konkurransefordeler.

2015 har vært et år med god vekst. Utlånsveksten er spesielt god i personmarkedet, men også i bedriftsmarkedet er veksten høyere enn på landsbasis. Bankens sterke markedsposisjon kombinert med faglig kompetanse, konkurransedyktig pris og solid kapitaldekning gjør at banken er godt rustet til å møte konkurransen fremover.

Administrerende direktør i Helgeland Kraft AS, Ove Brattbakk (60), tok over som styreleder i Helgeland Sparebank i 2015 etter Thore Michalsen som takket av etter maksimal funksjonstid i bankens styre. Brattbakk har vært medlem av styret siden 2011, nestleder fra 2013 og har mer enn 20 års ledererfaring som administrerende direktør i Helgeland Kraft AS.

Fire lokale eiendomsmeglerforetak på Helgeland slo seg sammen i 2015 til REDE Eiendomsmegling AS. Helgeland Sparebank eier 40 % og selskapet har en markedsandel på rundt 50 %. Det nye eiendomsmeglerforetaket er samlokalisert med banken i de fire byene på Helgeland og tilbyr med sine 23 ansatte en unik kompetanse på alle typer eiendomsmegling.

Banken tilpasser seg for framtiden og har vedtatt endringer i organisasjonen. De tiltak som antas å gi størst effekt er reduksjon i årsverk som følge av endret kundeadferd og teknologisk utvikling. Det ble i styremøte i februar 2016 vedtatt bemanningsreduksjon inntil 15 årsverk. Det ble samtidig vedtatt å endre bankens pensjonsordning til innskuddspensjon.

Om Helgeland Sparebank

Historikk

Helgeland Sparebank ble dannet ved sammenslutning av Vefsn Sparebank, Herøy Sparebank, Brønnøysund Sparebank, Velfjord Sparebank og Vevelstad Sparebank den 1. april 1977. Den eldste av disse bankene var Vefsn Sparebank, som ble opprettet så tidlig som i 1860. I 1982 ble også Vega Sparebank og Brønnø Sparebank fusjonert inn i Helgeland Sparebank. Den 1. april 2005 ble den omtrent like store Sparebanken Rana fusjonert inn i Helgeland Sparebank.

Konsernets virksomhetsområde

Helgeland Sparebank er et uavhengig og børsnotert finanskonsern som driver tradisjonell bank- og finansieringsvirksomhet på Helgeland, med formidlingssalg

av spare-, plasserings- og forsikringsprodukter, leasing og salgspant.

Banken har 14 kontorer i 13 kommuner på Helgeland og er den 12. største sparebanken i Norge. Konsernet betjener i hovedsak personmarkedet, bedriftsmarked og offentlig sektor på Helgeland

Helgeland Sparebank har en sterk og ledende markedsposisjon innenfor personkundemarkedet, med en markedsandel på rundt 50 % av alle boliglånskunder på Helgeland. Bankens primære markedsområde er Helgeland, men gode personkunder med tilknytning til Helgeland som tilfredsstiller bankens krav til betjeningsevne og sikkerhetsstillelse kan også innvilges finansiering. Konkurransen er betydelig i hele markedsområdet. Helgeland Sparebank tilbyr rådgivning og gode finansielle løsninger til sine kunder gjennom kompetente rådgivere. Banken har et stort distribusjonsnett på Helgeland, samt moderne løsninger for å betjene kunder i digitale kanaler. Banken har som mål at alle PM rådgivere og landbruksrådgivere skal være autoriserte finansielle rådgivere.

Helgeland Sparebank har også en sterk markedsposisjon overfor små- og mellomstore bedrifter, med en markedsandel på godt over 50 %.

I landbrukssegmentet, som tradisjonelt er et lavrisikosegment, er banken ledende med en markedsandel opp mot 75 %. Kundeporteføljen består av små og mellomstore bedrifter innen ulike næringer. Bankens rådgivere har spisskompetanse innen mange bransjer, og gir næringslivet tilgang til profesjonell rådgivning. Bankens markedsområde er Helgeland, og kun unntaksvis følges gode bedriftskunder ut av regionen.

Bankens heleide boligkreditselskap, Helgeland Boligkreditt AS, utsteder obligasjoner med fortrinnsrett og sikrer konsernet konkurransekraft på beste boliglån gjennom billigere innlån.

Konsernet driver også eiendomsutleie gjennom ANS Bankbygg Mo, AS Sparebankbygg, Helgeland Sparebanks Eiendomsselskap AS og Helgeland Utviklingsselskap AS, som alle er heleide datterselskap av banken. Banken eier 53 % av eiendomsselskapet Storgt. 73 AS.

Banken har strategisk eierskap i det tilknyttede regionale investeringsselskapet Helgeland Invest AS (48 prosent), samt i eiendomsmeglerselskapet REDE (40 prosent). Banken har strategiske eierposter i forsikringsselskapet Frende Holding AS, verdipapirforetaket Norne Securities AS og leasingselskapet Brage Finans AS.

Helgeland Sparebank er registrert i Foretaksregisteret med organisasjonsnummer 937 904 029. Besøksadressen for bankens hovedkontor er Jernbanegata 15, 8622 Mo i Rana.

ÅRSBERETNING

Postadressen er Postboks 68, 8601 Mo i Rana.
Telefonnummer er 75 11 90 00.

Eierstyring og selskapsledelse

Helgeland Sparebanks prinsipper og policy for eierstyring og selskapsledelse skal sikre at bankens virksomhetsstyring er i tråd med allmenne og anerkjente oppfatninger og standarder, samt lover og forskrifter. God virksomhetsstyring i Helgeland Sparebank omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter. Dette for å sikre et godt samspill mellom bankens ulike interessenter som egenkapitalbeveiere, långivere, kunder, styringsorganer, ledelse, ansatte og samfunnet for øvrig.

Virksomhetsstyringen skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir iverksatt og nådd. Konsernets prinsipper og rammer for intern kontroll og risikostyring er nedfelt i egne styringsdokumenter som årlig gjennomgås av styret. Styringsdokumentene er konsernets interne rammeverk for god styring og kontroll, og policyen gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikostyring.

Styret i Helgeland Sparebank legger i virksomhetsstyringen vekt på å etterleve Styringsdokumentene som bygger blant annet på Norsk anbefaling til eierstyring og selskapsledelse, samt Committee of European Banking Supervisors prinsipper for overordnet styring og kontroll.

Helgeland Sparebank har sammenholdt egen policy med Norske Anbefaling for Eierstyring og Selskapsledelse. Det er styrets oppfatning at bankens virksomhetsstyring er tilfredsstillende og i overensstemmelse med Norsk Anbefaling for Eierstyring og Selskapsledelse.

Det er i 2015 avholdt 13 styremøter i banken. Oppfølging av strategi, strukturendringer, risiko- og kapitalstyring og driftskostnader har vært styrets fokusområder.

Styret har utarbeidet en årsplan for sitt arbeid. Det legges vekt på å sikre tilstrekkelig kunnskap og kompetanse blant styrets medlemmer. Det er gjennomført egevaluering av arbeidsform, kompetanse, prioriteringer og samarbeid mellom styre og ledelse. Det har i 2015 vært avholdt børskurs og kurs i ny Finansforetakslov.

Styret har som et ledd i sitt arbeid nedsatt revisjonsutvalg og risikoutvalg. Utvalgene skal se til at Helgeland Sparebank har en uavhengig og effektiv intern og ekstern revisjon, samt at regnskaps- og risikorapportering er i samsvar med lover og forskrifter. Medlemmene i revisjonsutvalget er Ove Brattbakk (leder) og Stein Andre Herigstad-Olsen - og fra 21. september 2015 ble revisjonsutvalget utvidet med ett medlem; Eva Monica Hestvik. De samme styremedlemmene fungerer også som bankens risikoutvalg. Revisjonsutvalget har hatt 8 møter i 2015 - risikoutvalget har hatt 4 møter.

En fylldig redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse finnes i eget kapittel i årsrapporten.

Årsregnskap 2015

Regnskapsprinsipper

Helgeland Sparebank utarbeider konsernregnskapet og morbanken sitt regnskap i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS). Konsernregnskapet fremkommer ved konsolidering av morbanken og datterselskapene. Nærmere beskrivelse av regnskapsprinsippene er gitt i noter til årsregnskapet.

I årsregnskapet er forutsetningen om fortsatt drift lagt til grunn. Konsernet er ikke involvert i rettsvister som vurderes å ha betydning for konsernets soliditet eller lønnsomhet. Styret kjenner ikke til forhold etter årsskiftet som har vesentlig betydning for årsregnskapet.

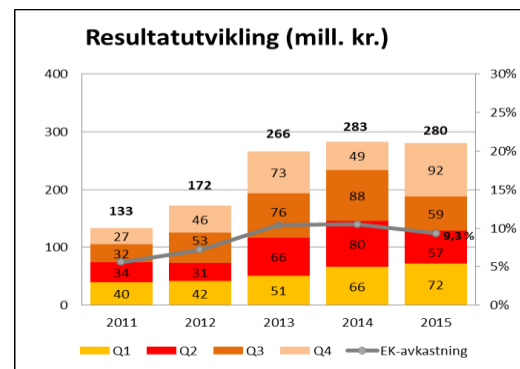
Tallene det refereres til er konserntall med mindre det er angitt at de gjelder morbanken.

Hovedtrekk

Konsernet Helgeland Sparebank har et resultat før skatt på 280 (283) mill kr.

- Fortsatt god lønnsomhet i bankens basisdrift
- Økt nettorente i kroner og opprettholdt i %.
- Kostnadene i kroner er lik fjoråret før engangseffekt av virkemiddelpakke på 7,5 mill kr
- Moderate tap på utlån
- God utlånsvekst til både personkunder og bedriftskunder
- Innskuddsvekst høyere enn landsgjennomsnitt med fortsatt høy innskuddsdekning
- Ren kjernekapital godt over regulatoriske krav

Resultatet gir en årlig egenkapitalavkastning etter skatt på 9,3 (10,5) %. Resultat per egenkapitalbevis er kr 8,4 (8,7). Det foreslås en utdelingsgrad på 37,4 (31,8) % som gir et kontantutbytte på kr 2,75 per egenkapitalbevis.

Nøkkeltall:

(sammenligning per 31.12.14)

- Nettorente 1,76 (1,76) %
- Kostnader i % av forvaltning 1,03 (1,01) %
- Nedskrivninger på utlån 0,12 (0,17) %
- 12 mnd utlånsvekst 8,2 (0,6) %
- 12 mnd innskuddsvekst 5,0 (5,7) %
- Ren kjernekapitaldekning 15,2 (13,4) %
- Totalkapitaldekning 18,4 (17,2) %

ÅRSBERETNING

Endret tolkning av regnskapsprinsipper

Helgeland Sparebank har en eierposisjon i Helgeland Invest AS (HI) på 48,3 %. Banken har vurdert selskapet som et tilknyttet selskap (betydelig innflytelse, men ikke kontroll). Selskapet har av banken vært vurdert som et investeringsselskap og porteføljen i HI har vært vurdert ut fra kjennskap til siste omsetning, forkjøpsretter, likviditet i papiret, utbyttekapasitet og bokført egenkapital. Banken har gjort en ny vurdering og har konkludert med at HI ikke tilfredsstiller krav til investeringsselskap etter IFRS 10. Når HI ikke lenger vurderes å være et investeringsselskap omarbeider banken regnskapet til HI slik at regnskapene til alle tilknyttede selskap i HI omarbeides ihht IFRS, og måles etter egenkapitalmetoden. Banken tar inn det omarbeidede regnskapet til HI etter egenkapitalmetoden.

Dette har gitt høyere verdi på bankens eierpost og økt fond for urealiserte gevinster. Se forøvrig utfyllende informasjon under regnskapsprinsipper note 1 og note 27 tilknyttede selskaper.

Bankens regnskapsprinsipp for rentebærende verdipapirer er «tilgjengelig for salg».

Tidligere ble verdiendringen under kostpris ført mot ordinært resultat, mens verdiendring over kostpris ble ført mot utvidet resultat. Banken endrer dette fra og med 4. kvartal 2015 og fører all verdiendring ut over renteavkastning og nedskrivning på rentebærende verdipapir mot utvidet resultat.

Ingen av disse endringene har påvirket utbyttegrunnlaget.

Nettorenten

Konsernets hovedinntektskilde er nettorenten. Banken har klart å opprettholde nettorenten til tross for generelt lavt rentenivå og sterk konkurranse. Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter ble 463 (458) mill kr eller 1,76 (1,76) % av gjennomsnitt forvaltningskapital. Banken har i løpet av 2015 gjennomført flere rentenedsettelse på utlån til privatkunder. Helgeland Sparebank har som målsetting å være konkurransedyktig på boliglånsrenten. Reduserte marginer på boliglån er i stor grad kompensert ved reprising av innskuddsrenten og har bidratt sterkt til opprettholdelse av nettorenten. Sikringsfondsavgiften er belastet med 4 basispunkter (bp) i 2015.

Gjennom Helgeland Boligkreditt AS har konsernet tilgang til lavere innlånskostnader gjennom utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett.

Netto provisjonsinntekter

Netto provisjonsinntekter har økt med 5 mill kr, fra 82 mill kr i 2014 til 87 mill kr i 2015. Økningen på 5 mill kr skyldes først og fremst provisjon fra bankens forsikringssalg og betalingsformidling. Provisjon fra forsikring er en betydelig del av inntektene og utgjør 26 (23) mill kr. I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital har banken økt nivået til 0,33 (0,31) %.

Banken eier 7,9 % av forsikringsselskapet Frende Holding AS. Selskapet eies sammen med 14 andre sparebanker. I leasingselskapet Brage Finans AS er Helgeland Sparebank sin eierandel på 10 %. Selskapet eies sammen med ni andre sparebanker. Bankens eierskap i produktselskapene er med å komplettere bankens tjeneste- og produktspekter.

Breddesalg med fokus på forsikring og leasing vil fortsatt være et satsningsområde for banken.

Netto resultat på finansielle instrumenter

Netto resultat på finansielle instrumenter er inntektsført med 21 mill kr. Sammenlignet med 2014 er dette en reduksjon på 23 mill kr. Banken hadde i 2014 en betydelig gevinst ved salg av NETS mens det i 2015 er utgiftsført negative verdiendringer på aksjer og fastrente utlån.

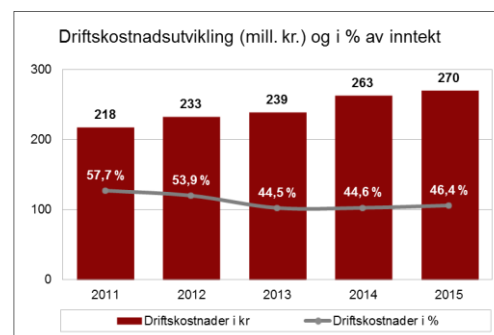
Andre driftsinntekter

Andre driftsinntekter utgjør 11 (4) mill kr. Dette er i hovedsak inntekter på solgte tjenester og leieinntekter bygg. Økning i 2015 er knyttet til salg av to hytter.

Driftskostnader

Samlede ordinære driftskostnader ble 270 mill kr mot 263 mill kr i 2014. Konsernet har et kostnadsmål på maksimal kostnadsvekst på 1 %. Det arbeides aktivt for å redusere bankens kostnadsnivå. De tiltak som antas å gi størst effekt er reduksjon i årsverk som følge av endret kundeadfærd og teknologisk utvikling. Med virkning fra årsskiftet (01.01.16) har banken endret organisering ved å tilføre ressurser til de fire store lokalbankene (Mo i Rana, Mosjøen, Sandnessjøen og Brønnøysund), og redusert åpningstidene ved alle småkontorer. Utgiften som følge av vedtatt omstillingsprogram er i stor grad kostnadsført i 2015. Det er satt av 7,5 mill kr til virkemidelpakker. Bankens ytelsesbaserte pensjonsordning ble lukket med virkning fra 01.07.12 slik at nyansatte er blitt opptatt som medlem av innskuddspensjonsordning. Det ble i styrevedtak i februar 2016 vedtatt at alle ansatte skal over på innskuddsbasert pensjonsordning. Overgang fra ytelsesbasert til innskuddsbasert pensjonsordning vil gi innsparinger på sikt.

Sum kostnadsvekst i 2015 ble 2,7 %. Eksklusiv virkemidelpakker er kostnadene i kroner nesten likt med fjoråret og gir en kostnadsreduksjon på -0,16 %. Driftskostnader i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital ble 1,03 (1,01) %, og kostnader målt mot inntekter 46,4 (44,6).

Kostnadsførte nedskrivninger på engasjement

Resultatregnskapet er i 2015 belastet med 32 mill kr i nedskrivning på utlån, mens det i 2014 ble utgiftsført 44 mill kr. Av samlet nedskrivning utgjør nedskrivninger på grupper av utlån 7 (1) mill kr. Gruppenedskrivningene er økt ut fra en samlet vurdering av modell (PD/LGD), utvikling bonitet PM og mislighold. Nedskrivning på grupper av utlån til BM utgjør 62 mill kr eller 0,85 % av utlån BM.

ÅRSBERETNING

Banken har ingen direkte eksponering mot oljesektoren. I prosent av brutto utlån utgjør resultatførte nedskrivninger 0,14 (0,21) %.

Utvidet resultat

Banken har verdøkning på urealiserte gevinster i Frendeselskapene, Brage Invest AS.

Helgeland Sparebank er medlemsbank i Visa Norge FLI. Visa Norge FLI er aksjonær i Visa Europe Ltd. I november 2015 ble det inngått avtale om salg av aksjene i Visa Europe Ltd til Visa Inc, og medlemsbankene i Visa Norge FLI forventes derfor å få et vederlag fra dette salget som følge av medlemskapet. Helgeland Sparebank har vurdert sin eierinteresse og har estimert verdien av denne til 19 mill kr. Transaksjonen er ennå ikke godkjent av konkurransemyndighetene i EU. Det er også usikkerhet knyttet til størrelsen og verdien av enkelte av vederlagselementene. Regnskapsmessig er verdien ført over utvidet resultat i 2015.

I utvidet resultat inngår også reduksjon av verdier på rentebærende verdipapirer som følge av økt kredittspread siste halvår 2015.

Balanseutviklingen (konsern)

Forvaltningskapitalen utgjør 27,1 mrd kr. Det har de siste 12 månedene vært vekst i utlånene, mens likvider og verdipapirbeholdning er redusert.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen viser hvordan Helgeland Sparebank har fått tilført likvide midler og hvordan disse er brukt. Det er utarbeidet med utgangspunkt i brutto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter, investerings- og finansieringsaktiviteter.

Utlånsveksten i 2015 har i hovedsak vært finansiert av økte kundeinnskudd, samt netto innbetalinger knyttet til utstedelse av obligasjonsgjeld og obligasjoner med fortrinnsrett.

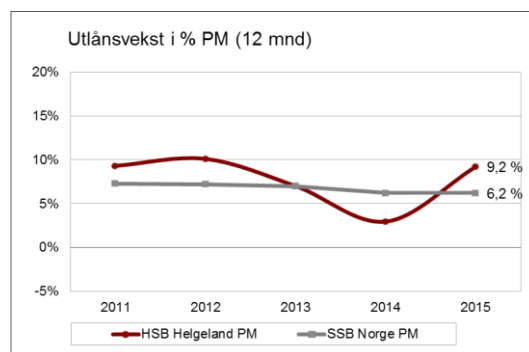
Rentebærende verdipapirer

Konsernets beholdning av rentebærende verdipapirer var per 31.12.15 3.235 (3.542) mill kr. Kredittspreadutgang i 2015 har gitt en negativ verdiendring på porteføljen med 42 mill kr. (Av dette er 18 mill kr verdiendring under kostpris som har redusert utbyttegrunnlaget). Verdiendringen er i sin helhet regnskapsført mot utvidet resultat.

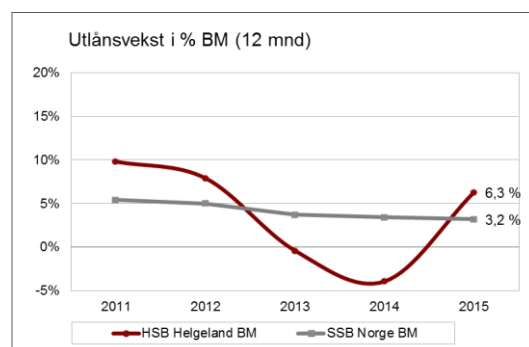
Engasjement

Brutto utlån ved årets slutt var 22.541 (20.828) mill kr. I konsernets utlånsvolum inngår 4.313 (4.218) mill kr som er overført til Helgeland Boligkreditt AS, som er bankens heleide boligkredittselskap. Dette er 19,1 (20,3) % av brutto utlån.

De siste 12 månedene har utlånene økt med 1.714 (120) mill kr, eller 8,2 (0,6) %. Av brutto utlån utgjør 15.266 mill kr eller 67,7 (67,1) % lån til personkunder, hvorav 4.313 mill kr (19,1 %) er overført til bankens boligkredittselskap. På tross av

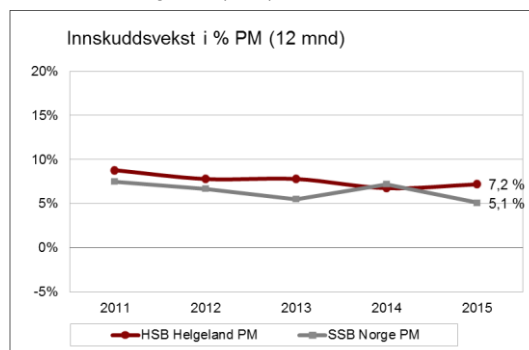
makroøkonomiske usikkerheten i Norge har veksten i personmarkedet vært god og betydelig høyere enn tilsvarende periode i fjor. 12 mnd. veksten i personmarkedet ble 1.284 (400) mill kr eller 9,2 (3,0) % som er høyere enn den nasjonale utlånsveksten. 12 mnd. veksten til bedriftskunder ble 429 mill kr eller 6,3 (-3,9) %

Av totale utlån er 84,1 (83,8) % lånt ut til kunder på Helgeland. Boligprisene på Helgeland har historisk hatt en svakere utvikling enn i landet for øvrig, og pris pr kvm er fortsatt på et lavere nivå.

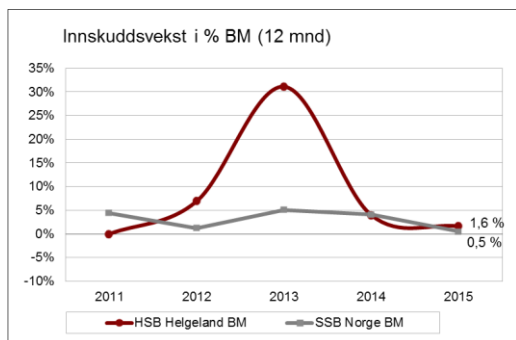
Innskudd fra kunder

Ved utgangen av året utgjorde kundeinnskuddene 14.418 mill kr. Innskuddene de siste 12 månedene har økt med 693 (736) mill kr, eller 5,0 (5,7) %. Konsernet har en stabil og lokal innskuddsmasse. 91,1 (91,6) % er innskudd fra kunder på Helgeland. Innskuddsdekningen er god og ble 64,0 (65,9) % i konsernet og 80,0 (83,8) % i morbanken.

12 mnd veksten i personmarkedet ble 609 (535) mill kr eller 7,2 (6,8) %. Av totale innskudd på 14,4 milliarder kroner er 9,1 milliarder kroner eller 62,9 (61,6) % innskudd fra personkunder. En stor andel av PM- innskuddene er innskudd under 2 mill. kr. (i underkant av 60 % av samlet innskuddsvolum)

ÅRSBERETNING

12 mnd veksten i bedriftsmarkedet er økt med 84 (201) mill kr eller 1,6 (4,0) %. Kommuneinnskuddene som er en del av bedriftsmarkedet er redusert og veksten stammer fra andre sektorer.

Finansiering

Innskudd fra kunder er en viktig finansieringskilde for banken og innskuddsdekningen er godt over måltall. Øvrig finansiering er langsiktig med god diversifisering mellom ulike finansieringskilder. Ved utgangen av kvartalet var andel innlån over ett år 81,4 (83,8) %.

Banken tilrettelegger løpende for overføring av godkjente boliglån til det heleide boligkredittforetaket. Fastsett maksimal grense for overføring av lån til Helgeland Boligkreditt er på 30 % av brutto utlån. Per 31.12.15 er 19,1 % overført.

Klargjorte boliglån vil kunne øke overføringen til 25 %.

Rating

Helgeland Sparebank er ratet av Moody's. Bankens rating er A3 med "stable outlook". Obligasjoner utstedt av Helgeland Boligkreditt AS er ratet av Moody's med Aaa.

Egenkapitalbevis – HELG

Egenkapitalbeviskapitalen utgjør 935 mill kr og er fordelt på 2.123 eiere. Note 39.3 viser oversikt over de 20 største egenkapitalbevisene. Sparebankstiftelsen Helgeland er største eier med 35,3 % av egenkapitalbevisene i HELG. Kursen på bankens egenkapitalbevis var per 31.12.15 kr 59,00 som er en økning på kr 4,00 per egenkapitalbevis eller 7,2 % siden forrige årsskifte.

Utbyttepolitikk

Gjeldende utbyttepolitikk ble sist vedtatt i styret i Helgeland Sparebank juni 2015.

Utbyttepolitikken lyder som følger:

Helgeland Sparebank sitt mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbevisene en tilfredsstillende samlet avkastning i form av utbytte og verdistigning.

Overskuddet vil bli delt mellom eierandelskapitalen og grunnfondskapitalen i samsvar med deres andel av bankens egenkapital.

Inntil halvparten av eierandelskapitalens andel av overskuddet kan utbetales som utbytte, og tilsvarende inntil

halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet kan utbetales som gaver eller overføres til stiftelse(r). Resterende del av overskuddet overføres henholdsvis utjevningsfondet og grunnfondet.

Konsernets egenkapitalutvikling og soliditet vil bli tillagt vekt ved fastsettelse av utbyttensnivå. Videre ut fra forventet resultatutvikling i en normalisert markedsituasjon, eksterne rammebetingelser og konsernets behov for kjernekapital.

Disponering av resultat i morbanken

Morbankens regnskap danner grunnlag for disponering av overskuddet. I morbankens resultat inngår utbytte fra datterselskaper og tilknyttede selskaper. (I konsernregnskapet foretas full konsolidering av datterselskaper og resultatandel fra tilknyttede selskaper resultatføres etter egenkapitalmetoden. Utbytte inngår derfor ikke i konsernets resultat).

Morbankens resultat etter skatt ble 214 mill kr. Korrigert for endring fond for urealiserte gevinster er utbyttegrunnlaget på 183 mill kr.

Styret har valgt å foreslå et noe økt utbyttensnivå for 2015. Dette er i tråd med tidligere gitt informasjon til markedet.

Forslag til overskuddsdisponering:

Utdelingsgrad 37,4 (31,8) %. Fordelingen mellom eierandelskapitalen og grunnfondet er uendret med 75,1 %.

Utbyttmidler

- 51,4 millioner kroner i kontantutbytte, tilsvarende kr 2,75 per egenkapitalbevis
- 17,0 millioner kroner til gavefond / gavestiftelse

Styrking av egenkapitalen

- 86,1 millioner kroner til utjevningsfond, som tilsvarer kr 4,60 per EK-bevis
- 28,5 millioner kroner til grunnfondet

Utbytte utbetales til de egenkapitalbevisene som er registrert som eiere per 30.03.16. Bankens egenkapitalbevis noteres ex utbytte 31.03.16.

Risiko- og kapitalstyring

Risiko- og kapitalstyring støtter opp under konsernets strategiske utvikling og ambisjoner. Hovedmålsettingen er å sikre realisering av konsernets finansielle og operasjonelle mål. Uansett hvor god risikostyringen er vil det kunne oppstå uventet tap som krever at konsernet har tilstrekkelig egenkapital. Som en del av risikostyringsarbeidet er det for de ulike risikoområdene vurdert behov for tilleggskapital. Vurderingene er underbygget med ulike interne vurderinger og beregningsmodeller. Dette er oppsummert i bankens interne kapitalbehovsvurderingsprosess (ICAAP).

Risikokategorier og definisjoner:

- Kredittrisiko: risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne til å oppfylle sine forpliktelser
- Likviditetsrisiko: risikoen for at konsernet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser ved forfall.

ÅRSBERETNING

- Markedsrisiko: risikoen for tap som følge av endringer i markedspriser knyttet til aktiviteter og posisjoner i verdipapirer (renter og aksjer) og valuta
- Operasjonell risiko: risiko for direkte eller indirekte tap grunnet svikt i interne rutiner, systemer og prosesser, utilstrekkelig kompetanse, skader på eiendeler, driftsavbrudd, systemfeil, internt eller eksternt bedrageri.

Risikostyringen er sentral i den daglige driften og i styrets løpende arbeid. Risikoen styres primært gjennom policy og retningslinjer, rammer, fullmakter, rapporteringskrav og krav til kompetanse.

Styret fastsetter konsernets kredittstrategi som dekker kredittrisiko, og konsernets finansstrategi som dekker likviditetsrisiko og markedsrisiko. Banken har kredittutvalg og finansutvalg for styring og oppfølging av risiko i tråd med styringsrammer og fullmakter gitt av styret.

Bankens risikostyringsenhet utgjør fire årsverk. Direktør risikostyring er direkte underlagt adm. direktør og har ansvaret for å overvåke og koordinere den samlede risikostyringen i banken. Direktør risikostyring rapporterer også direkte til styret.

Konsernets internrevisjon utgjør to årsverk og er direkte underlagt styret. Intern revisor skal vurdere om det er etablert betryggende rutiner på de viktigste områder i banken for å redusere risiko. Styret godkjenner årlig intern revisors instruks og arbeidsplan. Intern revisor kan benytte eksterne tjenester ved behov.

Kredittrisiko

Konsernets strategi på kredittområdet er utledet fra den overordnede strategien og inneholder retningslinjer for fordeling av utlån mellom person- og bedriftsmarkedet, eksponering innenfor bransjer (konsentrasjonsrisiko) og geografiske begrensninger. Kredittstrategien evalueres årlig. Gjeldende strategi ble vedtatt og implementert i september 2015.

Kredittrisikoeksponeringen styres og følges opp gjennom regelmessige analyser av misligholdsutviklingen i konkrete bransjer, geografiske områder, låntakere og potensielle låntakere evne til å betjene renter og avdrag, samt en vurdering av den sikkerhet som ligger til grunn for lånet. For løpende oppfølging av risiko er det definert et sett av rapporter som fremlegges periodisk i styret.

Samlet kapitalbehov for kredittrisiko framkommer i konsernets ICAAP. Toleransenivå for kredittrisiko er definert for utvalgte bransjer og områder. Styringsnivå for bedriftsmarkedsporteføljen er etablert, og etterlevelse rapporteres periodisk. Stresstester anvendes for å vurdere

tapspotensialet i kredittporteføljen som følge av stort fall i eiendomspriser.

Risikoen i personmarkedsporteføljen har over tid vært lav og stabil. Boligprisutviklingen viser at prisøkning på solgte eneboliger på Helgeland over tid har vært betydelig lavere

enn de største byene. 98 % (98 % i 2014) av personmarkedsporteføljen er sikret i bolig.

Risikoen i bedriftsmarkedsporteføljen er stabil. Brutto utlån til bedriftsmarkedet økte i 2015 med 6,3 %..

Banken har en mindre portefølje av garanterte valutalån, motverdien i NOK utgjorde pr 31.12.15 143 mill. (140 mill 2014) Porteføljen er fordelt på en rekke kunder hvor sikkerhet er stilt i fast eiendom og/eller innskudd. Kredittrisikoen i denne porteføljen vurderes som lav.

Banken har i 2015 videreført årlig validering av modellen for beregning av gruppenedskrivninger basert på egne scoremodeller. Modellen baserer seg på sannsynlighet for mislighold og tapsgrad gitt at et engasjement går i mislighold. Scoremodellene benyttes av flere andre sparebanker som samarbeider om validering og eventuell justering av parameterne. Valideringen viser at scoremodellene er tilfredsstillende og at den differensierer godt mellom kunder med ulik risiko.

Kostnadsførte nedskrivninger på utlån ble i 2015 32 mill kr mot 44 mill kr i 2014. Gruppenedskrivningen er økt med 7 (1) mill kr. Totalt er nedskrivningene redusert sammenlignet med tilsvarende periode i fjor, og er fortsatt på et moderat nivå og utgjør 0,14 % (0,21) % av brutto utlån.

Sum netto misligholdte (>90 dager) og tapsutsatte engasjement er redusert og utgjør 75 (109) mill kr, som tilsvarer 0,33 (0,53) % av brutto utlån

Med bakgrunn i Finanstilsynets utlånsforskrift og interne retningslinjer, følges engasjementene løpende med henblikk på identifisering av mulige tapsutsatte engasjementer.

Det er høyt fokus med regelmessige gjennomganger i hele organisasjonen for å sikre god kvalitet i kredittarbeidet og riktig forståelse av god styring og kontroll. Etterlevelse i enkeltsaker sikres bl.a gjennom ledernes nøkkelkontroller og arbeidsdeling mellom rådgivere og etterbehandlere. For styring og overvåkning av risiko i bedriftsmarkedsporteføljen gjennomføres løpende vurdering av kundeforhold, betalingsevne og sikkerhet ved låneopptak, samt gjennomganger i bankens kredittutvalg. For overvåkning av utvikling av risiko i personkundeporteføljen foretas kvartalsvise analyser av bonitet på nyinnvilgende lån, og halvårsbasis på totalporteføljen.

Risikofordelt utlånsportefølje fordelt på lav, middels og høy risiko rapporteres basert på scoremodellene.

Tett oppfølging av større bedriftskunder, overvåkning av misligholdsansynlighet i porteføljen, og for konkrete definerte bransjer, er videreført som prioriterte fokusområder for banken.

Maksimal grense for et enkelt engasjement, fastsatt av Finansdepartementet, er 25 % av konsernets ansvarlige kapital. Ved utgangen av 2015 hadde konsernet 2 kundegrupperinger hvor innvilget engasjement samlet sett var ut over 10 % av ansvarlig kapital.

ÅRSBERETNING

Likviditetsrisiko

Styret har vedtatt en strategi for likviditetsstyring som angir hensikt, styringsmål og risikotoleranse for styring av likviditetsrisiko. Strategien har som hovedformål å sørge for at konsernet har en forsvarlig likviditetsstyring som bidrar til å sikre konsernets evne til å innfri sine betalingsforpliktelser. Likviditetsstrategien gjennomgås årlig av styret. Nye regulatoriske krav til likviditetsstyring i banker er implementert gradvis.

Likviditetsrisikoen reduseres gjennom å spre innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. I styringen av konsernets likviditetsrisiko anvendes målkrav for likviditetsindikator 1 (i henhold til retningslinjer fra Finanstilsynet), langsiktig finansieringsgrad, innskuddsdekning og krav til likviditetsbufferkapital. LCR ble innført som styringsparameter fra og med 2013.

Styret har for 2015 fastsatt et minstekrav til likviditetsindikator. 1. Dette minstekravet er i samsvar med Finanstilsynets krav på minimum 105 %. Per 31.12.15 var likviditetsindikator 1 på 107,2 (111,5) %. Styret har også fastsatt at andel langsiktig innlån i % av samlede innlån skal utgjøre minst 70 %. Per 31.12.15 var andel langsiktig finansiering 81,4 (83,8) %.

Banken har likviditetsreserver i form av kontanter, innskudd i Norges Bank og andre banker, likvide egenkapitalinstrumenter, rentebærende verdipapirer, samt ubenyttede trekkrettigheter. Det er fastsatt minstekrav til nivå på likviditetsbufferne i konsernets likviditetsstrategi. Konsernet har de siste årene gradvis tilpasset bufferne til likviditetsbufferkrav i henhold til Basel III. Pr 31.12.15 utgjorde likviditetsbufferkapitalen 14,2 (16,7) % av forvaltningskapitalen. Konsernets samlede likviditetsbufferkapital vurderes å være tilfredsstillende.

Innskuddsdekningen er et viktig parameter for oppfølging av likviditetsrisiko, det vil si hvor stor andel av utlån til kunder som er dekket ved innskudd fra kunder. Styret har fastsatt minstekrav til innskuddsdekning. Dette kravet var innfridd gjennom hele 2015.

Helgeland Boligkreditt AS ble etablert i 2008 og er et heleid datterselskap. Selskapet er blitt en stadig viktigere finansieringskilde for konsernet. Helgeland Boligkreditt AS har gradvis økt sin aktivitet og har de siste tre årene utstedt ordinære obligasjonslån med fortrinnsrett i markedet. Ved utgangen av 2015 har banken overført godt sikrede boliglån som utgjør 19,1 (20,3) % av brutto utlån. Overdekning i sikkerhetsmassen i selskapet anses å være god og var på 21 (29) % ved utgangen av året. Gjennomsnittlig belåningsgrad for lånemassen var på 53 (52) %.

Markedsrisiko

Styret har vedtatt en strategi for markedsrisiko som fastsetter rammer og overordnet mål for konsernets markedsrisikotoleranse, samt rammer for rente-, kredittspread og aksjepriserisiko. Strategien revideres årlig. Konsernet har ingen aktive handelsporteføljer innenfor renter, aksjer eller valuta.

Banken påtar seg kredittspreadrisiko, i første rekke gjennom forvaltning av rentebærende verdipapirer i bankens likviditetsportefølje. Porteføljen består i hovedsak av verdipapirer utstedt av norske banker, boligkredittforetak, kommuner, stat og ikke finansielle foretak. Kredittspreadrisikoen er innenfor styrevedtatte rammer.

Den totale renterisikoen styres mot det ønskede nivå gjennom en samlet vurdering av rentebærende balanseposter, samt ved bruk av rentebytteavtaler. Renterisikoen er på et lavt nivå.

Konsernet har en relativt konservativ strategi for plasseringer i rentebærende verdipapirer, hvor hovedformålet er å sikre en tilfredsstillende likviditetsbufferkapital for konsernet. Det stilles krav om utsteders rating. I tillegg er det fastsatt maksimal ramme for durasjon på rentebærende verdipapirportefølje, samt at sammensetningen skal være diversifisert mellom ulike bransjer og typer utstedere.

Bankens posisjoner i aksjer er i hovedsak strategisk motivert gjennom investeringer i aksjer i datterselskaper, tilknyttede selskaper, produktselskaper og lokale investeringsselskaper. Markedsrisikoen knyttet til disse aksjeinvesteringene vurderes å være moderat.

Valutarisiko

Helgeland Sparebank er ikke valutabank, og konsernet har ingen aktive valutaporteføljer. Konsernets valutarisiko er derfor ubetydelig.

Operasjonell risiko

God intern kontroll og kvalitetssikring er en forutsetning for tilfredsstillende håndtering av operasjonell risiko. Styringsdokumentene og kontrollsystemene er bygget opp for å ivareta effektiv drift, risikokontroll, fornuftige forsiktighetshensyn, korrekt finansiell- og ikke finansiell informasjon, overholdelse av lover og retningslinjer, og interne retningslinjer og strategier.

Det gjennomføres risikovurdering på alle nivå.

Risikovurderingen dokumenteres, og gir også oversikt over prosess og nøkkelkontroller i de operative funksjonene. Fokus på systemer og prosesser i de operative funksjonene bidrar til stadig økt fokus på kvalitet og effektivitet, så vel som målrettet drift i konsernet. Dette summeres opp i krav om å holde en viss ansvarlig kapital som sikkerhet for framtidig forventede tap, som konsernet kan bli påført som følge av operasjonell risiko.

Vurdert ut fra organisasjonens kompetanse, organisering og ansvarsdeling, samt konsernets inntjening og soliditet, mener styret at konsernets samlede risikoeksponering er forsvarlig.

Compliance

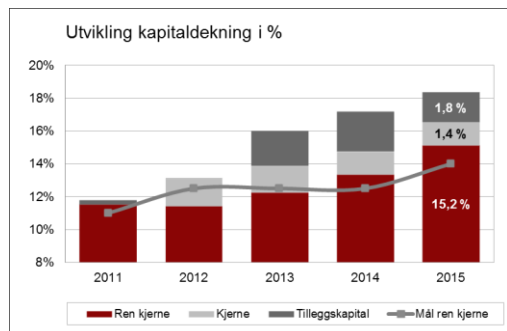
Det er konsernets grunnleggende holdning at driften skal innrettes i tråd med gjeldende lover og regler. MiFID-reglene, autorisasjon av rådgivere, samt generelt økte regulatoriske krav til konsernets virksomhet, vies stor oppmerksomhet.

Soliditet

Konsernet har styrket sin rene kjernekapitaldekning til 15,2 (13,4) %, som er godt over lovbestemt minstekrav på 11,5 %

ÅRSBERETNING

fra 1. juli 2016. Kjernekapitaldekningen per 31.12.15 ble 16,5 (14,8) %. Totalkapitalen ble 18,4 (17,2) %.

Bankens styre har vedtatt en kapitalplan for 2015 - 2019, hvor tilfredsstillelse av de nye kapitalkravene i Norge som følge av CRD IV er sentralt. Styret har fastsatt kapitalmål, der målsettingen er en ren kjernekapitaldekning for konsernet på minst 14,0 % og en totalkapitaldekning opp mot 17,5 %. Nye målkrav revideres i hht CRD IV krav i forbindelse med bankens strategiprosess høsten 2016.

Konsernet har størst utlånsvekst i PM, noe som isolert sett er positivt for bankens kapitalkrav.

Konsernet planlegger fortsatt å styrke den rene kjernekapitalen ved å bygge kapital over drift. Den samlede kapitaldekningen kan bli ytterligere styrket ved bruk av ansvarlig lån og fondsobligasjoner.

Datterselskapene

Helgeland Boligkreditt AS

Helgeland Boligkreditt AS er et heleid datterselskap av Helgeland Sparebank. Selskapet ble etablert høsten 2008 for å være bankens foretak for utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett.

Pr 31.12.15 var et utlånsvolum på 4.311 (4.218) mill kr overført fra Helgeland Sparebank til boligkreditselskapet. 3.673 (3.395) mill kr er obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) utstedt i verdipapirmarkedet. Resultat etter skatt ble 38,1 (47,1) mill kr for 2015 og egenkapitalen pr 31.12.15 er 332 (342) mill kr. Daglig leder er ansatt med 0,35 årsverk. Øvrige tjenester kjøpes hovedsakelig fra morbanken.

AS Sparebankbygg

Virksomheten består av å eie og drive utleie av lokaler i Storgt. 75 i Brønnøysund, og Helgeland Sparebank er største leietaker. Selskapet er lokalisert i Brønnøy kommune, og Helgeland Sparebank eier 100 % av aksjene i selskapet. For 2015 ble resultat etter skatt -0,2 (-0,3) mill kr og egenkapitalen ved årsskiftet var på 0,1 (0,3) mill kr. Selskapet har ingen ansatte.

Helgeland Sparebanks Eiendomsselskap AS

Selskapet driver utleie av fast eiendom med beliggenhet i Mosjøen i Vefsn kommune, hvor Helgeland Sparebank er største leietaker. Selskapet har ingen ansatte. Resultatet etter skatt i 2015 ble 0,6 (0,6) mill kr og egenkapitalen i

årsskiftet var på 5,6 (5,0) mill kr. Helgeland Sparebank eier 100 % av aksjene i selskapet. Selskapet har ingen ansatte.

Helgeland Utviklingsselskap AS

Helgeland Utviklingsselskap AS driver utleie av fast eiendom, kjøp og salg av fast eiendom, samt foretar mindre aksjeinvesteringer i eiendomsmarkedet. Selskapets kontor er lokalisert i Vefsn kommune og Helgeland Sparebank eier 100 % av aksjene i selskapet. Resultat etter skatt i 2015 var på -4,5 (-4,6) mill kr og egenkapitalen i årsskiftet var på 7,6 (8,5) mill kr. Selskapet har ingen ansatte.

ANS Bankbygg Mo

Virksomheten består av å eie og drive utleie av forretningslokaler i Jernbanegata 15 i Mo i Rana. Helgeland Sparebank er største leietaker i bygget, og banken eier 97 % av andelene i selskapet. Selskapet har ingen ansatte. Resultat etter skatt i 2015 ble 0,9 (0,5) mill kr, og ved årsskiftet var egenkapitalen på 48,4 (48,3) mill kr.

Storgata 73 AS

Selskapet er et eiendomsselskap i Brønnøysund i Brønnøy kommune. Helgeland Sparebank eier 52,9 % av aksjene i selskapet. Resultatandelen for 2015 var på 0,4 (-0,8) mill kr, og egenkapitalandelen 4,1 (3,9) mill kr. Selskapet har ingen ansatte.

Tilknyttede selskaper

Helgeland Invest AS

Selskapet er et regionalt investeringsselskap på Helgeland. Helgeland Sparebank eier 48,3 % av aksjene i selskapet. Resultatandel (foreløpig regnskap) for 2015 var på 28 (51) mill kr og egenkapitalandelen per 31.12.15 var 253 (235) mill kr (korrigerte tall).

REDE Eiendomsmegling AS

Selskapet er markedsledende eiendomsmegler på Helgeland og er Helgeland Sparebank sin samarbeidspartner. Helgeland Sparebank eier 40 % av aksjene i selskapet. Resultatandelen for 2015 var på -0,7 (0,6) mill kr og egenkapitalandelen per 31.12.15 var 15 (1) mill kr.

Samfunnsansvar

Bankens visjon om å være en drivkraft for vekst på Helgeland er et uttrykk for at verdier og handlinger er forankret i et tydelig samfunnsansvar. Banken er en samfunnsaktør som skal være en drivende kraft og medspiller i lokalsamfunnet, både innen kulturliv, idrett, talentutvikling, undervisning, forskning og næringsutvikling.

Banken henter motivasjon fra kunder og samarbeidspartnere gjennom tett dialog, læring, oppfølging og bidrar med økonomisk støtte til hundrevis av aktiviteter hvert eneste år.

I 2015 ble det bevilget 12 mill kroner til over 150 ulike arrangement, aktiviteter og tiltak i regionen.

ÅRSBERETNING

Barn og ungdom er samfunnets viktigste ressurs og banken har stort fokus på alt som skaper en meningsfull og innholdsrik oppvekst for barn og ungdom.

Et eksempel på dette er opplæring i personlig økonomistyring for ungdomsskoleelever og elever i videregående skole.

Banken ønsker å bidra til at ungdom fra Helgeland skal unngå å bli en del av den økende inkassostatistikken for unge mellom 18 og 20 år. I 2015 ble samarbeidet med Ungt Entreprenørskap utvidet på ungdomsskoletrinnet og tatt i bruk det økonomiske opplæringsprogrammet «Sjef i eget liv» for elevene i videregående skoler.

Helgeland Sparebank bruker mye ressurser på disse programmene fordi dette er en viktig samfunnsoppgave. For 2014/2015 er disse programmene for over 1000 elever fra hele Helgeland.

Et annet eksempel er bankens engasjement for økt kunnskap, forskning og innovasjon.

Næringslivet på Helgeland er internasjonalt orientert, og store deler er basert på fornybar og kortreist energi fra lokale vannkraftverk.

Næringslivet vil i framtiden for en stor del vil bestå av kompetansebedrifter som har en miljøvennlig og globalt bærekraftig produksjonsteknologi.

Helgeland er rik på naturressurser som alltid vil være en viktig premiss for framtidig verdiskaping og utvikling. Framtiden vil stille krav til ny kunnskap og innovasjon og banken bidrar aktivt i samarbeidsprosjekter med universitetet for å fremme lokal kompetanse og konkurransekraft.

Dette er to eksempler på satsingsområder som er viktige for vekst og utvikling på Helgeland.

Bankens mål er å sikre best mulig avkastning av de tiltakene støttes både i form av kompetanseheving, kompetansedeling og nytteverdi.

Etikk

Konsernets virksomhet er avhengig av tillit fra kunder, offentlige myndigheter og samfunnet for øvrig. Helgeland Sparebank vektlegger at de ansatte har høy etisk standard. De etiske retningslinjene er en del av personalhåndboken, og gjøres kjent for alle nyansatte.

Medarbeidere og arbeidsmiljø.

Helgeland Sparebank hadde ved årsskiftet 177 ansatte fordelt på 14 kontor. Dette utgjør 164 (168 i 2014) årsverk inkludert renholdspersonell, vaktmestere og kantineansatte.

Styret er opptatt av at banken skal ha et godt arbeidsmiljø. Bankens medarbeidere, sammen med et desentralisert kontornett er et av våre viktigste konkurransefortrinn.

Trivsel og fornøydhet i arbeidsmiljøet måles årlig gjennom ulike undersøkelser. I 2015 gjennomførte banken en intern Helse, Miljø og Sikkerhetsundersøkelse. Ansatte uttrykker fornøydhet med egne kollegaer, ledere som gjør en god jobb og velferdsordninger som gir ansatte mange ulike goder.

Helgeland Sparebank har lang historie som Inkluderende Arbeidslivsbedrift, med veletablerte rutiner for oppfølging av medarbeidere og en god kultur for ivaretagelse, aktivitet og omsorg. Målsettingen er minst 96,5 % nærvær. Det samlede sykefraværet i 2015 ble 4,15 %, som er på nivå med 2014. Graderte sykemeldinger, tett oppfølging og god tilrettelegging er en nøkkel til å lykkes på dette området. I 2015 har banken hatt spesiell fokus på forbyggende aktiviteter.

Autorisasjoner og godkjenninger som AFR og GOS er med på å styrke bankens samlede kompetanse. Faglig kompetanse kombinert med kunnskap om lokalsamfunnet er et fortrinn bankens medarbeidere har i møte med kunden. Banken bruker årlig store ressurser på kompetanseheving. Dette gjennom videreutdanning, intern opplæring og veiledning.

Det arbeides målrettet for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Banken har en handlingsplan for å ivareta likestilling mellom kjønnene. I lederstillinger ønskes en jevn fordeling mellom kjønnene, mens på medarbeidernivå arbeides det for at begge kjønn skal være representert på de ulike kontorene. Det er både positivt og givende med en god miks av kvinner og menn i de ulike enhetene. I bankens Forstanderskap er det 25 medlemmer med leder, hvorav 7 kvinner og 18 menn. I bankens styre er det 7 faste medlemmer, hvorav 3 kvinner og 4 menn. Bankens ledergruppe består av 8 medlemmer, hvorav 4 er kvinner og 4 er menn.

Finansnæringen sentralt har bedt alle medlemsbedrifter om å ha spesiell fokus på likelønn mellom kjønnene. Dette er ei overordnet utfordring i næringen. Banken har arbeidet med problemstillingen lokalt i et utvalgt som bestod av ledere og tillitsvalgte. En egen rapport på området er utarbeidet.

Korrupsjon og interne misligheter

I arbeidet med å forebygge og bekjempe uønskede hendelser er det utarbeidet mål, rutiner og tiltak på flere områder. Arbeidet med å forebygge ran- og andre trusselsituasjoner mot medarbeidere er prioritert etter tidligere hendelser. Banken har et system for melding av uønskede hendelser både ved etablerte rutiner for varsling, og i avvikssystemet på HMS området. Personal-, leder og HMS håndbøkene er gjort tilgjengelig for alle via ansatte App.

Hvitvasking og terrorfinansiering

Helgeland Sparebank arbeider systematisk med å avdekke og bekjempe økonomisk kriminalitet. Den etablerte rutinen mot hvitvasking ivaretar at bankens hvitvaskingspolicy er i tråd med de lover og regler som gjelder. Myndigheter, kunder og konkurrenter skal ha tillit til bankens profesjonalitet og redelighet. Mistenkelige transaksjoner håndteres og rapporteres til økokrim dersom aktuelle kriterier er oppfylt.

Miljø

ÅRSBERETNING

De to største kontorene til Helgeland Sparebank, Mo i Rana og Mosjøen er godkjente Miljøfyrtårnsbedrifter.

Fokus er fortsatt energisparing i egne bygg, søppelsortering, reduksjon i papirbruken med blant annet bruk av nettbrett, samkjøring ved reising mellom kontorene, og mer bruk av videomøteutstyr og Skype i møter mellom kontorene og med kunder. På opplæringsområdet benyttes ofte e-læring, nettmøter og andre delingsforum i sosiale medier.

Konsernets godtgjørelsespolitikk

Alle godtgjørelsesordninger i Helgeland Sparebank utformes i samsvar med lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner og lov om verdipapirhandel med tilhørende forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond. Retningslinjer som omhandler godtgjørelsesordning i Helgeland Sparebank ble sist oppdatert og vedtatt i styret november 2015.

Utsiktene fremover

Lav rente og fortsatt normal aktivitet i boligmarkedet gir en forventet vekst i personmarkedet, men likevel noe lavere enn i 2015. Veksten i bedriftsmarkedet påvirkes av flere faktorer og det forventes en noe utflåting i dette segmentet. Bankens kapitalsituasjon er god og tilfredsstillende i forhold til ønsket lønnsom vekst.

Lavt rentenivå og stadig økende interesse for alternative spareformer antas å gi seg utslag i lavere samlet innskuddsvekst.

Det er fortsatt potensiale for reduksjon av innskuddsrentene dersom boliglånsrentene må reduseres for å opprettholde bankens konkurransekraft. Økt kredittspread i fremmedkapitalmarkedet gjør det likevel utfordrende å opprettholde nettorenten.

Nivået på provisjonsinntekter forventes opprettholdt.

Det arbeides aktivt for å redusere bankens kostnadsnivå. Banken tilpasser seg for framtiden og har vedtatt endringer i organisasjonen. Samtidig som bemanningen tilpasses i forhold til endringer i kundeadferd og teknologisk utvikling gir dette mulighet for bedre utnyttelse av ressurser på de større stedene og etablering av større kompetansemiljø. Utgiften som følge av vedtatt omstillingsprogram er i stor grad kostnadsført i 2015.

Misligholdte og tapsutsatte engasjement er fortsatt relativt lavt sett mot brutto utlån. Usikkerheten i norsk økonomi gjør at det forventes et noe høyere samlet nedskrivningsnivå i 2016.

Det er større usikkerhet i flere bransjer i det nasjonale bilde og konkurransen antas å tilta i blant annet bygg- og anleggsbransjen som følge av at entreprenører ellers i landet ser nordover pga lav aktivitet i eget hjemmemarked. Utbyggingen av E6 på hele Helgeland, og vedtatte offentlige byggeprosjekter bidrar likevel til at anleggs- og byggebransjen fortsatt opprettholder høy aktivitet. Dette vil vedvare også i 2016.

Lav valutakurs og lave kraftpriser er positivt for regionens industribedrifter, og det er igangsatt betydelige investeringer både i Mo i Rana og i Mosjøen. Industrien påvirkes i stor grad av internasjonale konjunkturer noe som gir et mer usikkert bilde på sikt. Helgeland, på lik linje med Nordland som fylke, produserer betydelig mer vannkraft enn regionen i dag nyttiggjør seg. Potensialet for å benytte denne energien til egne industriformål er dermed stort. Dette fordrer imidlertid at det legges til rette rammebetingelser for oppbygging av ny industri i regionen.

Lakseprisene er opprettholdt på et relativt høyt nivå og gjør at aktørene i denne bransjen leverer svært gode resultater på tross av noe høyere kostnadsnivå og lavere produksjonsvolum. Prisene forventes å være på et høyt nivå gjennom 2016 og den gode lønnsomheten slår positivt ut for utstys- og teknologileverandørene.

Lav valutakurs forventes å gi en positiv effekt for en økende turistnæring. 2015 ble et rekordår for hotellene i regionen. Nivået på solgte hotellrom forventes å ligge på minimum samme nivå i 2016.

Den oljerelaterte leverandørindustrien opplever store variasjoner i aktiviteten, dette rammer enkeltbedrifter og antall sysselsatte i sektoren. Selv om Helgeland relativt sett er mindre avhengig av oljesektoren enn det vi ser på Sør- og Sørvestlandet er deler av regionen utsatt som følge av Statoil's reduksjon i aktivitet. I Alstahaugområdet forventes dette å gi seg utslag i høyere arbeidsledighet og lavere boligpriser.

Befolkningsutviklingen på Helgeland ble også i 2015 lavene enn sammenlignet med landet for øvrig. Økende studietilbud og forskningsmiljø ved Campus Helgeland bidrar sterkt til å skape et akademisk miljø og antall studenter er økende. Et godt samarbeid med Helgelands industribedrifter gir interessante jobbmuligheter for begge i et parforhold noe som er vesentlig for å snu utviklingen. Dette vil sammen med integrering av et stadig økende antall innvandrere være avgjørende derom regionen skal lykkes med en positiv utvikling i de rette alderssegmenter.

ÅRSBERETNING

Arbeidsledigheten (helt ledige) er fortsatt lav innenfor regionen, med en samlet ledighet på Helgeland på 2,4 % pr 31.12.15. Nordland fylke hadde en ledighet på 2,6 % og landsgjennomsnittet var 3,0 %.

Selv om vi må forvente en noe økende arbeidsledighet er det verd å nevne at andel offentlig sysselsatte på Helgeland utgjør 37,1 % mot 30,5 % på landsbasis.

Boligprisutviklingen er vedvarende stabil og viste en gjennomsnittlig økning i 2015 for eneboliger på 2,3 %. På landsbasis var prisstigningen 4,4 %. Tilsvarende tall for leiligheter viser en prisstigning på 3,9 % for Helgeland, men det på landbasis var en økning på 8,6 %.

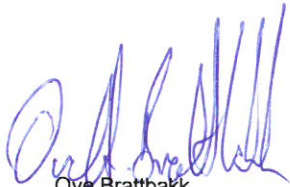
Aktiviteten i boligmarkedet var noe svakere enn normalt i fjerde kvartal, men dette har tatt seg opp igjen første kvartal i 2016. Vi forventer å se større geografiske forskjeller i

boligprisutviklingen innenfor regionen enn det vi tidligere har sett.

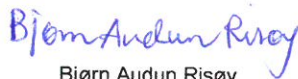
Utsiktene i Norge er mer usikre og uforutsigbare enn de har vært på lenge. Selv om Helgeland så langt synes å ha kommet bedre ut enn mange andre regioner i landet, er det grunn til å presisere at det er usikkerhet knyttet til framtidige forhold.

Takk til bankens ansatte, kunder og samarbeidspartnere

Styret er fornøyd med resultatet som er skapt i 2015, og vil rette en stor takk til alle ansatte for den flotte innsatsen de har vist gjennom året som har gått. Styret vil også takke bankens kunder og gode forretningsforbindelser for godt samarbeid i året som har gått.

Ove Brattbakk
styreleder

Bjørn Audun Risøy

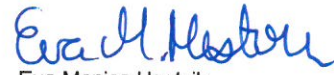
Styret for Helgeland Sparebank
Mo i Rana, 24. februar 2016

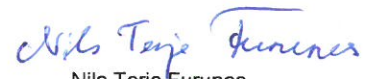
Stein Andre Herigstad-Olsen
nestleder

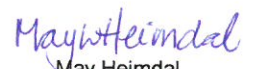
Inga Marie Lund

Eva Monica Hestvik

Nils Terje Furunes

May Heimdal
ansattes repr.

Lisbeth Flågå
adm. direktør

Eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance)

Eierstyring og selskapsledelse

Bankens policy for eierstyring og selskapsledelse skal sikre at bankens virksomhetsstyring er i tråd med allmenne og anerkjente oppfatninger og standarder, samt lover og forskrifter. Policyen beskriver de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter for å sikre eiernes, innskytternes og andre gruppers interesser i banken. Bankens policy er konkretisert i ulike styringsdokumenter for Helgeland Sparebanks virksomhet. Dette omfatter blant annet bankens samfunnsengasjement, vedtekter, etiske retningslinjer, strategidokument, policydokumenter, budsjett, fullmakter og rammer, rutinebeskrivelser, innsiderelement og egenhandel, rammeverk for styring og kontroll: retningslinjer for systemer og prosesser som fokuserer på risikovurdering og intern kontroll i banken.

Helgeland Sparebanks røtter er dypt forankret på Helgeland, og banken er levende opptatt av det som skjer i regionen. Derfor har banken en visjon om å være en drivkraft for vekst på Helgeland. Dette betyr kort og godt at Helgeland Sparebanks viktigste oppgave er å gjøre sitt til for at lokalsamfunnet skal være et godt sted å bo og drive virksomhet i.

Fordi Helgeland Sparebank er en solid og robust lokal sparebank med sterk markedsposisjon, kan banken bidra aktivt til samfunnsutviklingen. Lovgiver har gitt sparebankene anledning til å gi deler av overskuddet tilbake til lokalsamfunnet i form av gaver til allmennyttige formål. Sparebankene kan betale utbytte til lokalsamfunnet av den egenkapitalandelen som eies av kundene/samfunnet. Bosetning og vekst er en forutsetning for bankvirksomhet. Uten livskraftige og attraktive lokalsamfunn blir det vanskelig å rekruttere arbeidskraft til bedrifter og offentlig virksomhet, noe vi trenger for å fremme samfunnsutviklingen. Vi lever derfor i skjebnefelleskap – banken og helgelendingen. Helgeland Sparebank Gavefond er en del av bankens bidrag til utvikling, optimisme og vekst i bygder og byer på Helgeland. I tillegg til de strategiske og finansielle målsettingene har Helgeland Sparebank valgt å ta sitt miljøansvar på alvor, og har derfor vedtatt en egen miljøstrategi. Styringsdokumentene bygger blant annet på Norsk anbefaling til eierstyring og selskapsledelse, samt Committee of European Banking Supervisors prinsipper for overordnet styring og kontroll.

Helgeland Sparebank har som ambisjon å følge de nevnte anbefalinger så langt de passer.

I tråd med punkt en i Norsk Anbefaling for Eierstyring og Selskapsledelse følger en redegjørelse for bankens etterlevelse av punktene i anbefalingen.

Forstanderskapet er bankens øverste organ og er sammensatt av fire grupper med til sammen 25 medlemmer. Innskytterne velger 7 medlemmer, fylkestinget i Nordland fylkeskommune 2

medlemmer, eierne av egenkapitalbevis 10 medlemmer og de ansatte i banken 6 medlemmer. For å endre vedtektene må et forslag om dette behandles i to møter i forstanderskapet, og det kreves at to tredjedeler av forstanderne som er til stede, og minst halvparten av alle forstandere stemmer for forslaget om endring.

Forstanderskapet velger bankens styre som skal påse at banken har god eierstyring og selskapsledelse.

Forstanderskapet velger også en kontrollkomité som består av 3 medlemmer.

Virksomhet

Helgeland Sparebank er et finanskonsern som består av morbanken samt datterselskaper. Henvisninger til banken og/eller konsernet Helgeland Sparebank i denne artikkelen gjelder konsernet Helgeland Sparebank.

I henhold til vedtektene i Helgeland Sparebank er formålet til virksomheten å fremme sparing ved å ta imot innskudd fra en ubestemt krets av innskyttere, levere investeringstjenester og andre finansielle tjenester, og å forvalte på en trygg måte de midler den rår over i samsvar med de lovregler som til enhver tid gjelder for sparebanker og verdipapirforetak.

Styrets beretning inneholder en beskrivelse av bankens mål og strategier. Det strategiske grunnlaget evalueres av styret og ledelsen minimum årlig, og bankens planer justeres og tilpasses løpende. Bankens strategiske plattform sammenfattet i hovedpunktene visjon, forretningsidé, kjerneverdier, strategiske og finansielle mål, samt etiske retningslinjer, oppdateres som et resultat av ovennevnte minimum årlig. Banken har en kunderettet organisasjon med fokus på personmarked, bedriftsmarked og kapitalmarked som forretningsområder. Dette er supplert med støtteområder og stabsfunksjoner. Bankens organisatoriske struktur er dynamisk og vurderes ut fra endrede behov og rammebetingelser.

Selskapskapital og utbytte

Bankens egenkapital er sammensatt av egenkapitalbeviskapital, overkursfond, grunnfondskapital, fond for urealiserte gevinster, gavefond og utjevningsfond. Bankens målsetting er en ren kjernekapitaldekning (konsern) på minst 14,0 % og en totalkapitaldekning opp mot 17,5 %.

Bankens utbyttepolitikk:

Helgeland Sparebank sitt mål er å oppnå økonomiske resultater som gir eierne av kapitalen en god og stabil langsiktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalen. Det er en målsetting for banken å likebehandle bankens to eiergrupperinger.

Banken har som målsetting å oppnå en egenkapitalavkastning som er konkurransedyktig i markedet sett i forhold til bankens risikoprofil. Mål for egenkapitalavkastning er 10 % (konsern) under normale markedsforhold.

Likebehandling av egenkapitalbevisene

Eierne av egenkapitalbevis skal ha forutsigbare vilkår både med hensyn til likebehandling, avkastning og styringsmessig innflytelse.

Børsnoteringen av egenkapitalbevisene sikrer at banken aksepterer og imøtekommer de markedsvilkår som til enhver tid gjelder i egenkapitalmarkedet og for egenkapitalbevis.

Fri omsettelighet

Vedtektene inneholder ingen begrensninger i omsetteligheten av egenkapitalbevisene.

Sparebankstiftelsen Helgeland eier egenkapitalbevis i Helgeland Sparebank. Stiftelsen skal i henhold til sine vedtekter ikke eie mindre enn 35 % av egenkapitalbevisene i Helgeland Sparebank.

Ut over dette er eneste begrensning de lovmessige krav som for tiden fastsetter at ervervelse av egenkapital (10 % eller mer) krever samtykke fra Finanstilsynet.

Forstanderskap og kontrollkomité

Bankens øverste organ er forstanderskapet (kan sammenlignes med generalforsamling i et AS) som er sammensatt av egenkapitalbevisiere, kunder, ansatte og representanter for det offentlige. Forstanderskapet skal se til at banken virker etter sitt formål og i samsvar med lov, vedtekter og forstanderskapets vedtak.

Forstanderskapet har 25 medlemmer og 25 varamedlemmer. Vedtak treffes med alminnelig flertall. Imidlertid krever vedtak om vedtektsendringer 2/3 flertall av de frammøtte og at minst 50 % av forstanderskapets medlemmer stemmer for forslaget. Det er videre et krav om at forslaget om vedtektsendring har vært forelagt forstanderskapet i et tidligere møte.

Valgene skjer i tråd med sparebanklovgivningens og finansieringsvirksomhetslovens bestemmelser. Innkalling og referater fra forstanderskapsmøter sendes Oslo Børs.

Valg til forstanderskapet skjer i valgmøter og på valgdag(er) og skal være avholdt innen utgangen av april, og før konstituerende møte i forstanderskapet. Invitasjon til egenkapitalbevisierens valgmøte med sakliste, påmeldingsskjema og valgkomiteens innstilling sendes samtlige egenkapitalbevisiere fjorten dager før valgmøtet, og annonseres i tillegg i aviser og på bankens hjemmeside. Innskytternes valg kunngjøres ved oppslag i bankens lokaler, avisannonser og på bankens hjemmeside 6 uker før valget. Kontrollkomiteen, som også velges av forstanderskapet, skal føre tilsyn og kontroll med styrets og administrasjonens arbeid. Kontrollkomiteen skal etter vedtektene bestå av 3 medlemmer og 2 varamedlemmer.

Valgkomiteer

Banken har tre vedtektsfestede valgkomiteer som forbereder henholdsvis

- de valg som foretas i forstanderskapet
- egenkapitalbevisierens valg til forstanderskapet
- innskytternes valg til forstanderskapet

Forstanderskapets valgkomité foreslår også honorarsatser. Bankens hjemmeside inneholder opplysninger om hvem som sitter i de ulike valgkomiteene.

Styrets sammensetning og uavhengighet

Forstanderskapets valgkomité foreslår kandidater til styret i tråd med bestemmelser om sammensetning i lov og vedtekter. Ingen styremedlemmer eller representanter for ledelsen er medlem av valgkomiteen. Styrets leder og nestleder velges i egne valg.

Styret består av inntil 7 medlemmer og inntil 4 varamedlemmer. Styret består nå av 7 faste medlemmer. For tiden er 3 av de faste medlemmene kvinner.

Viktige kriterier for styrets medlemmer og sammensetning er kvalifikasjoner, kapasitet, uavhengighet og kjønn. Flertallet av styrets medlemmer skal være uavhengige av bankens ledelse og hovedforretningsforbindelser. Styret foretar en årlig evaluering av medlemmenes uavhengighet og styrets samlede kompetanse.

Styrets arbeid

Styret møtes gjennomsnittlig en gang i måneden og arbeider etter oppsatt plan for året. I tillegg til de valgte medlemmene møter ansattes vara medlem og administrerende direktør. Styret har det overordnede ansvaret for forvaltningen av Helgeland Sparebank og for å føre tilsyn med den daglige ledelse og bankens virksomhet.

Med styrets forvaltningsansvar menes blant annet ansvaret for å organisere banken på en forsvarlig måte, ansvaret for å fastsette planer og budsjetter for banken, ansvaret for å holde seg orientert om bankens økonomiske stilling og at bankens virksomhet, formuesforvaltning og regnskaper er gjenstand for betryggende kontroll.

Den årlige strategiprosessen rullering av strategiplanen vektlegges. Her fastsettes overordnede mål og strategier, og på grunnlag av disse utarbeides handlingsplaner og budsjetter. Administrerende direktør forbereder saker som skal behandles av styret, i samarbeid med styrets leder.

Styret har nedsatt revisjonsutvalg og risikoutvalg som skal se til at Helgeland Sparebank har en uavhengig og effektiv ekstern og intern revisjon samt regnskaps- og risikorapportering som er i tråd med lover og forskrifter.

Risikostyring og intern kontroll

God risiko- og kapitalstyring er sentralt i Helgeland Sparebanks langsiktige verdiskapning.

Banken skal identifisere - analysere - handle - og leve med et akseptabelt risikonivå på bankens viktigste forretningsmessige risikoer. Helgeland sparebank har en målsetning om at bankens risikoprofil skal være moderat.

Risikostyring er knyttet opp mot fire risikoområder:

- Kredittrisiko
- Markedsrisiko
- Likviditetsrisiko
- Operasjonell risiko

Valg av metode for risikovurdering skal begrunnes i bankens kompleksitet og omfang i de ulike forretningsområder. Styret i Helgeland Sparebank legger til grunn at bankens skal være godt kapitalisert. Kapitalvurderinger (ICAAP) gjennomføres minst en gang pr år, og bankens kapitalstrategi vil være basert på reell risiko i virksomheten supplert med effekt av ulike stress scenarioer.

Ansvar for gjennomføring av bankens risiko, kapitalstyring og kontroll er delt mellom styret, ledelsen og operative enheter. Styret har ansvar for å påse at banken har tilstrekkelig kapital ut fra ønsket risiko og bankens virksomhet. Administrerende direktør har ansvaret for bankens samlede risikostyring, herunder utvikling av gode modeller og rammeverk for styring og kontroll. Administrerende direktør leder bankens kredittutvalg, som behandler kredittsaker innenfor fullmakter vedtatt av styret. Finansdirektør leder bankens finansutvalg, som behandler innlån og tilhørende vurdering innenfor fullmakter vedtatt av styret. Administrerende direktør er fast medlem av finansutvalget.

I bankens ledelse inngår stilling som direktør risikostyring. Avdeling for risikostyring ivaretar funksjoner som compliance ansvar, styring, kontroll og rapportering. Kvantifisering av kapitalbehov i tilknytning til risiko i bankens ulike forretningsområder er en integrert del av styrets strategiarbeid og bedømmelse av risikoområder (ICAAP prosessen). Direktør risikostyring rapporterer til administrerende direktør. Alle ledere i Helgeland Sparebank har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget salgsansvars - fagansvarsområde i tråd med bankens risikoprofil. I enkelte definerte saker rapporterer direktør risikostyring direkte til styret.

Helgeland Sparebank har vedtatt policy for risikostyring og intern kontroll som fastsetter målsettinger, organisering og gjennomføring av internkontrollarbeidet. Her inngår også krav til rapportering av status for bankens risikobilde og kvaliteten i intern kontrollen samt oppfølging av risikoreducerende tiltak. Banken har ansatt intern revisor, som på vegne av styret skal vurdere, og kontrollere at det er etablert betryggende rutiner for å redusere risiko. Intern revisors kontroll skal skje på grunnlag av årlig utarbeidet revisjonsplan. Bankens etiske retningslinjer omfatter informasjonsplikt for ansatte angående brudd på interne retningslinjer, lover og

forskrifter og framgangsmåte for hvordan slik informasjon skal avgis.

Godtgjørelse til styret

Forstanderskapet fastsetter bankens honorarsatser. Godtgjørelsen til styret reflekterer styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og kompleksitet. Honoraret til det enkelte styremedlem fremgår av note til regnskapet.

Godtgjørelse til ledende ansatte

Styret fastsetter godtgjørelse til administrerende direktør og prinsippene for godtgjørelse til ledende ansatte. Banken har ingen opsjons- eller bonusavtaler. I note til årsregnskapet framgår oversikt over lønn og ytelser til ledende ansatte. Banken har etablert rutiner for å sikre etterlevelse av forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond.

Informasjon og kommunikasjon

Helgeland Sparebank er notert på Oslo Børs og melder inn datoer for viktige hendelser som valgmøter, forstanderskapsmøter og offentliggjøring av finansiell informasjon i form av delårsrapporter og årsoppgjør. Informasjon til markedet formidles gjennom åpne investorpresentasjoner ved kvartals regnskapsrapportering, samt ved børs- og pressemeldinger.

Tilsvarende informasjon legges ut på bankens nettsider.

Overtakelse

Finansieringsvirksomhetsloven setter begrensninger for hvor stor andel av egenkapitalbevisene som kan eies av en eier. Spørsmål om fusjon avgjøres av forstanderskapet i de aktuelle sparebankene.

Revisor

Forstanderskapet har valgt PriceWaterhouseCoopers som ekstern revisor, og godkjenner dennes godtgjørelse.

RESULTAT

<i>Morbank</i>			Resultatregnskap	<i>Konsern</i>		
Korrigert				Korrigert		
2014	2014	2015	(beløp i mill. kroner)	2015	2014	2014
930	930	814	Renteinntekter og lignende inntekter (note 5)	940	1.089	1.089
549	549	410	Rentekostnader og lignende kostnader (note 5)	477	631	631
381	381	404	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	463	458	458
92	92	97	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester (note 6)	97	92	92
10	10	10	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester (note 7)	10	10	10
82	82	87	Netto provisjonsinntekter	87	82	82
57	57	50	Utbytte	1	1	1
4	51	27	Netto resultat fra tilknyttede selskaper	27	51	28
7	11	-15	Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	-7	19	15
68	119	62	Netto resultat på finansielle instrumenter (note 8)	21	71	44
13	13	15	Andre driftsinntekter (note 9)	11	7	7
252	252	261	Driftskostnader (note 10,11,12, 13,14,15,28,44)	270	263	263
44	48	32	Tap på utlån, garantier m.v. (note 16)	32	48	44
248	295	275	Resultat før skatt	280	307	283
52	52	61	Skatt på ordinært resultat (note 17)	72	67	67
198	243	214	Årsresultat (note 18)	208	240	216
7,9	9,8	8,6	Resultat per egenkapitalbevis i kroner (note 18)	8,4	9,6	8,7
7,9	9,8	8,6	Utvannet resultat per egenkapitalbevis i kroner (note 18)	8,4	9,6	8,7
Utvidet resultat						
196	243	214	Årsresultat etter skatt	208	240	216
Poster som senere ikke reverseres over resultat:						
-57	-57	0	Estimatavvik pensjoner	0	-57	-57
15	15	0	Skatt på utvidet resultat	0	15	15
-42	-42	0	Netto estimatavvik pensjoner	0	-42	-42
Poster som senere reverseres over resultat:						
28	2	14	Netto endring i virkelig verdi fin. eiendeler tilgjengelig for salg (note 1.1)	12	3	7
2	0	0	Skatt på utvidet resultat	0	0	0
30	2	14	Netto utvidet øvrige resultatposter	12	3	7
184	203	228	Periodens totalresultat	220	201	181

Korrigert resultat 2014, se note 1.1 regnskapsprinsipper

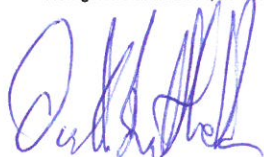
BALANSE

Morbank

Korrigert				Korrigert		
31.12.14	31.12.14	31.12.15	(beløp i mill. kroner)	31.12.15	31.12.14	31.12.14
EIEDELER						
103	103	91	Kontanter og fordringer på sentralbanker (note 19,22,27,32)	91	103	103
1.358	1.358	1.007	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (note 20,22)	510	675	675
16.577	16.577	18.201	Utlån til og fordringer på kunder (note 2.1,21,22)	22.444	20.731	20.731
161	161	127	Finansielle derivater (note 22,23)	127	161	161
4.003	4.003	3.643	Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg (note 2.2,22,24,25)	3.462	3.735	3.735
181	235	267	Investeringer i tilknyttede selskaper (note 25,27)	267	235	178
348	348	345	Investeringer i datterselskaper (note 25,26,28)			
25	25	33	Utsatt skattefordel (note 29)	37	30	30
31	31	36	Varige driftsmidler (note 30)	92	86	86
51	51	52	Andre eiendeler (note 31)	102	99	99
22.838	22.892	23.802	Sum eiendeler	27.132	25.855	25.798
GJELD OG EGENKAPITAL						
0	0	18	Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid (note 2.2,22,33)	20	2	2
13.971	13.971	14.644	Innskudd fra kunder (note 2.2, 22,34)	14.418	13.725	13.725
6.015	6.015	6.058	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer (note 2.2,22,23,35)	9.549	9.143	9.143
60	60	58	Finansielle derivater (note 22, 23)	58	60	60
211	211	224	Andre forpliktelser (note 12,36)	232	227	227
519	519	519	Ansvarlig lånekapital (note 37)	519	519	519
20.776	20.776	21.521	Sum gjeld	24.796	23.676	23.676
1.028	1.028	1.028	Innskutt egenkapital (note 38,39)	1.029	1.029	1.029
1.034	1.088	1.253	Opptjent egenkapital (note 38)	1.303	1.146	1.089
2.062	2.116	2.281	Sum egenkapital ekskl. minoritetsinteresse	2.334	2.177	2.120
			Ikke kontrollerende interesse	2	2	2
2.062	2.116	2.281	Sum egenkapital	2.336	2.179	2.122
22.838	22.892	23.802	Sum gjeld og egenkapital	27.132	25.855	25.798
Betingede forpliktelser utenom balansen (note 11)						

Betingede forpliktelser utenom balansen (note 11)

Korrigert balanse 2014, se note 1.1 regnskapsprinsipper

Ove Brattbakk
styreleder

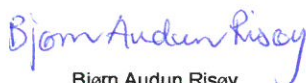
Styret for Helgeland Sparebank
Mo i Rana, 24. februar 2016

Stein Andre Herigstad-Olsen
nestleder

Eva Monica Hestvik

Bjørn Audun Risøy

Inga Marie Lund

Nils Terje Furunes

May Heimdal
ansattes repr.

Lisbeth Flågå
adm. direktør

ENDRING EGENKAPITAL

Endring egenkapital: korrigert balanse (se note 1.1. regnskapsprinsipper)

											Konsern
											31.12.15
Innskutt egenkapital					Opptjent egenkapital						
	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne EK b.	Fond for ureal.gev.	Grunn-fond	Gave-fond	Gave-stiftelse	Utjevn. fond	Annen EK	Ikke kont. Interes.	Sum
Egenkapital 01.01.15	187	845	-4	241	437	20	8	338	106	2	2.179
Årsresultat				31	29	8	8	89	43		208
Årets utvidede resultat				9					2		12
<i>Årets totalresultat</i>	<i>187</i>	<i>845</i>	<i>-4</i>	<i>40</i>	<i>29</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>89</i>	<i>45</i>	<i>2</i>	<i>220</i>
Utdelt gaver						-8	-8				-16
<i>Transaksj. med eierne</i>											0
Utbetalt utbytte/overf.gj.									-47		-47
Egenkapital 31.12.15	187	845	-4	281	466	20	8	427	102	2	2.336
Innsk./opptj. egenkap.			1.028							1.308	2.336

I fond for urealiserte gevinster inngår urealisert mer verdi aksjer med 276 mill. kr.

											Konsern
											31.12.14
Innskutt egenkapital					Opptjent egenkapital						
	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne EK b.	Fond for ureal.gev.	Grunn-fond	Gave-fond	Gave-stiftelse	Utjevn. fond	Annen EK	Ikke kont. Interes.	Sum
Egenkapital 01.01.14	187	845	-1	152	415	18	5	269	97	2	1989
Justert EK				38							38
Egenkapital 01.01.14	187	845	-1	190	415	18	5	269	97	2	2.027
Årsresultat					33	8	8	100	89	2	240
Årets utvidede resultat 1)				51	-11			-31	-49		-40
<i>Årets totalresultat</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>51</i>	<i>22</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>69</i>	<i>40</i>	<i>2</i>	<i>200</i>
Utdelt gaver						-6	-5				-11
<i>Transaksj. med eierne</i>											0
Utbetalt utbytte/overf.gj.			-3						-34		-37
Egenkapital 31.12.14	187	845	-4	241	437	20	8	338	103	2	2.179
Innsk./opptj. egenkap.			1.028							1.151	2.179

1) Iht IAS 19 er estimatavvik på økt pensjonsforpliktelse i ytelsesordningen belastet egenkapitalen med 44 mill. kr.

ENDRING EGENKAPITAL

Morbank

31.12.15

	Innskutt egenkapital					Opptjent egenkapital				
	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne EK b.	1)Fond for ureal.gev.	Grunn-fond	Gave-fond	Gave-stiftelse	Utjevn. fond	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01.15	187	845	-4	240	437	20	8	338	45	2.116
Årsresultat				31	29	8	8	89	49	214
Årets utvidet resultat				10					4	14
Årets totalresultat	0	0	0	41	29	8	8	89	53	228
Utdelt gaver						-8	-8			-16
<i>Transaksjoner med eierne</i>										
Utbetalt utbytte/overf.gjeld									-47	-47
Egenkapital 31.12.15	187	845	-4	281	466	20	8	427	50	2.281
Inns./opptj. egenkap.				1.028					1.253	2.281

I fond for urealiserte gevinster inngår urealisert mer verdi aksjer med 276 mill. kr.

Morbank

31.12.14

	Innskutt egenkapital					Opptjent egenkapital				
	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne EK b.	1)Fond for ureal.gev.	Grunn-fond	Gave-fond	Gave-stiftelse	Utjevn. fond	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01.14	187	845	-1	162	415	18	5	269	34	1.934
Justert EK				49						49
Egenkapital 01.01.14	187	845	-1	211	415	18	5	269	34	1.983
Resultat					33	8	8	100	94	243
Årets utvidede resultat 1)				30	-11			-31	-50	-62
Totalresultat	0	0	0	30	22	8	8	69	44	181
Utdelt gaver						-6	-5			-11
<i>Transaksjoner med eierne</i>										
Utbetalt utbytte/overf.gjeld				-3					-34	-37
Egenkapital 31.12.14	187	845	-4	241	437	20	8	338	44	2.116
Inns./opptj. egenkap.				1.028					1.088	2.116

1) Iht IAS 19 er estimatavvik på økt pensjonsforpliktelse i ytelsesordningen belastet egenkapitalen med 44 mill. kr.

KONTANTSTRØM

Kontantstrømoppstilling

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.14	31.12.15	(beløp i mill. kr.)	31.12.15	31.12.14
247	275	Resultat før skatt	280	283
10	12	+ Avskrivninger (note 10)	20	17
44	32	+ Tap på utlån, garantier mv. (note 16)	32	44
-52	-52	- Betalt skatt	-60	-67
249	267	= Tilført fra årets drift	272	277
-1	10	Diverse gjeld: + økning/-nedgang (note 36)	3	2
45	-4	Diverse fordringer: - økning/+ nedgang (note 31)	-14	45
-700	-1.672	Utlån til og fordringer på kunde:- økning/+ nedgang (note 21,22)	-1.747	-134
723	673	Innskudd fra og gjeld til kunder: + økning/-nedgang (note 34)	692	736
0	18	Mottatt ved utstedelse av gjeld til kredittinstitusjoner + (note 22,33)	18	0
-647	0	Finansiering ved innfrielse av gjeld til kredittinstitusjoner – (note 22,33)	0	-647
-331	-708	A Netto kontantstrøm fra virksomheten	-776	279
-12	-14	- Investert i varige driftsmidler (note 30)	-20	-15
0	5	+ Salg av varige driftsmidler	7	5
-2.383	-2.215	Investert i verdipapirer (note 22,24,25)	-1.823	-2.622
3.154	2.534	Salg verdipapirer (note 22,24,25)	2.119	2.648
759	310	B Kontantstrøm fra investering	283	16
-41	-48	Utbetalt utbytte egenkapitalbevis	-48	-41
1.965	2.033	Finansiering ved utstedelse av verdipapir (note 22,35)	3.359	2.764
-2.262	-1.950	Finansiering ved innfrielse av verdipapir (note 22,35)	-2.995	-2.946
0	0	Finansiering ved utstedelse av fondsobligasjon	0	0
-338	35	C Kontantstrøm fra finansiering	316	-223
90	-363	A+B+C Sum endring kontanter	-177	72
1.371	1.461	+ Likviditetsbeholdning ved periodens begynnelse	778	706
1.461	1.098	= Likviditetsbeholdning ved periodens slutt *)	601	778

*) Likviditetsbeholdningen består av kontanter, innskudd i Norges Bank og mellomværende med kredittinstitusjoner.

Innholdsfortegnelse:

NOTE 1 - Regnskapsprinsipper	40
Note 1.1 - Revurdering av regnskapsprinsipper / retting av feil	45
Note 1.2 - Regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger	47
NOTE 2 - Finansiell risikostyring.....	48
NOTE 2.1 - Kredittrisiko.....	49
NOTE 2.1.1 - Risikoklassifisering lån og kreditter.....	50
NOTE 2.1.2 - Misligholdte (> 3 mnd.) og tapsutsatte engasjement	51
NOTE 2.1.3 - Misligholdte engasjement > 0 mnd.....	51
NOTE 2.1.4 - Misligholdte engasjement som ikke er nedskrevet	51
NOTE 2.2 - Likviditetsrisiko	51
NOTE 2.3 - Markedsrisiko	54
NOTE 2.3.1 - Garantiansvar for valutalån	54
NOTE 2.3.2 - Renterisiko, gjestående tid til renteregulering	55
NOTE 3 - Sensitivitetsanalyse for endring i markedspriser	57
NOTE 4 - Segmentinformasjon.....	58
NOTE 5 - Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter.....	59
NOTE 5.1 - Renter på enkelte balanseposter (gjennomsnitt rente i %).	59
NOTE 5.2 - Volum på enkelte balanseposter (gjennomsnitt volum).....	59
NOTE 6 - Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	60
NOTE 7 - Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	60
NOTE 8 - Netto resultat på finansielle instrumenter	60
NOTE 9 - Andre driftsinntekter	60
NOTE 10 - Driftskostnader	61
NOTE 11 - Lønn og sosiale kostnader	61
NOTE 12 - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser	61
NOTE 12.1 - Forpliktelse og kostnader pensjonsordninger	62
NOTE 12.2 - Risiko ved endringer i økonomiske forutsetninger	62
NOTE 12.3 - Økonomiske forutsetninger	64
NOTE 12.4 - Pensjonsforpliktelse ytelsesordning	64
NOTE 12.5 - Estimatavvik ytelsesordning.....	65
NOTE 13 - Netto pensjonskostnad ytelsesordning, innskuddsordning og AFP.....	65
NOTE 14 - Andre driftskostnader.....	65
NOTE 15 - Revisjonshonorar og kostnader bistand ekstern revisor	65
NOTE 16 - Nedskrivninger på utlån og garantier	66
NOTE 17 - Skattekostnad.....	66
NOTE 18 - Resultat per egenkapitalbevis	66
NOTE 19 - Kontanter og fordringer på sentralbanker	67
NOTE 20 - Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	67
NOTE 21 - Utlån til og fordringer på kunder.....	67
NOTE 21.1 - Geografisk fordeling av brutto utlån.....	68
NOTE 21.2 - Fordeling av brutto utlån mellom personmarked og bedriftsmarked.....	68
NOTE 21.3 - Balanseførte nedskrivninger på utlån og garantier.....	69
NOTE 21.4 - Utlån, garantier og tap fordelt på næring	69
NOTE 21.5 - Brutto utlån og garantier er fordelt på næringer og personmarked	70
NOTE 22 - Finansielle instrumenter fordelt på kategori.....	73
NOTE 22.1 - Verdipapirgjeld sikring	74
NOTE 22.2 - Vurdering av virkelig verdi finansielle instrumenter fordelt per nivå.....	75
NOTE 22.3 - Virkelig verdi av finansielle instrumenter	76
NOTE 23 - Finansielle derivater.....	77
NOTE 23.1 - Nettopresentasjon av finansielle eiendeler og forpliktelser	78
NOTE 24 - Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	78

NOTE 24.1 - Certifikater og obligasjoner tilgjengelig for salg	78
NOTE 25 - Aksjer, andeler og egenkapitalbevis tilgjengelig for salg.....	79
NOTE 25.1 - Tilgang og avgang aksjer, andeler og egenkapitalbevis	79
NOTE 26 - Investeringer i datterselskap	80
NOTE 26.1 - Spesifikasjon av årets endringer i DS	80
NOTE 26.2 - Eierandeler i DS	80
NOTE 27 - Tilknyttede selskaper	81
NOTE 27.1 - Spesifikasjon av årets endringer i TS	82
NOTE 27.2 - Resultatandel fra tilknyttede selskap	82
NOTE 27.3 - Mellomværende og transaksjoner mellom banken og TS.....	83
NOTE 27.4 - Strategiske investeringer, ikke betydelig inflytelse.....	83
NOTE 28 - Nærstående parter	83
NOTE 28.1 - Konserninterne eliminerings / transaksjoner	83
NOTE 28.2 - Tillitsvalgte og ansattes låneforhold	84
NOTE 28.3 - Ledende ansatte.....	84
NOTE 28.4 - Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte	85
NOTE 28.5 - Styret og kontrollkomite	86
NOTE 28.6 - Forstanderskapet.....	88
NOTE 29 - Utsatt skattefordel.....	90
NOTE 30 - Varige driftsmidler.....	90
NOTE 31 - Andre eiendeler	91
NOTE 32 - Utenlandsk valuta	91
NOTE 33 - Gjeld til kredittinstitusjoner	91
NOTE 34 - Innskudd fra kunder	92
NOTE 34.1 - Innskudd fra kunder fordelt på næring.....	92
NOTE 34.2 - Innskudd fra kunder, geografisk fordeling	92
NOTE 34.3 - Innskudd fra kunder, ulike innskuddsformer	93
NOTE 35 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer.....	93
NOTE 35.1- Spesifikasjon av obligasjonslån.....	93
NOTE 35.2 - Ubenyttede trekkfasiliteter	95
NOTE 36 - Andre forpliktelser.....	96
NOTE 37 - Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån.....	96
NOTE 38 - Kapitaldekning.....	97
NOTE 39 - Egenkapitalbevis	98
NOTE 39.1 - Fordeling av egenkapitalbevis etter antall egenkapitalbevis	98
NOTE 39.2 - Egenkapitalbeviskapital	99
NOTE 39.3 - De 20 største eierne.....	100
NOTE 39.4 - Egenkapitalbevis eid av bankens tillitsvalgte.....	101
NOTE 39.5 - Utbytte.....	103
NOTE 39.6 - Nøkkeltall egenkapitalbevis	103
NOTE 40 - Garantiansvar fordelt på garantitype	103
NOTE 41 - Pantstillelser	104
NOTE 42 - Hendelser etter balansedagen	104
NOTE 43 - Balansen splittet i kortsiktige og langsiktige poster	104
Resultat i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital	109
Øvrige nøkkeltall	110

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 1 - Regnskapsprinsipper

Konsern og morbank

Generelt

Morbanken

Helgeland Sparebank har som mål å være en lønnsom og ledende bank på Helgeland. Banken skal selge alle typer finansielle produkter og tjenester, inkludert forsikringer og pensjonsprodukter til privatkunder, små og mellomstore bedrifter, kommuner og institusjoner på Helgeland.

Bankens forretningsadresse er Jernbanegata 15, 8622 Mo i Rana. Hovedkontorfunksjonen er i Mo i Rana. Banken har i tillegg 13 lokalkontorer fordelt over hele Helgeland: Mosjøen, Brønnøysund, Berg, Vega, Hattfjelldal, Trofors, Sandnessjøen, Herøy, Vågaholmen, Lurøy, Hemnesberget, Nesna og Korgen.

Helgeland Sparebank sine egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Helgeland Sparebank avlegger konsernregnskapet og selskapsregnskapet i overensstemmelse med internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) som er gjort gjeldende i Norge. Dette omfatter også tolkninger fra IFRS tolkningskomité (IFRIC).

Konsernregnskapet og selskapsregnskapet er avlagt basert på historisk kost prinsipp med følgende unntak: finansielle derivater ¹⁾, sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg ²⁾, utlån fastrente ³⁾ og verdipapirgjeld fastrente ⁴⁾:

1. som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat
2. som målestil virkelig verdi med verdiendring over resultat eller utvidet resultat
3. som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat
4. som defineres som sikringsobjekt i verdisikring

For finansielle eiendeler og gjeld benyttes amortisert kost, med unntak av finansielle instrumenter som vurderes til virkelig verdi.

Amortisert kost er det beløp som instrumentet ble målt til ved første gangs regnskapsføring (kostpris) med fradrag for renter og betalte avdrag på hovedstol, med tillegg for akkumulert effektiv rente og med fradrag for enhver netto nedskrivning.

Virkelig verdi er den prisen som ville blitt mottatt for å selge en eiendel eller betale for å overføre en forpliktelse mellom uavhengige markedsaktører på måletidspunktet.

Finansielle instrumenter som er sikringsobjekt i en verdisikring balanseføres til amortisert kost med justering for endring i virkelig verdi av sikret risiko. Dette vil ofte være tilnærmet lik virkelig verdi.

Utarbeidelsen av årsregnskapet etter IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av de internasjonale standarder at ledelsen må utøve skjønn. Områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige er beskrevet i note 1.1.

Konsernregnskapet ble vedtatt av selskapets styre 24. februar 2016. Notene er en integrert del av regnskapet.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter morbanken, datterselskaper, herunder underliggende datterselskaper. Regnskapsprinsippene anvendes konsistent ved innarbeiding av eierinteresser i datterselskaper (og tilknyttede selskap) og er basert på de samme rapporteringsperiodene som for morselskapet. På grunn av tidlig regnskapsavleggelse vil banken delvis måtte benytte foreløpige regnskapstall/prognoser fra underliggende selskaper.

Konserninterne transaksjoner og konsernmellomværende, inkludert internfortjeneste og urealisert gevinst og tap, elimineres ved utarbeidelse av konsernregnskapet.

Datterselskaper

Som datterselskaper regnes alle foretak hvor banken, direkte eller gjennom andre datterselskaper har kontroll (dvs. makt til å styre et foretaks finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av foretakets aktiviteter). Datterselskap er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og de tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt banken ikke lenger har kontroll.

Datterselskaper er vurdert til anskaffelseskost i selskapsregnskapet. Nedskrivning foretas når balanseført verdi overstiger eierpostens verdi.

Tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper er selskaper der konsernet utøver betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Dette vil normalt være investeringer på mellom 20 og 50 % av selskapenes egenkapital. Investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres etter egenkapitalmetoden både i konsernregnskapet og i selskapsregnskapet. For regnskapsføring etter egenkapitalmetoden er regnskapet omarbeidet til IFRS.

På kjøpstidspunktet regnskapsføres investeringen til anskaffelseskost.

Segmentrapportering

Konsernets virksomhet omfatter kun ett strategisk forretningsområde som er organisert og ledet samlet. Konsernet driver tradisjonell bankvirksomhet med formidlingssalg av spare-, plasserings- og forsikringsprodukter. Bankdriften er delt opp i segment, fordelt på personmarkedet og bedriftsmarkedet.

Geografisk segment er Helgeland, kun en mindre andel er utenfor Helgeland.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er bankens funksjonelle valuta. Alle beløp er angitt i millioner kroner med mindre noe annet er angitt. Konsernet har ingen egen virksomhet i utlandet.

Presentasjon i balanse og resultatregnskap

Utlån

Utlån balanseføres enten som utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner eller kunder. Renter inngår i resultatregnskapet under renteinntekter og lignende inntekter. Verdiendringer, som

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

skyldes nedskrivninger, føres i resultatet under tap på utlån, garantier m.v.

Verdiendringer på fastrenteutlån, som er valgt målt til virkelig verdi, inngår i resultatet under netto gevinst/tap på finansielle instrumenter.

Sertifikater og obligasjoner tilgjengelig for salg

I balanseposten inngår konsernets sertifikater og obligasjoner. All verdiendring inngår i utvidet resultat. Renteinntekter av sertifikater og obligasjoner inngår i renteinntekter og lignende inntekter.

Aksjer tilgjengelig for salg

I balanseposten inngår konsernets aksjer. Urealisert verdiendring, som er vesentlig eller varig føres over utvidet resultat og inngår i egenkapitalen. Verdifall som er vesentlig eller varig under kostpris resultatføres under netto verdiendring på finansielle instrumenter. Når aksjer tilgjengelig for salg realiseres, reverseres akkumulert urealisert beløp ført mot egenkapitalen og utvidet resultat, og resultatføres som netto gevinst/tap på finansielle instrumenter.

Finansielle derivater (eiendeler og gjeld)

I balanseposten inngår finansielle derivater. Verdiendringer knyttet til derivatene føres i resultatregnskapet under netto gevinst/tap på finansielle instrumenter.

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder.

Forpliktelser til kredittinstitusjoner og kunder er regnskapsført, avhengig av motpart, enten som gjeld til kredittinstitusjoner eller som innskudd fra kunder. Renter inngår i resultatregnskapet under rentekostnader.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

I balanseposten inngår gjeld ved utstedelse av verdipapirer. Effektiv rente inngår i resultatregnskapet under rentekostnader og lignende kostnader.

Verdipapirgjeld med fast rente er gjenstand for virkelig verdi sikring. Verdiendringer resultatføres under netto gevinst/tap på finansielle instrumenter.

Ved førtidig innfrielse eller tilbakekjøp av utstedte obligasjoner føres evt. gevinst / tap på netto gevinst/tap på finansielle instrumenter.

Ansvarlig lånekapital

I balanseposten inngår utstedte ansvarlige lån og fondsobligasjoner. Renter inngår i resultatregnskapet under rentekostnader og lignende kostnader.

Endringer i regnskapsprinsipper og opplysninger

Presentasjon av sikringsfondsavgiften

Avgiften til Bankenes Sikringsfond ilegges normalt på bakgrunn av gjennomsnittlig garanterte innskudd og gjennomsnittlig beregningsgrunnlag for tidligere kvartaler. Helgeland Sparebank har i 2015 videreført tidligere praksis ved at avgiften periodiseres månedlig. Banken vil ihht IFRIC 21 ta inn hele avgiften i første kvartal fra og med 2016.

Revurdering av regnskapsprinsipper / retting av feil

Etter Finanstilsynets kontroll av konsernets årsregnskap for 2014 er det foretatt rettinger og resultat, balanse og berørte noter er omarbeidet. Se utfyllende kommentar og effekt resultat og balanse i note 1.1.

(a) Nye og endrede standarder som er tatt i bruk

Det er ingen vesentlige nye IFRS standarder eller fortolkninger som er tatt i bruk fra 1. januar 2015.

(b) Nye standarder og fortolkninger som ennå ikke er tatt i bruk

En rekke nye standarder, endringer til standardene og fortolkninger er pliktige for fremtidige årsregnskap. Blant de som konsernet har valgt å ikke tidlig anvende, er de vesentligste opplyst om nedenfor.

■ IFRS 9 Finansielle instrumenter omhandler klassifikasjon, måling og innregning av finansielle eiendeler og forpliktelser samt sikringsbokføring. Den komplette versjonen av IFRS 9 ble utgitt i juli 2014. Den erstatter de deler av IAS 39 som omhandler tilsvarende problemstillinger. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre kategorier: virkelig verdi over utvidet resultat, virkelig verdi over resultatet og amortisert kost. Målekategori bestemmes ved førstegangsregnskapsføring av eiendelen. Klassifiseringen avhenger av enhetens forretningsmodell for styring av sine finansielle instrumenter og karakteristikken av kontantstrømmene til det enkelte instrumentet. Egenkapitalinstrumenter skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi over resultatet. Foretaket kan velge å presentere verdiendringene over utvidet resultat, men valget er bindende, og ved senere salg kan ikke gevinst/tap reklassifiseres over resultatet. Verdifall som skyldes kredittrisiko skal nå innregnes basert på forventet tap i stedet for dagens modell der tap må være pådratt. For finansielle forpliktelser viderefører standarden stort sett kravene i IAS 39. Den største endringen er at i tilfeller der virkelig verdi-opsjonen er tatt i bruk for en finansiell forpliktelse, skal endringer i virkelig verdi som skyldes endring i egen kredittrisiko innregnes i utvidet resultat. IFRS 9 forenkler kravene til sikringsbokføring ved at sikringseffektiviteten knyttes nærmere ledelsens risikostyring og gir større rom for vurdering. Samtidig sikringsdokumentasjon kreves fortsatt. Standarden trer i kraft for regnskapsåret 2018, men tidlig anvendelse er tillatt. Konsernet har fortsatt ikke fullt ut vurdert virkningen av IFRS 9. Banken forventer at endringene i behandlingen av tap på utlån og garantier vil få størst betydning. Konsernet har ikke ferdigstilt denne vurderingen. IFRS 9 er ennå ikke godkjent for bruk av EU.

Det er ingen andre standarder eller fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å gi en vesentlig påvirkning på konsernets regnskap.

Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter er verdsatt i henhold til IAS 39. Alle kjøp og salg av finansielle instrumenter regnskapsføres på transaksjonstidspunktet.

Finansielle eiendeler og forpliktelser presenteres netto i balansen, bare når det er en ubetinget motregningsrett som kan håndheves juridisk og en har til hensikt å gjøre opp netto eller realisere eiendelen og gjøre opp forpliknelsen samtidig.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Finansielle instrumenter til amortisert kost

Eiendeler og gjeld:

- Utlån til flytende rente
- Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder
- Verdipapirgjeld til flytende rente
- Utstedt fondsobligasjon og ansvarlig lån til flytende rente

Utlån til kunder

Utlån til og fordringer på kunder er ved førstegangs måling vurdert til virkelig verdi med tillegg av direkte transaksjonsutgifter. I perioder etter første måling verddivurderes utlån til amortisert kost etter effektiv rentemetode. Dersom det foreligger objektive bevis for verdifall for enkelte utlån eller grupper av utlån, blir lånene nedskrevet. Nedskrivningsbeløp beregnes som forskjell mellom balanseført verdi og nåverdi av fremtidige kontantstrømmer, beregnet over forventet levetid på utlånet. Ved nåverdi-beregningen benyttes den sist fastsatte effektive renten på lånet eller lånene som nedskrives.

Nedskrivninger på utlån

Et utlån eller en gruppe av utlån er nedskrevet når det foreligger objektive bevis for verdifall som følge av tapshendelser oppstått etter balanseføringen av utlånet som kan estimeres pålitelig, og som har betydning for de forventede fremtidige kontantstrømmene fra lånet eller gruppen av lån.

Objektive bevis for at en tapshendelse har inntruffet kan være:

- Låntaker har betydelige finansielle problemer
- Manglende betaling av forfalte renter og avdrag
- Pant eller annen sikkerhet påregnes ikke å dekke lånet ved en eventuell realisasjon
- Det er sannsynlig at låntaker vil gå konkurs eller gå inn i gjeldsforhandlinger
- Det foreligger indikasjon på en målbar reduksjon i fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe av utlån, men hvor verdifallet ennå ikke er mulig å identifisere for hvert enkelt utlån innenfor gruppen (for eksempel negative endringer i betalingsstatus eller i økonomiske forutsetninger av betydning for gruppen).

Individuell nedskrivninger

Utlån nedskrives individuelt når det foreligger objektive bevis for verdifallet på lånet. Nedskrivningsbeløpet beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av fremtidige kontantstrømmer beregnet etter forventet levetid på lånet. Neddiskonteringen skjer ved bruk av effektiv rentemetode. Beregnet tap føres brutto i balansen som individuell nedskrivning på utlån og resultatføres som tap på utlån, garantier m.v.. Utlån som er nedskrevet individuelt er ikke tatt med i grunnlag for de gruppevise nedskrivningene.

Nedskrivning på grupper av utlån

Utlån nedskrives gruppevis når det foreligger objektive bevis for inntruffet tap på en gruppe av utlån. Kundene blir kategorisert i risikogrupper på grunnlag av ulike parametere som soliditet, inntjening, likviditet, bransje, geografi og adferdsscore. Disse faktorene gir indikasjoner på debitors evne til å betjene sine lån, og er relevante for beregningen av fremtidige kontantstrømmer fra de ulike risikogruppene. Hver enkelt risikogruppe vurderes samlet med hensyn til behov for nedskrivning.

Beregning av nedskrivningsbeløp for en gruppe utlån foretas på grunnlag av forventede kontantstrømmer og historisk tapserfaring for de ulike risikogruppene. Historiske tap blir justert for effekten av nye betingelser som ikke var reflektert i perioden de historiske tapene

skriver seg fra, og effekten av hendelser som ikke lenger er relevante blir tatt ut. Dersom det i ettertid viser seg at den tidligere beregnede nedskrivningen er for høy, blir denne reversert og resultatført.

Misligholdte og tapsutsatte engasjementer

Med bakgrunn i Finanstilsynets utlånsforskrift og interne retningslinjer, følges engasjement løpende med henblikk på identifisering av mulige tapsutsatte engasjementer.

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt når forfalte avdrag eller renter ikke er betalt 90 dager etter forfall eller rammekreditter er overtrukket i 90 dager eller mer. Utlån og andre engasjementer som ikke er misligholdte, men hvor kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at konsernet vil bli påført tap, og det derved er foretatt individuell nedskrivning, klassifiseres som tapsutsatte.

Konstaterte tap

Når det er overveiende sannsynlig at tapene er endelige, klassifiseres tapene som konstaterte tap. Konstaterte tap som er dekket ved tidligere foretatte individuelle nedskrivninger, føres mot nedskrivningene. Konstaterte tap uten dekning i de individuelle nedskrivningene samt over- eller underdekning i forhold til tidligere nedskrivninger, resultatføres.

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder bokføres til amortisert kost.

Verdipapirgjeld med flytende rente

Ved førstegangs innregning vurderes gjelden til virkelig verdi med tillegg av direkte transaksjonsutgifter. I perioder etter første måling verddivurderes gjelden til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode.

Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat

Eiendeler og gjeld:

- Utlån til fastrente
- Derivater utenfor sikring

Utlån til fast rente

Utlån med fast rente blir vurdert til virkelig verdi (FVO). Banken inngår rentederivater for økonomisk å sikre renteeksponeringen i disse utlånene. Bruk av FVO reduserer vesentlig den resultatvolatiliteten som ellers ville ha oppstått som følge av ulik målemetode for utlån og derivater. Virkelig verdi blir beregnet ved å neddiskontere fremtidige kontantstrømmer (renter og avdrag) på lånene med avkastningskrav utledet fra rentekurven på balansedagen. Kreditspread på utlån anslåes ut fra en helhetsvurdering basert på observerte endringer i markedet.

Derivater utenfor sikring

De avtaler som konsernet har inngått er rente-derivater. Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontrakten inngås, og deretter løpende til virkelig verdi.

Finansielle instrumenter sikring

Eiendeler og gjeld:

- Verdipapirgjeld fastrente
- Derivater sikring

For verdipapirgjeld med fast rente benyttes normalt verdisikring.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Ved inngåelse av sikringsforholdet dokumenterer konsernet sammenhengen mellom sikringsinstrumentene og sikringsobjektene, i tillegg til formålet med risikostyringen og strategien bak de forskjellige sikringstransaksjonene. Konsernet dokumenterer også sin vurdering av hvorvidt derivatene som benyttes er svært effektive i å utligne endringene i virkelig verdi knyttet til sikringsrisiko i sikringsobjektene. Slike vurderinger dokumenteres både ved inngåelse av sikringsforholdet og løpende i sikringsperioden.

Virkelig verdi av derivatene brukt i sikringsrelasjoner er vist i note 23.

Derivater sikring

Endringer i virkelig verdi på derivater som øremerkes og kvalifiseres for sikringsbokføring resultatføres sammen med endringen i virkelig verdi knyttet til den sikrede risikoen på den tilhørende sikrede forpliktelse. Sikring av virkelig verdi benyttes kun til sikring av verdipapirgjeld med fast rente. Endringer i kredittspread er ikke del av sikret risiko.

Finansielle instrumenter tilgjengelig for salg

Eiendeler:

- Certifikater, obligasjoner (rentebærende verdipapirer) og aksjer

Certifikater og obligasjoner

Certifikater og obligasjoner klassifisert som tilgjengelig for salg er regnskapsført til virkelig verdi. Likviditetsreserven er definert til å være investeringer som ikke inngår i en handelsportefølje, men som er omsettelige og kan selges fritt ved behov.

Aksjer

Aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg er regnskapsført til virkelig verdi. Virkelig verdi på børsnoterte investeringer er basert på gjeldende kurs på balansetidspunktet. For aksjer som ikke er børsnotert og der det ikke er aktivt marked, legges kjente omsetningsverdier til grunn eller siste emisjonskurs. Papirer uten omsetning er verdsatt med utgangspunkt i tilgjengelig regnskapsinformasjon eller lignende.

Renteinntekter og rentekostnader

Renteinntekter inntektsføres ved bruk av effektiv rentemetode. Dette innebærer løpende inntektsføring av nominelle renter med tillegg av amortisering av etableringsgebyrer fratrasket direkte etableringskostnader. Inntektsføring av renter etter effektiv rentemetode benyttes både for balanseposter som vurderes til amortisert kost og balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet.

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir resultatført i takt med at en tjeneste blir ytt. Her inngår blant annet gebyr fra garantiutstedelse, betalingsformidling og forsikrings salg.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler er balanseført når det kan påvises sannsynlige fremtidige økonomiske fordeler som er henførbare

til eiendelen, og eiendelens kostpris kan estimeres pålitelig. Immaterielle eiendeler er regnskapsført til kostpris.

Immaterielle eiendeler med begrenset levetid blir avskrevet, og eventuelle nedskrivningsbehov vurderes.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler og eiendommer verdsettes til historisk kost og avskrives over driftsmiddelets forventete økonomiske levetid.

Det stilles krav til at de ulike elementer med ulik levetid skilles ut, og avskrives separat.

Ordinære avskrivninger er basert på kostpris og fordelt lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid:

- Bygninger og annen fast eiendom	30 – 40 år
- Maskiner, utstyr, inventar og biler	3 – 10 år

Avskrivningsperiode og -metode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som benyttes samsvarer med de økonomiske realiteter for driftsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdi.

Andre eiendeler

Eiendommer holdt for salg består av eiendeler som konsernet har ervervet som ledd i inndrivelse av misligholdte engasjement. Dette er driftsmidler som konsernet ikke har til hensikt å beholde og som skal selges innen ca. 1 år. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi og er ikke gjenstand for avskrivning. Disse eiendommene inngår i andre eiendeler.

Leieavtaler

Konsernet som leietaker

Leiekontrakter hvor det vesentligste av risikoen er på kontraktspartnern, blir klassifisert som operasjonelle leieavtaler. Leiebetaling er klassifisert som en driftskostnad og resultatføres over kontraktperioden. Konsernet har ingen finansielle leieavtaler.

Konsernet som utleier

Konsernet presenterer eiendeler som er utleid som driftsmidler i balansen. Leieinntektene inntektsføres lineært over leieperioden. Konsernet har ingen finansielle utleieavtaler.

Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid.

Avsetninger

En avsetning blir regnskapsført når konsernet har en gjeldende forpliktelse (rettslig eller antatt) som følge av hendelser som har skjedd, det er sannsynlighetsovervekt for at et økonomisk oppgjør som følge av forpliktelsen vil skje, og beløpets størrelse kan beregnes pålitelig.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Avsetninger gjennomgås ved hver balansedato og nivået reflekterer det beste estimatet på forpliktelsen.

Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader

Konsernet har både ytelsesbasert og innskuddsbasert pensjonsordning. Se note 12 for nærmere detaljer.

Ytelsesbasert ordning

Konsernets pensjonsforpliktelser er knyttet til ytelsesbaserte kollektive ordninger sikret i livsforsikringsselskap og usikrede ordninger. Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser presentert i regnskapet er fremkommet ved beregninger foretatt av aktuar.

Renten på OMFobligasjoner benyttes som diskonteringsrente. Note 12.2 viser sensitiviteten i beregning av pensjonskostnader og pensjonsforpliktelsen.

De sikrede og usikrede pensjonsforpliktelsene beregnes som den diskonterte verdien av de fremtidige pensjonsytelser som anses påløpt på balansedagen, sikrede og usikrede, basert på at arbeidstakerne opparbeider sine pensjonsrettigheter jevnt over den yrkesaktive perioden.

Pensjonsmidlene vurderes til virkelig verdi og føres netto mot pensjonsforpliktelsene i balansen. Den enkelte pensjonsordning vurderes for seg, men verdien av overfinansiering i en ordning og underfinansiering i andre ordninger nettoføres i balansen såfremt pensjonsmidlene kan overføres mellom ordningene.

Netto pensjonsmidler presenteres i balansen som forskuddsbetalte kostnader og opptjente inntekter, mens netto pensjonsforpliktelser presenteres under andre forpliktelser.

Periodens netto pensjonskostnad er inkludert i personalkostander, og består av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede pensjonsforpliktelsen og bergendeavkastning av pensjonsmidlene. Avviket mellom faktisk avkastning og beregnet avkastning føres i utvidet resultat. Virkning av planendring resultatføres, endringer i estimater føres over utvidet resultat.

Innskuddsordning

Bankens ytelsesbaserte pensjonsordning ble lukket med virkning fra 01.07.12. Etter det ble nyansatte opptatt som medlem av innskuddspensjonsordning. Innskuddene regnskapsføres og periodiseres som pensjonskostnader. Når det gjelder fordelingen mellom de to ordninger, henvises til egen regnskapsnote.

Banken har nå gjort en ny vurdering av gjeldende pensjonsordning. I styremøte 10. februar 2016 ble det besluttet at alle ansatte skal over på innskuddspensjon.

Skatter

Utsatt skatt og utsatt skattefordel balanseføres i samsvar med IAS 12 inntektsskatt.

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/utsatt skattefordel er beregnet med 25 % av netto midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført.

Utsatt skattefordel balanseføres ut fra forventninger om skattepliktig inntekt gjennom inntjening i fremtidige år.

Betalbar skatt i balansen er periodens betalbare skatt knyttet til årets resultat, skatt på formue, samt betalbar skatt knyttet til mottatt konsernbidrag.

Formueskatt er behandlet som driftskostnad.

Egenkapitalbeviskapital

Ved utstedelse av nye egenkapitalbevis eller oppkjøp av annen virksomhet, behandles merkostnader direkte henførbare til utstedelsen av de nye egenkapitalbevisene eller oppkjøpet som en reduksjon av innbetalt kapital.

Utbytte på egenkapitalbevis blir klassifisert som egenkapital i perioden frem til utbyttet er besluttet av bankens forstanderskap.

Når utbyttet er besluttet av forstanderskapet blir det tatt ut av egenkapitalen og klassifisert som kortsiktig gjeld frem til utbetaling finner sted.

Når banken eller andre medlemmer i konsernet kjøper egenkapitalbevis utstedt av banken, blir det samlede kjøpsvederlaget trukket ut av den totale egenkapitalbeviskapitalen.

Sammenlignbarhet

Sammenligningstall er blitt justert der det er ansett nødvendig for at de skal være i overensstemmelse med presentasjonen for inneværende år.

Hendelser etter balansedagen

Det opplyses om hendelser etter balansedagen i samsvar med IAS 10. Opplysningene omfatter hendelser som ikke innregnes i konsernets finansregnskap, men som er av en slik art at de er vesentlige for vurdering av virksomheten.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

Styrets forslag til utbytte fremgår av årsberetningen.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Note 1.1 - Revurdering av regnskapsprinsipp / retting av feil

Etter Finanstilsynets kontroll av konsernets årsregnskap for 2014 er det foretatt rettinger og resultat, balanse og berørte noter er omarbeidet.

Endringene er knyttet til to forhold

- 1) Verdssettelse av aksjer utstedt som vederlag for konvertert lånebeløp overfor et av bankens bedriftsengasjement. Verdien av vederlagsaksjene var lavere enn pålydende av konvertert lånebeløp og burde følgelig vært ført som konstatert tap i perioden og ikke som nedskrivning/ tap på finansielle instrumenter.
Samlet sett gir dette en nulleffekt over perioden i forhold til bankens resultat før skatt.
Jfr detaljert tabell nedenfor med korrigeringer over den aktuelle periode fra 2010 – 2014. Se også note 3, 5 og 8
- 2) Vurderingen av Helgeland Invest AS som investeringsselskap. Endringen har medført en høyere verdi av bankens eierpost, jfr tabell nedenfor som viser effekt av omarbeidet resultat og balanse.

Utfyllende informasjon punkt 1)

Banken har siden 2005 vært hovedbankforbindelse for et kveiteoppdrettsselskap på Helgeland. Selskapet har perioden 2005 til 2015 møtt driftsutfordringer som medførte behov for flere refinansieringsrunder bestående av tilførsel av ny kapital fra aktive eiere og konverteringer av gjeld fra Helgeland Sparebank. I perioden 2009 – 2015 har bankens eierskap variert mellom 15,7 og 19,7 % eierandel.

Det er avdekket feil i metoden for beregning av verdien av vederlagsaksjer. Verdien av vederlagsaksjene mottatt ved konvertering av gjeld var lavere enn pålydende av konvertert lånebeløp og det burde følgelig vært ført et større tap på utlån i perioden og en tilsvarende mindre nedskrivning på aksjer (Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter).

Dette gir følgende korrigeringer på bankens konsernresultat for perioden 2010 – 2014 (Samlet sett ingen resultateffekt før skatt over perioden, økt nedskrivning på utlån og reduserte nedskrivninger på finansielle investeringer):

Konsern

<u>Resultatregnskap</u>	Opprinnelig	Korr.	Korrigert	Opprinnelig	Korr.	Korrigert	Opprinnelig	Korr.	Korrigert	Opprinnelig	Korr.	Korrigert
	31.12.10	2010	31.12.10	31.12.11	2011	31.12.11	31.12.12	2012	31.12.12	31.12.13	2013	31.12.13
Netto verdiendring på finansielle instrumenter	28,0	3,3	31,3	-9,0	0,0	-9,0	-3,0	0,0	-3,0	14,0	12,8	26,8
Nedskrivning på utlån og garantier m.v.	-23,0	-3,3	-26,3	-27,0	0,0	-27,0	-27,0	0,0	-27,0	-32,0	-12,8	-44,8

Kolonnene viser opprinnelig beløp før korrekasjon, korrekasjon og nytt korrigert beløp.

Bankens eierpost ble i første kvartal 2015 nedskrevet til kr 0,- . Konstatert tap på engasjementet utgjør samlet for 2015 kr 20,0 mill. Nedskrevet engasjementet utgjorde 34,1 mill kr og er i sin helhet oppgjort gjennom avtale med øvrige eiere og overtakelse av restengasjementet

Effekt av korrigeringer på bankens konsernresultat og balanse for 2014 fremkommer i tabellen nedenfor:

Konsern

<u>Resultatregnskap</u>	NOTE	Opprinnelig	Korreksjon	Korrigerte
		31.12.14	2014	tall 31.12.14
Netto verdiendring på finansielle instrumenter	3	44	4	48
				0
Nedskrivning på utlån og garantier m.v.	5, 8	-44	-4	-48

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Utfyllende informasjon punkt 2)

Helgeland Sparebank (HSB) har betydelig innflytelse, men ikke faktisk kontroll over Helgeland Invest AS (HI). Bankens kontrollvurdering er i hovedsak basert på et faktisk eierskap < 50 %. Selv om banken utfra historisk oppmøte på selskapets generalforsamlinger har representert mer enn 50 % av stemmene ville banken pga lovbestemmelser ikke kunne pekt ut flertallet av styremedlemmene i HI. Bankens administrerende direktør, Lisbeth Flåeng, er pt varamedlem til styret og bedriftsmarkedssjef lokalbank Sandnessjøen, Roger Hansen er pt styremedlem.

Investeringen i HI er i bankens konsernregnskap regnskapsført etter egenkapitalmetoden. Regnskapet til HI er omarbeidet til IFRS. Banken har tidligere vurdert HI som et investeringsselskap som vurderer sine investeringer til virkelig verdi i henhold til IAS 28 og IAS 39. Porteføljeselskapene i HI ble av banken frem til 4. kvartal 2015 vurdert til virkelig verdi hvor kjennskap til siste omsetning, forkjøpsretter, likviditet i papirene, utbyttekapasitet, bokført egenkapital mv er vektlagt.

Banken har i 2015 gått igjennom sine regnskapsprinsipper og fortolkninger av IFRS standarder. Vår konklusjon er at HI fortsatt behandles som et tilknyttet selskap, hvor banken har betydelig innflytelse, men ikke kontroll.

Selskapet selv definerer seg som et investeringsselskap, men bankens nye fortolkning er at HI ikke oppfyller kravene til et investeringsselskap i henhold til IFRS 10. I regnskapet for 2015 er regnskapsvurderingen av bankens andel i HI dermed basert på at HI ikke er et investeringsselskap.

Når HI ikke lenger vurderes å være et investeringsselskap omarbeider banken regnskapet til HI slik at regnskapene til alle tilknyttede selskap i HI omarbeides iht IFRS og måles etter egenkapitalmetoden. Øvrige investeringer måles til virkelig verdi. Banken tar inn det omarbeidede regnskapet til HI etter egenkapitalmetoden både i morbanken og konsernet.

Da IFRS reglene knyttet til hva som er et investeringsregnskap ikke er endret i 2015, gjennomføres endringen i vurdering av om hvorvidt HI er et investeringsselskap, som en retting av feil med omarbeiding av sammenligningstall for 2014.

Effekt av korrigert resultat og balanse for 2014 fremkommer i tabellen nedenfor:

Konsern

Resultatregnskap	NOTE	Opprinnelig 01.01.14	Korrigert IB 01.01.14	Opprinnelig 31.12.14	Korrigert UB 31.12.14	Sum korrigerte tall 2014
Netto resultat fra tilknyttede selskaper *	3			28	51	23
Balanse						
<i>Eiendeler</i>						
Investeringer i tilknyttede selskper	12	155	189	178	235	57
Egenkapital						
Opptjent egenkapital (Fond for urealiserte gevinster)						57

Morbank

Resultatregnskap	NOTE	Opprinnelig 01.01.14	Korrigert IB 01.01.14	Opprinnelig 31.12.14	Korrigert UB 31.12.14	Sum korrigerte tall 2014
Netto resultat fra tilknyttede selskaper *	3			4	51	47
Balanse						
<i>Eiendeler</i>						
Investeringer i tilknyttede selskper	12	156	189	181	235	54
Egenkapital						
Opptjent egenkapital (Fond for urealiserte gevinster)						54

*Opprinnelig ført på linje for: Netto verdiendring finansielle investeringer

Konsernet utarbeider estimater og forutsetninger som har effekt på de rapporterte balansetallene for neste regnskapsår. Estimater og vurderinger er stadig gjenstand for evaluering og baserer seg på historisk erfaring og andre faktorer, herunder forventninger i forhold til fremtidige hendelser som ansees som rimelige.

Nedskrivning på utlån

Vurdering av individuelle- og gruppenedskrivninger vil delvis baseres på skjønn. Man kan aldri med sikkerhet vite hvilken relevans historiske data har som beslutningsgrunnlag. Når sikkerhetsverdiene er knyttet til spesielle objekter eller bransjer som er i krise, vil sikkerhetene ikke realiseres i like likvide markeder, og vurderingen av sikkerhetsverdier vil i slike situasjoner være beheftet med usikkerhet.

Låneporteføljer/garantiforpliktelser overvåkes løpende med hensyn til behov for nedskrivninger/avsetninger for å møte mulige forpliktelser. Nedskrivning/avsetning foretas når det foreligger objektive bevis for verdifall på utlån og/eller det vurderes som sannsynlig at garantiforpliktelser vil komme til oppgjør. Observerbare data som benevnes som objektive bevis er kjennskap om vesentlige finansielle problemer hos debitor, misligholdte betalingsforpliktelser, kontraktsbrudd, betalingsutsettelse eller at det ansees som sannsynlig at debitor vil inngå i gjeldsforhandlinger eller blir tatt under konkursbehandling.

For grupper av utlån med tilnærmet like risikoegenskaper foretas nedskrivning basert på objektive bevis for verdifall i utlånsgruppen. Bevisene kan inkludere observerbare data som indikerer at det har vært en negativ endring i betalingsstatus til låntakerne i gruppen, endringer i rammebetingelser innenfor definerte bransjer eller lokalisering som samsvarer med standarden for utlånene i

gruppen. Estimater basert på historisk tapserfaring for utlån med definerte risikoegenskaper og objektive bevis for verdifall som samsvarer med porteføljen, benyttes ved beregning av fremtidige kontantstrømmer. Metode for å beregne beløp og tidshorisont for fremtidige kontantstrømmer gjennomgås regelmessig for å redusere eventuelle avvik mellom tapsestimat og faktisk tapserfaring.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter

Virkelig verdi av finansielle instrumenter er til dels beregnet basert på forutsetninger som ikke er observerbare i markedet. Dette gjelder særlig ved fastsettelse av relevant påslag for kredittrisiko, ved virkelig verdifastsettelse for fastrentepapirer i form av innlån og verdipapirer utstedt av andre. Banken har i slike tilfeller basert sine vurderinger på den informasjon som er tilgjengelig i markedet kombinert med beste skjønn. Slik informasjon vil blant annet være kredittvurderinger utført av ledende markedsaktører.

Pensjonsforpliktelser

Nåverdi av pensjonsforpliktelser avhenger av økonomiske og aktuariemessige forutsetninger. Sentrale forutsetninger er blant annet diskonteringsrente, fremtidig lønnsvekst, pensjonsreguleringer, forventet avkastning på pensjonsmidler, samt demografiske forhold om uførhet og dødelighet. Endringer i disse forutsetningene påvirker balanseført beløp for pensjonsforpliktelse og pensjonskostnad. Veiledende forutsetninger gitt av Norsk Regnskapsstiftelse danner utgangspunkt for fastsettelsen av forutsetningene, men vurderes opp mot konsernets faktiske forhold før endelig fastsettelse. Det vises til note 12 for ytterligere detaljer knyttet til konsernets pensjonsforpliktelser, herunder sensitivitetsberegninger på vesentlige forutsetninger.

Risiko og kapitalstyring

Risiko- og kapitalstyring støtter opp under konsernets strategiske utvikling og ambisjoner. Hovedmålsettingen er å sikre realisering av konsernets finansielle og operasjonelle mål. Uansett hvor god risikostyringen er vil det kunne oppstå uventet tap som krever at konsernet har tilstrekkelig egenkapital. Som en del av risikostyringsarbeidet er det for de ulike risikoområdene vurdert behov for tilleggskapital. Vurderingene er underbygget med ulike interne vurderinger og beregningsmodeller. Dette er oppsummert i bankens interne kapitalbehovsvurderingsprosess (ICAAP).

Risikokategorier og definisjoner:

- Kredittrisiko: risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne til å oppfylle sine forpliktelser
- Likviditetsrisiko: risikoen for at konsernet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser ved forfall.
- Markedsrisiko: risikoen for tap som følge av endringer i markedspriser knyttet til aktiviteter og posisjoner i verdipapirer (renter og aksjer) og valuta.
- Operasjonell risiko: risiko for direkte eller indirekte tap grunnet svikt i interne rutiner, systemer og prosesser, utilstrekkelig kompetanse, skader på eiendeler, driftsavbrudd, systemfeil, internt eller eksternt bedrageri.

Risikostyringen er sentral i den daglige driften og i styrets løpende arbeid. Risikoen styres primært gjennom policy og retningslinjer, rammer, fullmakter, rapporteringskrav og krav til kompetanse.

Styret fastsetter konsernets kredittstrategi som dekker kredittrisiko, og konsernets finansstrategi som dekker likviditetsrisiko og markedsrisiko. Banken har kredittutvalg og finansutvalg for styring og oppfølging av risiko i tråd med styringsrammer og fullmakter gitt av styret.

Bankens risikostyringsenhet utgjør fire årsverk. Direktør risikostyring er direkte underlagt adm. direktør og har ansvaret for å overvåke og koordinere den samlede risikostyringen i banken. Direktør risikostyring rapporterer også direkte til styret.

Konsernets internrevisjon utgjør to årsverk og er direkte underlagt styret. Intern revisor skal vurdere om det er etablert betryggende rutiner på de viktigste områder i banken for å redusere risiko. Styret godkjenner årlig intern revisors instruks og arbeidsplan. Intern revisor kan benytte eksterne tjenester ved behov.

Virksomhetsstyring (corporate governance)

Helgeland Sparebanks prinsipper og policy for eierstyring og selskapsledelse skal sikre at bankens virksomhetsstyring er i tråd med allmenne og anerkjente oppfatninger og standarder, samt lover og forskrifter. God virksomhetsstyring i Helgeland Sparebank omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter. Dette for å sikre et godt samspill mellom bankens ulike interessenter som egenkapitalbevisiere, långivere, kunder, ansatte, styringsorganer, ledelse og samfunnet for øvrig.

Virksomhetsstyringen skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir iverksatt og nådd. Konsernets prinsipper og rammer for intern kontroll og risikostyring er nedfelt i egne styringsdokumenter som årlig gjennomgås av styret. Styringsdokumentene er konsernets interne rammeverk for god styring og kontroll, og policyen gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikostyring.

Styret i Helgeland Sparebank legger vekt på å etterleve prinsippene som er gitt i Norsk Anbefaling for Eierstyring og Selskapsledelse i virksomhetsstyringen.

Helgeland Sparebank har sammenholdt egen policy med den Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse. Det er styrets oppfatning at bankens virksomhetsstyring er tilfredsstillende og i overensstemmelse med norsk anbefaling.

Det er i 2015 avholdt 13 styremøter i banken. Oppfølging av drift, strategi, strukturendringer og risiko- og kapitalstyring har vært styrets fokusområder.

Styret har utarbeidet en årsplan for sitt arbeid. Det legges vekt på å sikre tilstrekkelig kunnskap og kompetanse blant styrets medlemmer. Det er gjennomført egenevaluering av arbeidsform, kompetanse, prioriteringer og samarbeid mellom styre og ledelse.

Styret har som et ledd i sitt arbeid nedsatt revisjonsutvalg og risikoutvalg. Utvalgene skal se til at Helgeland Sparebank har en uavhengig og effektiv intern og ekstern revisjon, samt at regnskaps- og risikorapportering er i samsvar med lover og forskrifter. Medlemmene i revisjonsutvalget er Ove Brattbakk (leder) og Stein Andre Herigstad-Olsen - og fra 21. september 2015 ble revisjonsutvalget utvidet med ett medlem; Eva Monica Hestvik. De samme personene fungerer også som bankens risikoutvalg. Revisjonsutvalget har hatt 8 møter i 2015 - risikoutvalget har hatt 4 møter.

En fylldig redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse finnes i eget kapittel i årsrapporten.

Konsernets strategi på kredittområdet er utledet fra den overordnede strategien og inneholder retningslinjer for fordeling mellom person- og bedriftsmarkedet, konsentrasjonsrisiko og geografiske begrensninger. For løpende oppfølging av risiko i styret er det definert et sett av rapporter som fremlegges med ulike frekvenser.

Samlet kapitalbehov for kreditt risiko framkommer i konsernets ICAAP. Det er definert toleransenivå for kreditt risiko for utvalgte bransjer og for definerte områder. Styringsnivå for bedriftsmarkedsporteføljen er etablert og etterlevelse rapporteres periodisk. Stresstester anvendes for å vurdere tapspotensialet i kredittporteføljen som følge av stort fall i eiendomspriser.

Det er etablert en rekke rutiner som ivaretar behandling og oppfølging av kreditt risiko administrativt. De viktigste virkemidlene i utøvelsen av kredittreglementet er:

- Restriktiv kredittgivning i forhold til
 - spesielt definerte bransjer
 - knoppskyting fra egne bedriftskunder
 - overtakelse av bedriftskunder fra andre banker
 - skjerpet krav til risikodeling gjennom høyere egenkapitalandel
 - etterlevelse av Finanstilsynets ti kjøreregler med kvartalsvis rapportering til styret
- Styring av virksomheten gjennom bruk av saksgangsystemer og fullmaktsrammer
- Sterk fokus på regelverket knyttet til bruk av kredittfullmakter, herunder spesielt dokumentasjonskrav rundt kundens betjeningsevne, samt beskrivelse av kritiske faktorer i tilknytning til bevilgningen
- Høy kompetanse og lang erfaring hos medarbeidere knyttet til utlånsvirksomheten
- Kredittgivning til enkeltkunder og bransjer vurderes opp mot medarbeiderens samlede kompetanse
- Kreditt gis primært til kunder innenfor bankens geografiske nedslagsfelt med unntak av gode personkunder hvor tilknytning til Helgeland er tilstrekkelig

Konsernets strategi på kredittområdet er utledet fra den overordnede strategien, og inneholder retningslinjer for fordeling mellom person- og bedriftsmarkedet, eksponering innenfor bransjer (konsentrasjonsrisiko) og geografiske begrensninger.

Kredittstrategien evalueres årlig, endringer ble vedtatt og implementert i september 2015.

Kreditt risikoeksponeringen styres og følges opp gjennom regelmessige analyser av misligholdsutviklingen i konkrete bransjer, geografiske områder, låntakeres og potensielle låntakeres evne til å betjene renter og avdrag, samt en vurdering av den sikkerhet som ligger til grunn for lånet. For løpende oppfølging av risiko i styret er det definert et sett av rapporter som fremlegges med ulike frekvenser.

Samlet kapitalbehov for kreditt risiko framkommer i konsernets ICAAP. Toleransenivå for kreditt risiko er definert for utvalgte bransjer og områder. Styringsnivå for bedriftsmarkedsporteføljen er etablert og etterlevelse rapporteres periodisk. Stresstester anvendes for å vurdere tapspotensialet i kredittporteføljen som følge av stort fall i eiendomspriser.

Risikoen i personmarkedsporteføljen har over tid vært lav og stabil. Et mer moderat/synkende konjunkturbilde i Norge forventes også å inntre på Helgeland. 98 % av personmarkedsporteføljen er sikret i bolig. Banken har tilpasset seg Finanstilsynets retningslinjer for nye boliglån og har redusert andelen lån med belåningsgrad over 85 %.

Risikoen i bedriftsmarkedsporteføljen er stabil. Banken har noe lavere vekst i bedriftsmarkedet enn for personmarkedet.

Banken har i 2015 videreført årlig validering av modellen for beregning av gruppenedskrivninger basert på egne scoremodeller. Modellen baserer seg på sannsynlighet for mislighold og tapsgrad gitt at et engasjement går i mislighold. Scoremodellene benyttes av flere andre sparebanker som samarbeider om validering og eventuell justering av parameterne. Valideringen viser at scoremodellene er tilfredsstillende og at den differensierer godt mellom kunder med ulik risiko.

Kostnadsførte nedskrivninger i 2015 ble 32 mill kr mot 44 mill kr i 2014. Gruppenedskrivningen er økt med 7 (1) mill kr. Totalt er nedskrivningene lavere enn tilsvarende periode i fjor, fortsatt på et relativt moderat nivå og utgjør 0,14 % av brutto utlån.

Sum netto misligholdte (>90 dager) og tapsutsatte engasjement ble 75 (109) mill kr, tilsvarende 0,33 (0,53) % av brutto utlån.

Med bakgrunn i Finanstilsynets utlånsforskrift og interne retningslinjer, følges engasjementene løpende med henblikk på identifisering av mulige tapsutsatte engasjementer.

Det er høyt fokus med regelmessige gjennomganger i hele organisasjonen for å sikre god kvalitet i kredittarbeidet og riktig forståelse av god styring og kontroll. Etterlevelse i enkeltsaker sikres bl.a gjennom lederens nøkkellkontroller og arbeidsdeling mellom rådgivere og etterbehandlere. For styring og overvåkning av risiko i bedriftsmarkedsporteføljen gjennomføres løpende vurdering av kundeforhold, betalingsevne og sikkerhet ved låneopptak, samt gjennomganger i bankens kredittutvalg. For overvåkning av utvikling av risiko i personkundeporteføljen foretas kvartalsvise analyser av bonitet på nyinnvilgende lån, og halvårsbasis på totalporteføljen.

Risikofordelt utlånsportefølje fordelt på lav, middels og høy risiko rapporteres basert på scoremodellene.

Tett oppfølging av større bedriftskunder, overvåkning av misligholds sannsynlighet i porteføljen og for konkrete definerte bransjer, er videreført som prioritert fokusområde for banken.

Maksimal grense for et enkelt engasjement, fastsatt av Finansdepartementet, er 25 % av konsernets ansvarlige kapital. Ved utgangen av 2015 hadde konsernet 2 kundegrupperinger hvor innvilget engasjement samlet sett var ut over 10 % av ansvarlig kapital

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 2.1.1 - Risikoklassifisering lån og kreditter

Risikoklassifiseringen er en integrert del av konsernets saksgangssystem. Systemet muliggjør en overvåkning av risikoutviklingen i utlånsporteføljen. Risikoklassifiseringsmodellen som benyttes for både person og for bedriftskunder er utviklet i samarbeid med flere andre banker. Klassifiseringssystemet er tatt i bruk for hele kundemassen fra og med 31.05.09. For bedriftskunder beregnes en misligholdssannsynlighet/score basert på en rekke

parametre som bransje, betalingsanmerkninger og revisjonsanmerkninger. For personkunder beregnes misligholdssannsynlighet/score basert på purringer, overtrekk, forhold utlån/innskudd m.v. Porteføljen klassifiseres månedlig og kundene gis score fra A til K, der A er lavest risiko og K er høyest risiko. For personkunder foretas i tillegg søknadsscore i forbindelse med nye lånesaker. Endringer i risikofordelingen er helt marginal.

Morbank					Konsern			
31.12.15					31.12.15			
Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Sum eksponering		Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Sum eksponering
Bedriftsmarked:								
3.670	255	656	4.584	Lav risiko	3.749	255	666	4.673
2.529	145	288	2.960	Middels risiko	2.529	145	288	2.961
920	74	115	1.108	Høy risiko	918	74	115	1.106
78	58	3	139	Mislighold > 0 måneder	78	58	3	139
7.197	532	1.062	8.791	Sum bedriftsmarked	7.275	532	1.072	8.879
Personmarked:								
9.050	8	461	9.517	Lav risiko	12.769	8	848	13.624
1.710	12	32	1.755	Middels risiko	2.140	12	38	2.191
273	0	0	273	Høy risiko	291			291
66		1	67	Mislighold > 0 måneder	66		1	67
11.098	20	494	11.612	Sum personmarked	15.266	20	887	16.173
18.295	552	1.556	20.403	Sum totalt	22.541	552	1.959	25.052

Morbank					Konsern			
31.12.14					31.12.14			
Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Sum eksponering		Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Sum eksponering
Bedriftsmarked:								
3.266	310	817	4.393	Lav risiko	3.347	310	822	4.479
1.957	79	145	2.181	Middels risiko	1.968	79	145	2.193
1.535	52	102	1.690	Høy risiko	1.480	52	102	1.635
51	8	5	64	Mislighold > 0 måneder	51	8	5	64
6.809	450	1.070	8.329	Sum bedriftsmarked	6.846	450	1.075	8.371
Personmarked:								
7.928	10	433	8.370	Lav risiko	11.550	10	752	12.311
1.583	7	78	1.669	Middels risiko	2.047	7	80	2.134
265	0	2	267	Høy risiko	301	0	2	304
84	0	0	84	Mislighold > 0 måneder	84	0	0	84
9.860	17	513	10.390	Sum personmarked	13.982	17	834	14.833
16.669	467	1.583	18.719	Sum totalt	20.828	467	1.909	23.204

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 2.1.2 - Misligholdte (> 3 mnd.) og tapsutsatte engasjement

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.14	31.12.15		31.12.15	31.12.14
85	88	Misligholdte utlån og garantier over 3 måneder	88	85
14	16	-Nedskrivninger på misligholdte utlån og garantier	16	14
71	72	Sum netto misligholdte utlån og garantier	72	71
43	5	Øvrige tapsutsatte, ikke misligholdte utlån og garantier	5	43
5	2	-Nedskrivninger øvrige tapsutsatte ikke misligholdte utlån og garantier	2	5
38	3	Sum netto tapsutsatte, ikke misligholdte utlån og garantier	3	38
109	75	Sum netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	75	109
0,68 %	0,41 %	I prosent av brutto utlån	0,33 %	0,53 %

NOTE 2.1.3 - Misligholdte engasjement > 0 mnd.

							<i>Konsern og morbank</i>
2015			2014				
Intervall	Personmarked	Bedriftsmarked	Sum	Personmarked	Bedriftsmarked	Sum	
Sum 0-3 måneder	31	27	58	40	24	64	
3-6 måneder	5	31	34	18	10	28	
6-12 måneder	12	9	21	9	19	28	
Over 12 måneder	20	11	31	17	12	29	
Sum >3 måneder	37	51	88	44	41	85	
Sum brutto mislighold	68	78	146	84	65	149	

NOTE 2.1.4 - Misligholdte engasjement som ikke er nedskrevet

			<i>Konsern og morbank</i>	
Intervall	31.12.15	31.12.14		
Sum 0-3 måneder	58	64		
3-6 måneder	20	24		
6-12 måneder	18	19		
Over 12 måneder	19	14		
Sum > 3 måneder	57	57		
Sum forfalte fordringer som ikke er nedskrevet	114	121		

NOTE 2.2 - Likviditetsrisiko

		<i>Konsern og morbank</i>
Styret har vedtatt en strategi for likviditetsstyring som angir hensikt, styringsmål og risikotoleranse for styring av likviditetsrisiko. Strategien har som hovedformål å sørge for at konsernet har en forsvarlig likviditetsstyring som bidrar til å sikre konsernets evne til å innfri sine betalingsforpliktelser. Likviditetsstrategien gjennomgås årlig av styret. Det har vært lagt særlig vekt på likviditetsrisiko og nye regulatoriske krav til likviditetsstyring i banker, som blir implementert gradvis i likviditetsstyringen. Likviditetsrisikoen reduseres gjennom å spre innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. I styringen av konsernets likviditetsrisiko anvendes målkrav for likviditetsindikator1 langsiktig finansierungsgrad, innskuddsdekning og krav til likviditetsbufferkapital, LCR.. Styret har for 2015 fastsatt et minstekrav til likviditetsindikator 1. Finanstilsynet har innført faste referanseverdier for	likviditetsindikatoren og forutsetter nå at indikatorverdien bør ligge over 105 %. Indikatorverdien skal være minst på høyde med denne verdien. Per 31.12.15 var likviditetsindikator 1 på 107,2. (111,5) %. Styret har også fastsatt at andel langsiktige innlån i % av samlede innlån skal utgjøre minst 70 %. Per 31.12.15 var andel langsiktig finansiering 81,4 (83,8) %, som er godt over målkravet. For å begrense konsernets likviditetsrisiko har banken likviditetsreserver i form av kontanter, innskudd i Norges Bank og andre banker, likvide egenkapitalinstrumenter, plasseringer i pengemarkedsfond, rentebærende verdipapirer, samt ubenyttede trekkrettigheter. Det er fastsatt minstekrav til nivå på likviditetsbufferne i konsernets likviditetsstrategi. Konsernet har de siste årene gradvis økt både kvaliteten og nivået på likviditetsbufferne. Konsernets samlede likviditetsbufferkapital vurderes å være tilfredsstillende.	

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Hovedtyngden av konsernets likviditetsreserver i form av rentebærende verdipapirer er plassert i obligasjoner med fortrinnsrett, stats-, kommune-, finans- og industriobligasjoner. Samlet durasjon på renteporteføljen er 2,3 år (2,1). Konsernets samlede likviditetsreserver (kontanter, bankinnskudd og rentebærende verdipapirer) utgjør 3,8 (4,3) mrd. kr. eller 14,2 (16,7) % av konsernets forvaltningskapital. Konsernet har gradvis tilpasset seg likviditetskravene i Basel III (LCR og NSFR).

Innskuddsdekningen er et viktig parameter for oppfølging av likviditetsrisiko, det vil si hvor stor andel av utlån til kunder som er

dekket ved innskudd fra kunder. Styret har fastsatt minstekrav til innskuddsdekning, og dette kravet var innfridd gjennom hele 2015. Helgeland Boligkreditt AS er en viktig finansieringskilde og tilrettelegging av godkjente boliglån for overføring til bankens boligkredittforetak har høy oppmerksomhet. Pr. utgangen av 2015 utgjør obligasjoner med fortrinnsrett i konsernet 3,5 mrd. kr.

Helgeland Sparebank er ratet av Moody's. Bankens rating er A3 med "stable outlook". Obligasjoner utstedt av Helgeland Boligkreditt AS ratet hos Moody's har rating Aaa.

NOTE 2.2.1 - Likviditetsrisiko, restløpetid

					Konsern 31.12.15
	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Gjeld til kredittinstitusjoner	20	0	0	0	20
Innskudd fra kunder og gjeld	14.407	11	0	0	14.418
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	567	1.686	5.852	2.574	10.679
Ansvarlig lån og fondsobligasjon	0	0	0	594	594
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	16	39	91	0	146
Sum utbetalinger	15.010	1.736	5.943	3.168	25.857
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	380	130	0	0	510
Utlån og fordringer på kunder	3.254	802	3.984	16.214	24.254
Sertifikater og obligasjoner	314	833	930	1.551	3.628
Sum innbetalinger	3.948	1.765	4.914	17.765	28.392
1)Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	25	73	94		195

Banken gjennomfører stresstester for konsernet og har styrevedtatte rammer for risikotoleranse. Lånetilsagn pr. 31.12. var ikke vesentlig av verdi og er derfor ikke innarbeidet.

					Konsern 31.12.14
	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Gjeld til kredittinstitusjoner	2	0	0	0	2
Innskudd fra kunder og gjeld	13.763	7	0	0	13.770
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	724	1.620	8.177	300	10.821
Ansvarlig lån og fondsobligasjon	0	0	0	591	591
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	18	54	118	0	190
Sum utbetalinger	14.507	1.681	8.295	891	25.374
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	470	205	0	0	675
Utlån og fordringer på kunder	438	1.723	6.917	15.812	24.890
Sertifikater og obligasjoner	474	923	2.583	30	4.010
Sum innbetalinger	1.382	2.851	9.500	15.842	29.575
1)Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	25	77	184		286

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.15

	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Gjeld til kredittinstitusjoner	18	0	0	0	18
Innskudd fra kunder og gjeld	14.633	11	0	0	14.644
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	549	1.144	3.186	1.676	6.555
Ansvarlig lån og fondsobligasjon	0	0	0	594	594
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	16	39	91	0	146
Sum utbetalinger	15.216	1.194	3.277	2.270	21.957
Utlån og fordringer på kunder	380	130	502	0	1.012
Utlån og fordringer på kunder	2.241	691	3.435	13.580	19.947
Sertifikater og obligasjoner	314	883	1.105	1.551	3.853
Sum innbetalinger	2.935	1.704	5.042	15.131	24.812
1)Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	25	73	97		195

Morbank

31.12.14

	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0
Innskudd fra kunder og gjeld	13.963	7	0	0	13.970
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	502	773	5.425	0	6.700
Ansvarlig lån og fondsobligasjon	0	0	0	591	591
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	18	54	118	0	190
Sum utbetalinger	14.483	834	5.543	591	21.451
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	470	205	684	0	1.359
Utlån og fordringer på kunder	2.302	615	3.761	13.160	19.838
Sertifikater og obligasjoner	491	973	2.583	30	4.077
Sum innbetalinger	3.263	1.793	7.028	13.190	25.274
1)Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	25	77	184		286

Ubenyttede trekkfasiliteter

Morbank

Konsern

31.12.14	31.12.15		31.12.15	31.12.14
		Eiendeler:		
1.583	1.556	Ubenyttede trekkrettigheter kunder	1.959	1.909
		Gjeld:		
300	300	Kortsiktig trekkfasilitet, 1år	300	300
300	300	Sum gjeld	300	300
102	91	Overskuddslikviditet i Norges Bank	91	103
403	391	Sum gjeld inklusive overskuddslikviditet	391	403

Match og mismatch mellom forfall og rentesats på eiendeler og gjeld er svært viktig for styringen av risiko. Det er uvanlig at banker har perfekt match, siden utførte forretninger ofte er av usikker karakter og av mange ulike typer. En ikke matchet posisjon kan potensielt skape fortjeneste, men kan også øke risikoen for tap. Forfall på eiendeler og gjeld, evnen til å erstatte disse til en akseptabel kostnad, er en viktig faktor for å bestemme konsernets likviditet og dets eksponering overfor renteendringer.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Likviditetsbehov for å kunne møte krav om oppgjør knyttet til garantier og remburs er betydelig lavere enn størrelsen på selve forpliktelsen fordi konsernet generelt ikke forventer at tredjepart vil trekke ut likviditet under garantien. De totale utestående kontraktsfestede forpliktelser om å øke kreditter representerer ikke nødvendigvis fremtidige krav til likvide midler, siden mange av disse forpliktelsene vil forfalle eller utgå uten å bli fundet.

NOTE 2.3 - Markedsrisiko

	<i>Konsern og morbank</i>
Styret har vedtatt en markedsrisikostrategi som fastsetter rammer og overordnet mål for konsernets markedsrisikotoleranse, samt rammer for rente-, kredittspread og aksjepriserisiko. Strategien revideres årlig. Konsernet har ingen aktive handelsporteføljer innenfor renter, aksjer eller valuta.	Aksjer - der er fastsatt rammer for konsernets samlede aksjerisiko beregnet ut fra eksponering, risikospredning og markedslikviditet. Ved beregning av risikoeksponering baseres beregningen på et generelt fall i aksjeverdien på 30 %. I tillegg gjøres påslag for risikospredning og markedslikviditet. Banken uttrykker markedsrisikoen som risikojustert kapital. Beregnet markedsrisiko er innenfor fastsatte rammer og totalramme for markedsrisiko er tatt inn som kapitalbehov i konsernets ICAAP.
Renterisikoen styres mot det ønskede nivå gjennom rentebindingen på rentebærende verdipapirer og innlån (sertifikater og obligasjoner), samt ved bruk av rentebytteavtaler (renteswapper) for å redusere renterisiko knyttet til fastrente.	Banken overvåker også renteporteføljen ved bruk av VAR-analyse. Standard beregning av maksimalt tap er skalert til 10 dagers periode og 99 % sannsynlighet. Tapet er beregnet ut fra "prisendringen" (evt. prisvariasjoner som måles via volatilitet) i markedet over tid. Input i modellen er norske statsobligasjonsindekser.
Styret har fastsatt ramme for konsernets samlede renterisiko, og renterisikoen er vurdert til å være lav.	
Banken har en relativt konservativ strategi for plasseringer i rentebærende verdipapirer, hvor hovedformålet er å sikre tilfredsstillende likviditetsreserver for banken.	Den totale renterisikoen styres mot det ønskede nivå gjennom en samlet vurdering av rentebærende balanseposter, samt ved bruk av rentebytteavtaler (3 mnd). Renterisikoen er på et lavt nivå. Styret har fastsatt en ramme på 20 mill kr for samlet renterisiko i og utenfor balansen, målt ved den resultatpåvirkning som en endring av rentenivået på 2 prosentpoeng gir. Per 31.12.15 var eksponering renterisiko 4,4 (-7,9) mill kr som er godt under måltallet.
<u>Aksjerisiko</u> Bankens posisjoner i aksjer er i hovedsak strategisk motivert gjennom investeringer i aksjer i datterselskaper, produktselskaper og et lokalt investeringsselskap. Markedsrisikoen knyttet til disse aksjeinvesteringene anses å være moderat.	<u>Valutarisiko</u> Konsernet har kun mindre balanseførte finansielle posisjoner og kontantstrømmer i utenlandsk valuta. Disse anses ikke å være vesentlig. På grunn av at Helgeland Sparebank ikke er egen valutabank forvaltes valutalånene hos valutabank. Helgeland Sparebank har stilt garantiansvar overfor valutabank. Tabellen nedenfor oppsummerer konsernets eksponering for valutarisiko gjennom garantiansvar for valutalån hos valutabank pr 31.12.

NOTE 2.3.1 - Garantiansvar for valutalån

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>
31.12.15			31.12.15
Lånebeløp i valuta	Garantiansvar i NOK	Lånebeløp i valuta	Garantiansvar i NOK
0	0 Euro	0	0
0	3 Amerikanske dollar	0	3
10	92 Sveitsiske franc	10	92
44	46 Svenske kroner	44	46
0	0 Norske kroner	0	0
30	2 Japanske yen	30	2
	143 Sum garantiansvar valutalån		143

Banken har en mindre portefølje av garanterte valutalån, motverdien i NOK utgjorde pr 31.12.15 143 mill. Porteføljen er fordelt på en rekke kunder hvor sikkerhet er stilt i fast eiendom og/eller innskudd. Kredittrisikoen i denne porteføljen vurderes som lav.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank				Konsern			
31.12.14				31.12.14			
Lånebeløp i valuta		Garantiansvar i NOK		Lånebeløp i valuta		Garantiansvar i NOK	
0		0	Euro	0		0	
0		0	Amerikanske dollar	0		0	
12		93	Sveitsiske franc	12		93	
47		45	Svenske kroner	47		45	
30		2	Japanske yen	30		2	
		140	Sum garantiansvar valutalån			140	

NOTE 2.3.2 - Renterisiko, gjenstående tid til renteregulering

							Konsern
							31.12.15
	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	91	0	0	0	0	0	91
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	380	0	0	0	0	0	380
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	130	0	0	0	0	0	130
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	21.148	0	1.296	0	0	22.444
Obligasjoner og sertifikater	615	1.645	976	0	0	0	3.236
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	851	851
Sum eiendeler	1.216	22.793	976	1.296	0	851	27.132
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	0	20	0	0	0	0	20
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	0	0	0	0	0	0
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid	0	13.475	0	0	0	0	13.475
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid	0	733	210	0	0	0	943
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	526	6.727	2.296	0	0	0	9.549
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	809	809
Sum gjeld	526	20.955	2.506	0	0	809	24.796
Netto rente sensitivitetssgap	690	1.838	-1.530	1.296	0	42	2.336

Kontantstrøm og virkelig verdi renterisiko

Kontantstrøm renterisiko er risikoen for at fremtidige kontantstrømmer knyttet til de enkelte finansielle eiendels- og gjeldspostene vil fluktuere som følge av endringer i markedsrenten. Virkelig verdi renterisiko er risikoen for at verdien av en finansiell eiendel eller gjeldspost vil fluktuere som følge av endringer i markedsrenten. For både kontantstrøm og virkelig verdi renterisiko er konsernet eksponert for effekter av fluktasjoner i det gjeldende markedsrentenivået. Uventede endringer i markedsrentenivået kan føre til at rentemarginer øker, men kan også reduseres eller forårsake tap. Styret har fastsatt ramme for den totale renterisikoen konsernet kan ta på seg. Konsernet styrer renterisikoen mot det ønskede nivå gjennom rentebindingen på plasseringer og verdipapirgjeld, samt ved bruk av rentebytteavtaler.

Tabellene nedenfor oppsummerer konsernets eksponering for renterisiko. Tabellen viser konsernets eiendeler og gjeld til bokførte verdier, kategorisert etter gjenstående tid til renteregulering. Den bokførte verdien av finansielle derivater, renteswap-avtaler som benyttes for å redusere konsernets renterisiko, er inkludert i andre eiendeler. Forventede renteregulerings- og forfallsdatoer avviker ikke vesentlig fra de kontraktsmessige datoer.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Konsern

31.12.14

	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	103	0	0	0	0	0	103
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	475	0	0	0	0	0	475
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	200	0	0	0	0	0	200
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	19.715	0	1.016	0	0	20.731
Obligasjoner og sertifikater	705	2.386	455	0	0	0	3.546
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	743	743
Sum eiendeler	1.483	22.101	455	1.016	0	743	25.798
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	0	2	0	0	0	0	2
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	0	0	0	0	0	0
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid	0	12.924	0	0	0	0	12.924
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid	0	659	142	0	0	0	801
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	1.002	6.894	1.502	0	0	0	9.398
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	551	551
Sum gjeld	1.002	20.479	1.644	0	0	551	23.676
Netto rente sensitivitetssgap	481	1.622	-1.189	1.016	0	192	2.122

Morbank

31.12.15

	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	91	0	0	0	0	0	91
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	877	0	0	0	0	0	877
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	130	0	0	0	0	0	130
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	16.905	0	1.296	0	0	18.201
Obligasjoner og sertifikater	615	1.825	976	0	0	0	3.416
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	1.087	1.087
Sum eiendeler	1.713	18.730	976	1.296	0	1.089	23.802
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	0	18	0	0	0	0	18
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	0	0	0	0	0	0
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid	0	13.701	0	0	0	0	13.701
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid	0	733	210	0	0	0	943
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	526	3.236	2.296	0	0	0	6.058
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	800	800
Sum gjeld	526	17.688	2.506	0	0	800	21.521
Netto rente sensitivitetssgap	1.187	1.042	-1.530	1.296	0	287	2.282

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.14

	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	103	0	0	0	0	0	103
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	1.158	0	0	0	0	0	1.158
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	200	0	0	0	0	0	200
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	15.561	0	1.016	0	0	16.577
Obligasjoner og sertifikater	710	2.649	455	0	0	0	3.814
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	986	986
Sum eiendeler	2.171	18.210	455	1.016	0	986	22.838
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	0	0	0	0	0	0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	0	0	0	0	0	0
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid	0	13.170	0	0	0	0	13.170
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid	0	659	142	0	0	0	801
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	1.002	3.511	1.502	0	0	0	6.015
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	790	790
Sum gjeld	1.002	17.340	1.644	0	0	790	20.776
Netto rente sensitivitetssgap	1.169	870	-1.189	1.016	0	196	2.062

NOTE 3 - Sensitivitetsanalyse for endring i markedspriser

Konsern

31.12.15

	Effekt resultat	Effekt Egenkapital
Renter + / - 2 % - poeng	4,4	0,03 %
Sum gjeld	4,4	0,03 %

Konsernets totale renterisiko består av alle posisjoner i rentebærende finansielle instrumenter, samt renterisiko knyttet til bankporteføljen.

Eksponering av konsernets renterisiko var per 31.12.15 +4,4 (-9,7) mill kr. Målkrav er at konsernets samlede renterisiko på renteinstrument ikke skal overstige 20 mill kr. Ramme renterisiko: renteeksponering (parallelt skift i rentekurven på 2 %). Effekt på egenkapitalen er resultat etter skatt, mens eksponering renterisiko er før skatt.

Konsern

31.12.14

	Effekt resultat	Effekt egenkapital
Renter + / - 2 % - poeng	9,7	0,07 %
Sum gjeld	9,7	0,07 %

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 4 - Segmentinformasjon

Morbank					Konsern			
31.12.15					31.12.15			
PM	BM	Ufordelt	Totalt		PM	BM	Ufordelt	Totalt
214	207	-17	404	Netto renteinntekter	304	219	-60	463
30	13	44	87	Netto provisjonsinntekter	30	13	44	87
0	0	77	77	Inntekter	0	0	32	32
85	31	145	261	Driftskostnader	90	33	147	270
-2	27	7	32	Tap på utlån	-2	27	7	32
161	162	-48	275	Resultat før skatt	246	172	-138	280
11.098	7.197	0	18.295	Utlån til kunder	15.266	7.275	0	22.541
-5	-14	0	-19	Individuell nedskrivning utlån	-5	-14	0	-19
-13	-62	0	-75	Gruppenedskrivning utlån	-17	-62	0	-79
0	0	5.601	5.601	Andre eiendeler	0	0	4.689	4.689
11.080	7.121	5.601	23.802	Sum eiendeler per segment	15.244	7.199	4.689	27.132
9.064	5.580	0	14.644	Innskudd fra og gjeld til kunder	9.064	5.354	0	14.418
0	0	9.158	9.158	Annen gjeld og egenkapital	0	0	12.714	12.714
9.064	5.580	9.158	23.802	Sum gjeld og egenkapital per segment	9.064	5.354	12.714	27.132

Konsern

Morbank					Konsern			
31.12.14					31.12.14			
PM	BM	Ufordelt	Totalt		PM	BM	Ufordelt	Totalt
196	200	-15	381	Netto renteinntekter	297	203	-42	458
29	13	40	82	Netto provisjonsinntekter	29	13	40	81
0	0	81	81	Inntekter	0	0	52	52
87	30	135	252	Driftskostnader	89	31	144	264
2	40	2	44	Tap på utlån	2	40	2	44
136	143	-31	248	Resultat før skatt	235	144	-94	284
9.860	6.809	0	16.669	Utlån til kunder	13.982	6.846	0	20.828
-5	-19	0	-24	Individuell nedskrivning utlån	-5	-19	0	-24
-13	-55	0	-68	Gruppenedskrivning utlån	-13	-58	0	-71
0	0	6.261	6.261	Andre eiendeler	0	0	5.065	5.065
9.842	6.735	6.261	22.838	Sum eiendeler per segment	13.964	6.769	5.065	25.798
8.455	5.516	0	13.971	Innskudd fra og gjeld til kunder	8.455	5.270	0	13.725
0	0	8.867	8.867	Annen gjeld og egenkapital	0	0	12.073	12.073
8.455	5.516	8.867	22.838	Sum gjeld og egenkapital per segment	8.455	5.270	12.073	25.798

Konsernet har definert sitt geografiske område som ett segment, Helgeland. Konsernets eksponering for kredittrisiko er i all hovedsak konsentrert til dette området. Helgeland er hjemmeregionen til morbanken, som også er det operative selskapet i konsernet.

Konsernet har delt inn bankdriften inn i to segmenter, fordelt på personmarkedet og bedriftsmarkedet.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 5 - Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
Renteinntekter og lignende inntekter:				
761	678	Renter og kredittprovisjoner av utlån til kunder amortisert kost m.v. 1,2)	804	910
43	45	Renter og kredittprovisjoner av utlån til kunder virkelig verdi m.v. 1,2)	45	43
31	23	Renter av innskudd i og utlån til kredittinstitusjoner	23	41
95	68	Renter av ihendehaverobligasjoner og sertifikater	68	94
930	814	Sum renteinntekter og lignende inntekter	940	1.088
Rentekostnader og lignende kostnader:				
323	229	Innskudd fra kunder vurdert til amortisert kost	241	322
0	0	Innskudd fra kunder vurdert til virkelig verdi	0	0
3	0	Renter på innskudd og utlån fra kredittinstitusjoner	0	21
197	145	Verdipapirgjeld vurdert til amortisert kost	200	262
26	36	Verdipapirgjeld vurdert til virkelig verdi	36	26
549	410	Sum rentekostnader og lignende kostnader	477	631

- 1) Renteinntekter på lån som er nedskrevet beregnes ved bruk av samme effektive rente som ble benyttet ved ned-diskontering av den opprinnelige kontantstrømmen.
- 2) Renter fra derivater fastrente utlån og fastrente verdipapirgjeld (inngått for å redusere renterisiko i bankens ordinære portefølje) er klassifisert som rente og er ført som en justering til bankes øvrige renteinntekter/-kostnader.

NOTE 5.1 - Renter på enkelte balanseposter (gjennomsnitt rente i %)

Morbank			Konsern	
31.12.14	31.12.15	Gjennomsnitt rente	31.12.15	31.12.14
Eiendeler				
2,3 %	2,0 %	Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	1,3 %	1,8 %
5,0 %	4,2 %	Utlån til kunder	3,9 %	4,8 %
2,3 %	1,9 %	Sertifikat og obligasjoner	1,9 %	2,3 %
Gjeld				
1,9 %	1,8 %	Gjeld til kredittinstitusjoner	1,8 %	2,0 %
2,3 %	1,6 %	Innskudd fra kunder	1,6 %	2,3 %
3,0 %	2,4 %	Verdipapirgjeld	2,4 %	2,8 %

NOTE 5.2 - Volum på enkelte balanseposter (gjennomsnitt volum)

Morbank			Konsern	
31.12.14	31.12.15	Gjennomsnitt volum	31.12.15	31.12.14
Eiendeler				
1.310	1.157	Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	608	674
16.447	17.293	Utlån til kunder	21.588	20.720
4.246	3.642	Sertifikat og obligasjoner	3.589	3.750
Gjeld				
150	11	Gjeld til kredittinstitusjoner	11	150
13.719	14.369	Innskudd fra kunder	14.072	13.357
6.545	5.883	Verdipapirgjeld	9.346	9.348

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 6 - Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
8	8	Garantiprovisjoner *	8	8
54	61	Gebyr betalingsformidling	61	54
1	1	Gebyr forsikring (skade, liv, spare og pensjon)	1	1
29	27	Øvrige gebyr	27	29
92	97	Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	97	92

*) Garantiprovisjoner stilt overfor kunder i forbindelse med ferdigstillelse anleggskontrakter.

NOTE 7 - Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
8	8	Betalingsformidling	8	8
1	1	Gebyr kunders bruk av betalingsterminaler	1	1
1	1	Betalte interbankgebyr	1	1
10	10	Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	10	10
82	87	Netto provisjonsinntekter	87	82

NOTE 8 - Netto resultat på finansielle instrumenter

Morbank			Konsern		
2014	Korrigert 2014	2015	2015	Korrigert 2014	2014
1	1	-1	Urealiserte verdifall på rentebærende verdipapirer, tilgjengelig for salg	-1	1
8	8	4	Realisert gevinst på rentebærende verdipapirer, tilgjengelig for salg	4	8
-3	-3	0	Realisert tap på rentebærende verdipapirer, tilgjengelig for salg	0	-3
-5	-5	-9	Urealisert verdifall aksjer, tilgjengelig for salg	-5	0
16	20	0	Realisert gevinst aksjer, tilgjengelig for salg	0	17
0	0	-3	Realisert tap aksjer, tilgjengelig for salg	0	0
52	52	49	Aksjeutbytte	1	3
4	51	27	Utbytte/resultatandel fra Helgeland Invest	27	51
0	0	-1	Utbytte/resultatandel fra Rede	-1	0
-6	-6	-6	Urealisert verdiendring fastrente utlån til virkelig verdi og tilhørende swapper	-6	-6
1	1	2	Urealisert verdiendring sikringsinstrumenter tilhørende swapper	2	0
68	119	62	Sum netto resultat på finansielle instrumenter	21	71
				44	

NOTE 9 - Andre driftsinntekter

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
0	7	Driftsinntekter faste eiendommer	6	5
12	4	Andre driftsinntekter	1	1
1	4	Gevinst ved salg av fast eiendom og driftsløsøre	4	1
13	15	Sum andre driftsinntekter	11	7

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 10 - Driftskostnader

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
	2014	2015	2015	2014
130	138	Personalkostnader (se note 11)	137	130
40	45	IT-kostnader	45	40
12	11	Markedsføring	11	12
10	12	Avskrivninger	20	17
5	5	Driftskostnader faste eiendommer	6	6
24	18	Kjøpte tjenester	18	24
31	32	Andre driftskostnader (note 14)	33	34
	252	261 Sum ordinære driftskostnader	270	263

NOTE 11 - Lønn og sosiale kostnader

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
	2014	2015	2015	2014
101	94	Lønn og honorarer	93	101
0	8	Engangskostnader virkemiddelpakke	8	0
11	16	Arbeidsgiveravgift	16	11
14	16	Pensjonskostnader ytelsesplaner (note 12)	16	14
4	4	Andre personalkostnader	4	4
	130	138 Sum lønn og sosiale kostnader	137	130
168	164	Antall ansatte målt i årsverk per 31.12	164	168
173	166	Gjennomsnittlig antall ansatte målt i årsverk	166	173

NOTE 12 - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Konsern og morbank

Helgeland Sparebank er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon, og banken oppfyller kravene etter denne loven. Ingen av datterselskapene har pensjonsordninger. Pensjonsordningene omfatter:

Ytelsesordning plassert i livsforsikringsselskap

Helgeland Sparebank har en kollektiv ytelsesbasert pensjonsordning for sine ansatte, som forvaltes av forsikringsselskap. Pensjonsordningen gir ansatte rett til fremtidige pensjonsytelser på 66 % av lønn ved fratredelse, maksimert til 12G. Ordningen omfatter 137 (149) arbeidstakere og 133 (126) personer som mottar løpende pensjon fra ordningen, inkl ektefellepensjonister. Ordningen omfatter også uførepensjon.

Innskuddsordning

Bankens ytelsesbaserte pensjonsordning ble lukket med virkning fra 01.07.12. Nyansatte opptas som medlem av innskuddspensjonsordning. Innskuddsordningen omfatter nå 37 (28) aktive. (Fra og med 2016 skal alle ansatte over på innskuddsordning).

Avtalefestet førtidspensjon

Bank og finansnæringen har inngått avtale om avtalefestet pensjon (AFP). (Der er ingen personer igjen i den gamle ordningen som balanseføres).

Avtalefestet førtidspensjon ny ordning

Øvrige ansatte omfattes av gjeldende regelverk med årlig premieutbetalinger over drift til Fellesordningen for avtalefestet pensjon. I tråd med anbefalingen fra Norsk Regnskapsstiftelse er det i regnskapsåret ikke foretatt avsetning for konsernets reelle AFP- forpliktelse.

Topplederordning

Se note 28.4.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 12.1 - Forpliktelse og kostnader pensjonsordninger

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.15				31.12.15	
Kostnad	Forplikt.			Forplikt.	Kostnad
13,6	104	Ytelsesordning		104	13,6
0,8	0	Innskuddsordning		0	0,8
1,1	0	AFP		0	1,1
16	104	Sum utlån til tillitsvalgte og ansatte		104	16

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.14				31.12.14	
Kostnad	Forplikt.			Forplikt.	Kostnad
11,0	107	Ytelsesordning		107	11,0
0,5	0	Innskuddsordning		0	0,5
2,0	0	AFP		0	2,0
14	107	Sum utlån til tillitsvalgte og ansatte		107	14

NOTE 12.2 - Risiko ved endringer i økonomiske forutsetninger

Gjennom ytelsesbaserte pensjonsordningene er selskapet eksponert for følgende risikoer:

Investeringsvolatilitet

Pensjonsforpliktelsene er beregnet med en diskonteringsrente satt med utgangspunkt i obligasjonsrentene. Hvis investeringen av pensjonsordningenes midler gir lavere avkastning enn obligasjonsrenten skaper dette en underdekning

Endring i obligasjonsrenten

En reduksjon i obligasjonsrenter vil øke forpliktelsene i pensjonsordningene, dette vil bli delvis utlignet ved en økning i avkastningen på obligasjonsinvesteringene.

Forventet levetid

Utbetalingsforpliktelsen gjelder for det resterende livsløpet til deltakerne i ordningen. En økning i forventet levetid vil lede til en økning i ordningenes forpliktelse. Dette er spesielt vesentlig i den norske ordningen, der inflasjonsjusteringen gir en høyere sensitivitet for endringer i forventet levetid

Plasserte pensjonsmidler

For ordninger organisert gjennom pensjonsforsikringsselskap, sikrer selskapet at pensjonsinvesteringene er forvaltet innenfor et "Asset-liability matching (ALM) rammeverk" som har vært utviklet for å sikre at de langsiktige investeringene er sammenfallende med forpliktelsene i pensjonsordningene. Innenfor ALM rammeverket er det selskapets mål å matche de langsiktige investeringene med forpliktelsene ettersom de forfaller i de respektive valutaene. Selskapet overvåker aktivt hvordan løpetider og den forventede avkastningen matcher pensjonsutbetalingene ettersom de forfaller. Selskapet har ikke endret rutinene knyttet til å overvåke risiko fra tidligere perioder. Investeringene er godt diversifiserte, slik at tap i en enkelt investering ikke vil ha vesentlig påvirkning på ordningenes totale pensjonsmidler.

Morbank og konsern

Plassering av midler i %	31.12.15	31.12.14
Aksjer	4,5 %	10,8 %
Obligasjoner	39,2 %	55,3 %
Pengemarked og lignende	46,4 %	19,7 %
Eiendom	9,9 %	14,2 %

Den verdjusterte avkastningen per 31.12.15 ble 4,5 (5,4) %.

Forventede premiebetalinger i pensjonsordninger pr 31.12.15 utgjør 16 mill kr.

Vektet gjennomsnittlig durasjon på pensjonsforpliktelsen er 28 år.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Sensitiviteten i beregningene av pensjonskostnader og pensjonsforpliktelsen ved endring i vektet forutsetning

Morbank og konsern

31.12.15

Pensjonskostnader	Diskonteringsrente	Lønnsvekst	Regulering av opptjent pensjon i folketrygden
Basisforutsetninger	2,50 %	2,50 %	2,25 %
Pensjonskostnad (brutto) med basisforutsetningene	16	16	16
Økning med 1 % - poeng	14	16	12
Reduksjon med 1 % -poeng	19	14	17
(ikke for pensjonsreg; pensjonsreg er redusert til 0 %)			

Sensitivitetsanalysen over er basert på endring i en av forutsetningene, gitt at alle andre forutsetninger holdes konstante. I praksis vil dette neppe skje, og endringer i noen av forutsetningene kan samvarierte. Sensitivitetsberegningen er utført ved bruk av samme metode som aktuarberegningen for beregning av pensjonsforpliktelsen i balansen.

Morbank og konsern

31.12.15

Brutto Pensjonsforpliktelse (PBO, NOK mill)	Diskonteringsrente	Lønnsvekst	Regulering av opptjent pensjon i folketrygden
Basisforutsetninger	2,50 %	2,50 %	2,25 %
PBO med basisforutsetningene	104	104	104
Økning med 1 % - poeng	86	115	101
Reduksjon med 1 % - poeng	129	95	106
(ikke for pensjonsreg; pensjonsreg er redusert til 0 %)			

Morbank og konsern

31.12.14

Pensjonskostnader	Diskonteringsrente	Lønnsvekst	Regulering av opptjent pensjon i folketrygden
Basisforutsetninger	2,30 %	2,75 %	2,50 %
Pensjonskostnad (brutto) med basisforutsetningene	14	14	14
Økning med 1 % - poeng	12	16	12
Reduksjon med 1 % -poeng	17	12	15
(ikke for pensjonsreg; pensjonsreg er redusert til 0 %)			

Sensitivitetsanalysen over er basert på endring i en av forutsetningene, gitt at alle andre forutsetninger holdes konstante. I praksis vil dette neppe skje, og endringer i noen av forutsetningene kan samvarierte. Sensitivitetsberegningen er utført ved bruk av samme metode som aktuarberegningen for beregning av pensjonsforpliktelsen i balansen.

Morbank og konsern

31.12.14

Brutto Pensjonsforpliktelse (PBO, NOK mill)	Diskonteringsrente	Lønnsvekst	Regulering av opptjent pensjon i folketrygden
Basisforutsetninger	2,30 %	2,75 %	2,50 %
PBO med basisforutsetningene	107	107	107
Økning med 1 % - poeng	82	111	97
Reduksjon med 1 % - poeng	124	90	102
(ikke for pensjonsreg; pensjonsreg er redusert til 0 %)			

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 12.3 - Økonomiske forutsetninger

Morbank			Konsern	
2014	2015	Forutsetninger	2015	2014
2,30 %	2,50 %	Diskonteringsrente	2,50 %	2,30 %
2,30 %	2,50 %	Avkastning på pensjonsmidlene	2,50 %	2,30 %
2,75 %	2,50 %	Langsiktig lønnsvekst	2,50 %	2,75 %
2,50 %	2,25 %	Regulering av løpende pensjon	2,25 %	2,50 %
2,50 %	2,25 %	Regulering av folketrygdens grunnbeløp	2,25 %	2,50 %
5,10 %	5,10 %	Arbeidsgiveravgift - sats	5,10 %	5,10 %
50,00 %	50,00 %	Ansatte som vil benytte seg av AFP	50,00 %	50,00 %
1,20 %	1,20 %	Årlig prosentvis avg. for de yrkesaktive	1,20 %	1,20 %
25 år	25 år	Fra og med alder	25 år	25 år
40 år	40 år	Til og med alder	40 år	40 år

Økonomiske forutsetninger som er benyttet ved beregning av pensjonskostnader og forpliktelser ytelsesordning

Diskonteringsrenten for pensjonsforpliktelser skal i henhold til IAS 19 settes til renten på foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet, eller til statsobligasjonsrenten dersom det ikke finnes et dypt marked for foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet. Det norske markedet for obligasjoner med fortrinnsrett vurderes å inneha de egenskaper som tilsier at det kan legges til grunn i beregningen av diskonteringsrenten.

NOTE 12.4 - Pensjonsforpliktelse ytelsesordning

Morbank					Konsern					
31.12 2011	31.12 2012	31.12 2013	31.12. 2014	31.12. 2015		31.12 2015	31.12 2014	31.12 2013	31.12 2012	31.12 2011
Bevegelser pensjonsforpliktelse:										
277	271	179	203	268	Forpliktelse ved periodens begynnelse	268	203	179	271	277
9	10	6	9	9	Årets pensjonsopptjening	9	9	6	10	9
7	7	7	8	6	Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	6	8	7	7	7
0	0	0	0	0	Nye avtaler, AFP	0	0	0	0	0
-15	-100	16	57	-8	Aktuarielt tap/(gevinst)	-8	57	16	-100	-15
-6	-8	-6	-9	-6	Pensjonsutbetalinger	-6	-9	-6	-8	-6
271	179	203	268	269	DBO ved periodens slutt	269	268	203	179	271
Bevegelser pensjonsmidler:										
136	151	147	153	165	Pensjonsmidler ved periodens begynnelse	165	153	147	151	136
6	7	6	6	4	Avkastning på pensjonsmidlene	4	6	6	7	6
1	-14	-3	0	1	Aktuarielt tap+/- gevinst-	1	0	-3	-14	1
-1	-2	-2	-2	-2	Administrasjonskostnader	-2	-2	-2	-2	-1
12	10	11	13	16	Innbetaling	16	13	11	10	12
-4	-5	-6	-5	-6	Pensjonsutbetalinger	-6	-5	-6	-5	-4
150	147	153	165	178	Pensjonsmidler ved periodens slutt	178	165	153	147	151
Avstemming - balanseført pensjonsforpliktelse										
271	179	203	268	269	Forpliktelse ved periodens slutt	269	268	203	179	271
150	147	153	165	178	Pensjonsmidler ved periodens slutt	178	165	153	147	151
-121	-32	-50	-103	-91	Netto pensjonsforpliktelse	-91	-103	-50	-32	-120
-7	1	-2	-4	-13	AGA av netto pensjonsforpliktelse	-13	-4	-2	1	-7
-128	-31	-52	-107	-104	Netto pensjonsforpliktelse inklusiv AGA	-104	-107	-52	-31	-127
0	0	0	0	0	Ikke resultatført virkning av estimatendringer	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	Estimatavvik AGA	0	0	0	0	0
-128	-31	-52	-107	-104	Balanseførte forpliktelser (inkl. AGA)	-104	-107	-52	-31	-127

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 12.5 - Estimatavvik ytelsesordning

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
0	0	+ Aktuarielt tap / (gevinst) på DBO fra demografiske forutsetninger	0	0
0	0	+ Aktuarielt tap / (gevinst) på DBO fra økonomiske forutsetninger	0	0
56	-7	+ Aktuarielt tap / (gevinst) på DBO grunnet endring fra K2005 til K2013	-7	56
2	5	- Gevinst / (tap) på pensjonsmidler i løpet av året	5	2
0	0	- Avkastning på pensjonsmidler eksklusive renteinntekter	0	0
2	2	+ Administrative kostnader knyttet til å planlegge eiendeler	2	2
-60	0	- Estimatavvik innregnet i OCI	0	-60
0	0	Estimatavvik ved årets slutt	0	0

NOTE 13 - Netto pensjonskostnad ytelsesordning, innskuddsordning og AFP

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
11	11	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	11	11
2	2	+ Rentekostnad av påløpte pensjonsforpliktelser	2	2
0	0	- Avkastning på pensjonsmidler	0	0
0	0	+ Resultatførte estimatendringer, oppgjør og planendringer	0	0
0,5	0	+ Administrasjonskostnader	0	0,5
0,5	2	+ Arbeidsgiveravgift	2	0,5
14	16	Netto pensjonskostnad	16	14

NOTE 14 - Andre driftskostnader

Morbank			Konsern	
2014	2015	Spesifikasjon andre driftskostnader	2015	2014
4	4	Porto	4	4
11	11	Husleie	11	11
4	3	Verditransport	3	4
4	3	Reisekostnader	3	4
1	1	Honorarer ekstern revisjon, (note 15)	1	1
7	9	Andre driftskostnader	10	10
31	32	Sum driftskostnader	33	34

NOTE 15 - Revisjonshonorar og kostnader bistand ekstern revisor

Morbank			Konsern	
2014	2015	Kostnader revisjon	2015	2014
0,7	0,5	Lovpålagt revisjon	0,7	0,9
0,1	0,2	Andre tjenester, attestasjon og bistand	0,2	0,1
0,6	0,0	Bistand internrevisor	0,0	0,6
1,3	0,7	Sum kostnader revisjon og bistand	0,9	1,5

PriceWaterhouseCoopers AS er konsernets valgte eksternrevisor.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 16 - Nedskrivninger på utlån og garantier

Morbank				Konsern		
2014	Korrigert 2014	2015	Nedskrivninger	2015	Korrigert 2014	2014
Resultatførte nedskrivninger på utlån, garantier mv.						
43	47	25	Individuell nedskrivning på utlån, garantier mv til kunder	25	47	43
1	1	7	Gruppenedskrivning på utlån, garantier mv til kunder	7	1	1
44	48	32	Sum nedskrivning på utlån, garantier mv	32	48	44
Spesifikasjon av resultatførte nedskrivninger på utlån, garantier mv.						
91	91	94	Sum nedskrivning til dekning av tap på engasjement 31.12.	94	91	95
107	107	92	- Sum nedskrivning til dekning av tap på engasjement 01.01.	92	107	111
1	1	7	+/- Periodens endring i gruppenedskrivning	7	1	1
41	45	22	+ Konstatert tap som det tidligere år er nedskrevet individuelt for	22	45	41
19	19	2	+ Konstatert tap som det tidligere år ikke er nedskrevet individuelt for	2	19	19
-1	-1	-1	- Inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-1	-1	-1
44	48	32	Sum nedskrivning på utlån, garantier mv	32	48	44

NOTE 17 - Skattekostnad

Morbank				Konsern	
2014	2015	Årets skatter		2015	2014
51	58	Betalbar skatt		69	76
17	-4	Endring utsatt skatt ført direkte mot egenkapitalen		-4	11
-16	7	Endring utsatt skatt (note 29)		7	-20
52	61	Årets skattekostnad		72	67
Spesifikasjon av regnskapsmessig resultat før skatt og årets skattepliktige inntekt					
248	275	Regnskapsmessig resultat før skatt		280	283
-120	-107	Permanente forskjeller		-78	-56
0	0	Anvendelse av tidligere fremførbare underskudd		0	0
57	38	Endring midlertidige forskjeller (note 29)		39	55
185	206	Skattepliktig inntekt		241	282
Avstemming skatt					
248	275	Regnskapsmessig resultat før skatt		280	283
67	74	Skatt beregnet med foretakets veide gjennomsnittlige skattesats		76	76
Skatteeffekt av:					
-31	-23	Skattefrie inntekter		-15	-24
16	10	Ikke fradragsberettiget kostnader		11	15
52	61	Skattekostnad i resultatregnskapet		72	67

Veid gjennomsnitt skattesats i 2015 er 27 % (2014; 27 %)

NOTE 18 - Resultat per egenkapitalbevis

Morbank				Konsern		
2014	Korrigert 2014	2015	Ordinært resultat per egenkapitalbevis	2015	Korrigert 2014	2014
196	243	214	Resultat av ordinær drift etter skatt	208	240	216
75,1 %	75,1 %	75,1 %	Egenkapitalbevisseiernes brøk 01.01	75,1 %	75,1 %	75,1 %
147	182	161	Egenkapitalbevisseiernes andel av resultatet i mill. kr.	156	180	162
7,9	9,8	8,6	Resultat per egenkapitalbevis, i kroner	8,4	9,6	8,7
7,9	9,8	8,6	Utvannet resultat per egenkapitalbevisbevis, i kroner	8,4	9,6	8,7

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Antall egenkapitalbevis ved utgangen av året 18.700.000, snitt for 2015 18.700.000. Antall egenkapitalbevis per 31.12.15 var 18.700.000, snitt for 2013 18.700.000.

Resultat per egenkapitalbevis beregnes ved å dele egenkapitalbevisernes andel av netto resultat av ordinær drift etter skatt med et vektet gjennomsnitt av ordinære egenkapitalbevis som har vært utstedt gjennom året.

Utvannet resultat per egenkapitalbevis beregnes ved en reduksjon i resultat per egenkapitalbevis som følge av at man forutsetter at konvertible instrumenter blir konvertert, og at opsjoner eller tegningsretter blir utøvd som følge av at visse betingelser er oppfylt.

NOTE 19 - Kontanter og fordringer på sentralbanker

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.14	31.12.15		31.12.15	31.12.14
54	41	Kontantbeholdning	41	54
49	50	Innskudd i Norges Bank	50	49
103	91	Sum kontanter og fordringer på sentralbanker	91	103

NOTE 20 - Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.14	31.12.15		31.12.15	31.12.14
675	507	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner *	510	675
683	500	Kreditt Helgeland Boligkreditt AS **	0	0
1.358	1.007	Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	510	675

*) Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner løper i sin helhet til flytende rente.

**) Helgeland Boligkreditt AS er heleid datterselskap av Helgeland Sparebank

NOTE 21 - Utlån til og fordringer på kunder

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.14	31.12.15	Utlån fordelt på fordringstyper, nominell hovedstol	31.12.15	31.12.14
1.672	1.706	Kasse-/drifts- og brukskreditter	2.683	2.488
441	314	Byggelån	314	441
13.472	14.930	Nedbetalingslån	18.200	16.814
15.585	16.950	Utlån til kunder	21.197	19.743
-24	-19	Individuelle nedskrivninger utlån	-19	-24
15.561	16.931	Utlån til kunder etter individuelle nedskrivninger	21.178	19.719
40	35	Periodiserte renter og amortisering	35	40
-68	-75	Gruppenedskrivninger utlån	-79	-72
15.533	16.891	Utlån og fordringer på kunder til amortisert kost	21.134	19.687
1.016	1.295	Utlån til og fordringer på kunder, nominell hovedstol	1.295	1.016
28	15	Periodiserte renter og Justering til virkelig verdi	15	28
1.044	1.310	Utlån til og fordringer på kunder, virkelig verdi	1.310	1.044
16.577	18.201	Netto utlån til og fordringer på kunder	22.444	20.731

Opplysninger om sikkerhet

Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjon. Sikkerhet kan være i form av fysisk sikkerhet, garantier, innskudd eller avtaler om motregning. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret og kan være boliger, bygninger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges til grunn en forutsetning om fortsatt drift. Det tas hensyn til forhold som kan påvirke sikkerhetens verdi, nedskrivninger eller servitutter. Sikringsobjekter i privatmarkedet består i det alt vesentlige av eiendom.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 21.1 - Geografisk fordeling av brutto utlån

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.15	%-andel		31.12.15	%-andel
15.481	84,6 %	Helgeland	18.947	84,1 %
2.796	15,3 %	Norge for øvrig	3.566	15,8 %
18	0,1 %	Utenfor Norge	28	0,1 %
18.295	100 %	Sum brutto utlån	22.541	100 %

Geografisk fordeling av brutto utlån

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.14	%-andel		31.12.14	%-andel
14.077	84,5 %	Helgeland	17.458	83,8 %
2.576	15,5 %	Norge for øvrig	3.343	16,1 %
16	0,1 %	Utenfor Norge	27	0,1 %
16.669	100 %	Sum brutto utlån	20.828	100 %

NOTE 21.2 - Fordeling av brutto utlån mellom personmarked og bedriftsmarked

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.15			31.12.15	
Personmarked	Bedriftsmarked		Personmarked	Bedriftsmarked
26	711	Kasse-, drifts- og brukskreditter	26	711
157	157	Byggelån	157	157
10.915	6.329	Nedbetalingslån og fleksilån	15.083	6.407
11.098	7.197	Brutto utlån til kunder	15.266	7.275

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.14			31.12.14	
Personmarked	Bedriftsmarked		Personmarked	Bedriftsmarked
24	679	Kasse-, drifts- og brukskreditter	25	699
158	283	Byggelån	158	283
9.678	5.847	Nedbetalingslån og fleksilån	13.799	5.864
9.860	6.809	Brutto utlån til kunder	13.982	6.846

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 21.3 - Balanseførte nedskrivninger på utlån og garantier

Morbank				Konsern	
31.12.14	31.12.15			31.12.15	31.12.14
Individuelle nedskrivninger					
40	24	Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier 01.01.		24	40
-23	-9	- Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger		-9	-23
5	0	+ Økte individuelle nedskrivninger i perioden, hvor det tidligere er foretatt individuelle		0	5
3	11	+ Nye individuelle nedskrivninger i perioden		11	3
-1	-6	- Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden		-6	-1
24	20	Sum individuelle nedskrivninger på utlån og garantier 31.12		20	24
24	19	Herav individuelle nedskrivninger på utlån		19	24
0	1	Herav individuelle nedskrivninger på garantier		1	0
Gruppenedskrivninger					
67	68	Gruppenedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier 01.01.		72	71
1	7	+/- Periodens endring i gruppenedskrivninger		7	1
68	75	Gruppenedskrivning til dekning av tap på utlån og garantier 31.12.		79	72
92	95	Sum balanseførte nedskrivninger på utlån og garantier 31.12		99	96

NOTE 21.4 - Utlån, garantier og tap fordelt på næring

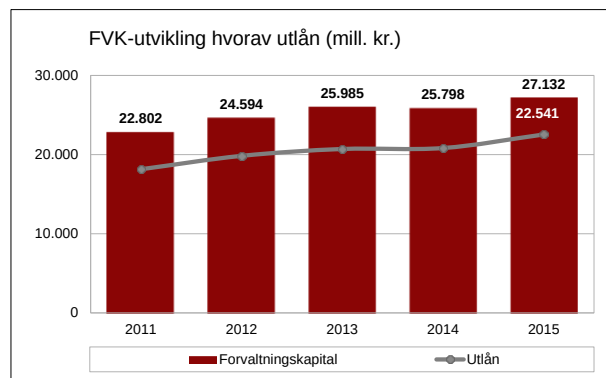
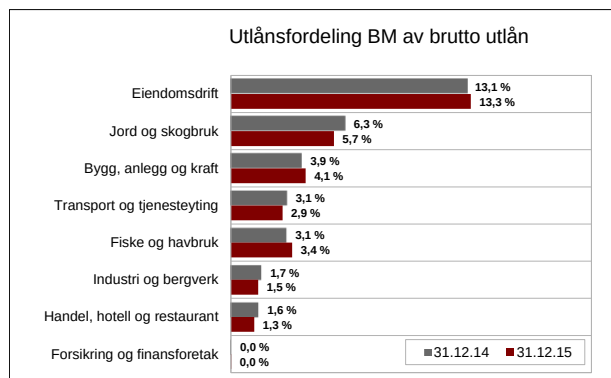
Tapsnivået i personmarkedet er fortsatt lavt og på nivå med bransjens gjennomsnittstall. Inkasso- og oppfølgingsrutiner er implementert. Basert på erfaringstall, bransjetall samt lokale markedsforhold har vi prognosert et forventet tap i personmarkedsporteføljen på 0,05 - 0,1 %.

Det er sterkt fokus og faste gjennomganger i hele organisasjonen på kvalitet i kredittarbeidet og for å bedre forståelsen av god styring og kontroll. For styring og overvåkning av risiko i bedriftsmarkedsporteføljen gjennomføres løpende vurdering av kundeforhold, betalingsevne og sikkerhet ved låneopptak, misligholdsutvikling samt gjennomganger i bankens kredittutvalg. For overvåkning av utvikling av risiko i personkundeporteføljen foretas kvartalsvise analyser av bonitet på nyinnvilgende lån og på totalporteføljen.

Tett oppfølging av større bedriftsmarkedskunder, overvåkning av utviklingen i bonitet og risiko i porteføljen og for større enkeltengasjementer er videreført som prioritert fokusområde for banken.

Basert på historikk, grundig kjennskap til konsernets engasjement samt lokale markedsforhold har vi prognosert et forventet tap over en femårsperiode på 0,20 - 0,5 % av brutto utlån i næringslivsporteføljen.

Ved prising av engasjement vektlegges kundens betjeningsevne. Det vil følgelig normalt være relativ sammenheng mellom risikoklassifisering og pris på utlån.

Brutto utlån per 31.12.15

Av brutto utlån på 22,5 (20,8) mrd er 7,3 (6,8) mrd utlån til bedriftsmarkedskunder. Graf ovenfor viser disse utlånene fordelt på næring. 15,3 (14,0) mrd er utlån til personkunder, som hovedsakelig er godt sikrede boliglån. 1,3 mrd. (1,3 mrd.) er utlån til landbrukskunder (tradisjonelt et lavrisikosegment). Av brutto utlån er 84,1 (83,8) % lånt ut til kunder på Helgeland. Av brutto utlån er 19,1 (20,3) % overført til Helgeland Boligkreditt AS. Se note 25.2.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 21.5 - Brutto utlån og garantier er fordelt på næringer og personmarked

Konsern

31.12.15

	Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Individuelle nedskr.	Mislighold >3 mnd.	Tapsutsatt ikke misligh.
Kommuner og kommuneforetak	0	0	0	0	0	0
Forsikring og finansielle foretak	5	0	0	0	0	0
Jord- og skogbruk	1.289	2	103	0	7	0
Fiske og havbruk	766	33	305	0	0	0
Industri og bergverk	341	19	71	4	13	0
Bygg, anlegg og kraft	935	134	205	5	12	1
Handel, hotell og restaurant	293	42	105	4	5	0
Transport og tjenesteytende næringer	646	32	20	0	3	0
Eiendomsdrift	3.000	270	263	1	13	2
Bedriftsmarked	7.275	532	1.072	14	53	3
Personmarked	15.266	20	887	5	35	2
Sum	22.541	552	1.959	19	88	5
Herav brutto utlån Helgeland Boligkreditt	4.313					

Konsern

31.12.14

	Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Individuelle nedskr.	Mislighold >3 mnd.	Tapsutsatt ikke misligh.
Kommuner og kommuneforetak	1	0	0	0	0	0
Forsikring og finansielle foretak	7	0	0	0	0	0
Jord- og skogbruk	1.321	2	78	1	3	2
Fiske og havbruk	645	3	305	1	7	4
Industri og bergverk	356	33	73	6	7	25
Bygg, anlegg og kraft	819	112	214	1	2	1
Handel, hotell og restaurant	323	45	104	5	3	2
Transport og tjenesteytende næringer	652	38	17	1	8	4
Eiendomsdrift	2.722	217	284	4	10	5
Bedriftsmarked	6.846	450	1.075	19	40	43
Personmarked	13.982	17	834	5	44	0
Sum	20.828	467	1.909	24	84	43
Herav brutto utlån Helgeland Boligkreditt	4.218					

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.15

	Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Individuelle nedskr.	Mislighold >3 mnd.	Tapsutsatt ikke misligh.
Kommuner og kommuneforetak	0	0	0	0	0	0
Forsikring og finansielle foretak	5	0	0	0	0	0
Jord- og skogbruk	1.278	2	103	0	7	0
Fiske og havbruk	763	33	305	0	0	0
Industri og bergverk	338	19	71	4	13	0
Bygg, anlegg og kraft	912	134	205	5	12	1
Handel, hotell og restaurant	287	42	105	4	5	0
Transport og tjenesteytende næringer	608	32	20	0	3	0
Eiendomsdrift	3.006	270	253	1	13	2
Bedriftsmarked	7.197	532	1.062	14	53	3
Personmarked	11.098	20	494	5	35	2
Sum	18.295	552	1.556	19	88	5

Morbank

31.12.14

	Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Individuelle nedskr.	Mislighold >3 mnd.	Tapsutsatt ikke misligh.
Kommuner og kommuneforetak	1	0	0	0	0	0
Forsikring og finansielle foretak	7	0	0	0	0	0
Jord- og skogbruk	1.313	2	78	1	3	2
Fiske og havbruk	642	3	305	1	7	4
Industri og bergverk	353	33	73	6	7	25
Bygg, anlegg og kraft	792	112	214	1	2	1
Handel, hotell og restaurant	314	45	104	5	3	2
Transport og tjenesteytende næringer	618	38	17	1	8	4
Eiendomsdrift	2.769	217	279	4	10	5
Bedriftsmarked	6.809	450	1.070	19	40	43
Personmarked	9.860	17	513	5	44	0
Sum	16.669	467	1.583	24	84	43

NOTE 21.6 - Overførte boliglån til Helgeland Boligkreditt AS (inngår i konsernregnskapet)

Helgeland Boligkreditt AS er bankens heleide boligkreditselskap.

Lån som overføres er godt sikrede boliglån innenfor panteverdi på 75 %. Utlånene flyttes ut av morbankens balanse og over til boligkreditselskapet og medtas i sin helhet i konsernet.

19,1 (20,3) % av brutto utlån eller 28,2 (30,2) % av utlån til personkunder er overført til Helgeland Boligkreditt AS.

Morbank

Konsern

31.12.15			31.12.15	
Bokført verdi	Virkelig verdi		Bokført Verdi	Virkelig Verdi
0	0	Fleksilån, amortisert kost	976	976
0	0	Nedbetalingslån, amortisert kost 1)	3.335	3.335
0	0	Sum boliglån overført til Helgeland Boligkreditt AS	4.311	4.311

1) Tilnærmet lik virkelig verdi

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

Konsern

31.12.14			31.12.14	
Bokført verdi	Virkelig verdi		Bokført Verdi	Virkelig Verdi
0	0	Fleksilån, amortisert kost	879	879
0	0	Nedbetalingslån, amortisert kost 1)	3.339	3.339
0	0	Sum boliglån overført til Helgeland Boligkreditt AS	4.218	4.218

1) Tilnærmet lik virkelig verdi

Restløpetid Helgeland Boligkreditt AS

Konsern

							31.12.15
	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 Måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid		210	0	0	0	0	210
Netto utlån til og fordringer på kunder		37	111	1.595	2.933	0	4.676
Sum eiendeler		247	111	1.595	2.933	0	4.886
Gjeld							
Gjeld til kredittinstitusjoner		0	0	512	0	0	512
Sum gjeld		0	0	512	0	0	512

Restløpetid Helgeland Boligkreditt AS

Konsern

							31.12.14
	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 Måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid		230	0	0	0	0	230
Netto utlån til og fordringer på kunder		36	109	1.529	2.971	0	4.645
Sum eiendeler		266	109	1.529	2.971	0	4.875
Gjeld							
Gjeld til kredittinstitusjoner		0	0	702	0	0	702
Sum gjeld		0	0	702	0	0	702

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 22 - Finansielle instrumenter fordelt på kategori

Konsern

31.12.15

	Fordringer og utlån	Eiendeler til v.v over resultatet	Tilgjengelig for salg	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	91	0	0	0	91
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	510	0	0	0	510
Utlån til og fordringer på kunder	21.134	1.310	0	0	22.444
Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	0	0	3.462	0	3.462
Finansielle derivater	0	0	0	127	127
Sum eiendeler	21.735	1.310	3.462	127	26.634

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	0	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder	14.418	0	0	14.418
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	6.723	0	0	6.723
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer sikring	2.826	0	0	2.826
Ansvarlig lånekapital	519	0	0	519
Finansielle derivater	0	58	0	58
Sum gjeld	24.486	58	0	24.544

Konsern

31.12.14

	Fordringer og utlån	Eiendeler til v.v over resultatet	Tilgjengelig for salg	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	103	0	0	0	103
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	675	0	0	0	675
Utlån til og fordringer på kunder	19.687	1.044	0	0	20.731
Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	0	0	3.736	0	3.736
Finansielle derivater	0	0	0	161	161
Sum eiendeler	20.465	1.044	3.736	161	25.406

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	0	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder	13.724	0	0	13.724
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	6.634	0	0	6.634
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer sikring	2.509	0	0	2.509
Ansvarlig lånekapital	519	0	0	519
Finansielle derivater	0	60	0	60
Sum gjeld	23.386	60	0	23.446

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.15

	Fordringer og utlån	Eiendeler til v.v over resultatet	Tilgjengelig for salg	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	91	0	0	0	91
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.007	0	0	0	1.007
Utlån til og fordringer på kunder	16.891	1.310	0	0	18.201
Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	0	0	3.643	0	3.643
Finansielle derivater	0	0	0	127	127
Sum eiendeler	17.989	1.310	3.643	127	23.069

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	0	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder	14.644	0	0	14.644
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	3.232	0	0	3.232
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer sikring	2.826	0	0	2.826
Ansvarlig lånekapital	519	0	0	519
Finansielle derivater	0	58	0	58
Sum gjeld	21.221	58	0	21.279

Morbank

31.12.14

	Fordringer og utlån	Eiendeler til v.v over resultatet	Tilgjengelig for salg	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	103	0	0	0	103
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.358	0	0	0	1.358
Utlån til og fordringer på kunder	15.533	1.044	0	0	16.577
Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	0	0	4.002	0	4.002
Finansielle derivater	0	0	0	161	161
Sum eiendeler	16.994	1.044	4.002	161	22.201

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	0	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder	13.971	0	0	13.971
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	3.506	0	0	3.599
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer sikring	2.509	0	0	2.415
Ansvarlig lånekapital	519	0	0	519
Finansielle derivater	0	60	0	60
Sum gjeld	20.504	60	0	20.564

NOTE 22.1 – Verdipapirgjeld sikring

For verdipapirgjeld med fast rente benyttes normalt verdisikring. Ved inngåelse av sikringsforholdet dokumenterer konsernet sammenhengen mellom sikringsinstrumentene og sikringsobjektene. Konsernet dokumenterer også sin vurdering av hvorvidt derivatene som benyttes er svært effektive i å utligne endringene i virkelig verdi knyttet til sikringsrisiko i sikringsobjektene. Slike vurderinger dokumenteres både ved inngåelse av sikringsforholdet og løpende i sikringsperioden. Banken verdisikrer renterisikoen på individuelt nivå. Endringer i kredittspread inngår ikke i del av sikret risiko. Verdiendringer knyttet til endringer i NIBOR resultatføres og justerer bokført verdi av de sikrede fastrente innlånene løpende. Nominell verdi verdipapirgjeld sikring 2.800 (2.500) mill kr, bokført verdi kost inkl. renter 2.826 (2.509). Hovedstol derivat sikring

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

2.800 (2.500) mill kr. Netto resultatført gevinst knyttet til sikringsinstrumentene og sikringsobjekter knyttet til den sikrede risikoen var 0,5 mill. kr i 2015 og 0,1 mill. kr i 2014.

NOTE 22.2 - Vurdering av virkelig verdi finansielle instrumenter fordelt per nivå

Tabellen viser finansielle instrumenter til virkelig verdi i henhold til verdsettelsesmetode (IFRS13). Endringene krever presentasjon av virkelig verdimalinger pr nivå med følgende nivåinndeling for måling av virkelig verdi. De ulike nivåene er definert som følger:

- Nivå 1 - Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse
- Nivå 2 - Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen
- Nivå 3 - Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger)

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige fra en børs, handler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs; for finansielle forpliktelser benyttes gjeldende salgskurs. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Ikke børsnoterte aksjer og fastrente utlån er klassifisert under nivå 3. Verdivurdering av aksjer der det ikke er aktivt marked, legges kjente omsetningsverdier til grunn eller siste emisjonskurs. For papirer uten omsetning er verdi satt med utgangspunkt i tilgjengelig regnskapsinformasjon eller lignende. Fastrente utlån er vurdert til virkelig verdi (se for øvrig beskrivelse av verdivurdering Note1).

Hovedstol fastrente utlån per 31.12.15 var 1.295 mill kr og 1.016 mill kr per 31.12.14. Netto renterisiko ved et parallelt renteskift på 1 %-poeng for fastrente utlån og derivater fastrenteutlån var per 31.12.15 er 3,0 mill kr og 0,8 mill kr per 31.12.14.

Det har ikke vært overføringer mellom nivå 1 og 2 i 2015.

Eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>		
31.12.15				31.12.15		
Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler						
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet						
0	0	1.310	Utlån til kunder (fastrente) til virkelig verdi	0	0	1.310
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg						
0	3.416	227	Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	0	3.235	227
0	127		Finansielle derivater, sikring	0	127	0
0	3.543	1.537	Sum eiendeler	0	3.362	1.537
Forpliktelser						
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet						
0	58	0	Finansielle derivater	0	58	0
0	58	0	Sum forpliktelser	0	58	0
Aksjer	Utlån	Sum	Endring i instrumentene klassifisert nivå 3	Aksjer	Utlån	Sum
189	1.044	1.233	IB	189	1.044	1.233
0	-259	-259	Avdrag og innfridd lån	0	-259	-259
0	538	538	Nye lån	0	538	538
38	-13	25	Verdiendring	38	-13	25
0	0	0	Reklassifisering	0	0	0
227	1.310	1.537	Finansielle instrumenter verdsatt etter nivå 3	227	1.310	1.537

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi

Morbank			Konsern			
31.12.14			31.12.14			
Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler						
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet						
0	0	1.044	Utlån til kunder (fastrente) til virkelig verdi	0	0	1.044
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg						
0	3.814	189	Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	0	3.546	189
0	161	0	Finansielle derivater, sikring	0	161	0
0	3.975	1.233	Sum eiendeler	0	3.707	1.233
Forpliktelser						
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet						
0	60	0	Finansielle derivater	0	60	0
0	60	0	Sum forpliktelser	0	60	0

Aksjer	Utlån	Sum	Endring i instrumentene klassifisert nivå 3	Aksjer	Utlån	Sum
209	1.149	1.358	IB	209	1.149	1.358
-28	-257	-285	Avdrag og innfridd lån	-28	-257	-285
0	172	172	Nye lån	0	172	172
8	-20	-12	Verdiregulering	8	-20	-12
0	0	0	Reklassifisering	0	0	0
189	1.044	1.233	Finansielle instrumenter verdsatt etter nivå 3	189	1.044	1.233

NOTE 22.3 - Virkelig verdi av finansielle instrumenter

Morbank					Konsern			
31.12.14		31.12.15			31.12.15		31.12.14	
Virkelig verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi på finansielle instrumenter	Balanse ført verdi	Virkelig verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler								
103	103	91	91	Kontanter og fordringer på sentralbanker	91	91	103	103
1.358	1.358	1.007	1.007	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	510	510	675	675
1.044	1.044	1.310	1.310	Utlån til kunder til virkelig verdi	1.310	1.310	1.044	1.044
15.561	15.561	16.906	16.906	Utlån til på kunder til amortisert kost 1)	21.149	21.149	19.715	19.715
161	161	127	127	Finansielle derivater	127	127	161	161
4.003	4.003	3.643	3.643	Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgj. for salg	3.462	3.462	3.735	3.735
22.230	22.230	23.084	23.084	Totalt	26.649	26.649	25.433	25.433
Gjeld								
0	0	18	18	Gjeld til kredittinstitusjoner amortisert kost	20	20	2	2
7	7	11	11	Innskudd fra og gjeld til kunder til virkelig verdi	11	11	7	7
13.963	13.963	14.633	14.633	Innskudd fra og gjeld til kunder amortisert kost	14.407	14.407	13.718	13.718
2.520	2.509	2.809	2.826	Verdipapirgjeld sikring 2)	2.826	2.809	2.509	2.520
3.576	3.506	2.985	3.232	Verdipapirgjeld, amortisert kost (FRN) 2)	6.723	6.443	6.634	6.767
519	519	521	519	Ansvarlig lån og fondsobl. til amort. kost. 2)	519	521	519	519
60	60	58	58	Finansielle derivater	58	58	60	60
20.645	20.564	21.035	21.297	Totalt	24.584	24.269	23.449	23.593

1) Balanseført verdi amortisert kost utlån til kunder er tilnærmet lik virkelig verdi.

2) For verdipapirgjeld, ansvarlig lån og fondsobligasjoner beregnes virkelig verdi ut fra en teoretisk markedsverdivurdering basert på rente – og spreadkurver.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 23 - Finansielle derivater

Generell beskrivelse valuta og renteavtaler

Renteswapper: avtaler om bytte av rentebetingelser for et avtalt beløp over en avtalt periode.

Rente og valutabytteavtaler: avtaler om å bytte valuta- og rentebetingelser over en på forhånd avtalt periode til et avtalt beløp.

Helgeland Sparebank inngår sikringsforretninger med anerkjente norske og utenlandske banker for å redusere egen risiko. Derivatforretninger er knyttet til ordinær bankvirksomhet og gjennomføres for å redusere risiko knyttet til bankens verdipapirgjeld i finansmarkedene og for å avdekke og redusere risiko relatert til kunderettet virksomhet. Kun verdipapirgjeld knyttet til bankens verdipapirgjeldsvirksomhet defineres som "virkelig verdisikringer". Banken benytter seg ikke av kontantstrømsikring.

Bankens styre har fastsatt rammer for maksimal risiko på bankens renteposisjoner. Det er etablert rutiner som sørger for at de fastsatte posisjoner holdes.

De avtaler som konsernet har inngått er renterelaterte derivater. Dette er renteswapper knyttet til verdipapirgjeld fastrente, utlån og bankinnskudd med aksjeavkastning. Begrunnelsen for å bruke renteswap-avtaler er at den positive eller negative verdiendringen på den underliggende posten for det alt vesentlige vil bli oppveid av en motsatt verdiendring i renteswappen.

Finansielle derivater

Morbank

Konsern

31.12.15

31.12.15

Kontrakt sum	Virkelig verdi		Til virkelig verdi over resultatet		Kontrakt sum	Virkelig verdi	
	eiendeler	forpliktelser				eiendeler	forpliktelser
1.486	0	55	Renteswap-avtaler fastrente utlån		1.486	0	55
100	0	3	Renteswap-avtaler rentebærende verdipapirer		100	0	3
1.586	0	58	Sum finansielle derivater til v.v. over resultat		1.586	0	58
2.800	127		Renteswap-avtaler fastrente verdipapirgjeld sikring		2.800	127	
2.800	127	0	Sum finansielle derivater sikring		2.800	127	0

Finansielle derivater

Morbank

Konsern

31.12.14

31.12.14

Kontrakt sum	Virkelig verdi		Til virkelig verdi over resultatet		Kontrakt Sum	Virkelig verdi	
	eiendeler	forpliktelser				eiendeler	forpliktelser
1.031	0	58	Renteswap-avtaler fastrente utlån		1.031	0	58
50	0	2	Renteswap-avtaler rentebærende verdipapirer		50	0	2
1.081	0	60	Sum finansielle derivater til v.v. over resultat		1.081	0	60
2.500	161	0	Renteswap-avtaler verdipapirgjeld sikring		2.500	161	0
2.500	161	0	Sum finansielle derivater sikring		2.500	161	0

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 23.1 - Nettopresentasjon av finansielle eiendeler og forpliktelser

Aktuelle instrumenter for styring av renterisiko vil primært være renteswapper (rentebytteavtaler). Handel i derivater kan gjøres med ulike motparter. For å differensiere motpartsstrukturen benyttes et utvalg av de store bankene/meglerhusene som står for hovedtyngden av omsetningen i renterelaterte produkter i markedet. Banken har anledning til å motregne mellomværende. Beløpene er ikke motregnet i balansen fordi transaksjonene som regel ikke gjøres opp på nettogrunnlag.

					<i>Konsern</i>
					31.12.15
	Brutto finansielle eiendeler	Finansielle eiendeler som er nettoført	Netto finansielle eiendeler i balansen	Finansielle instrumenter	Netto present.
Derivater som eiendeler	127	0	127	58	69
Derivater som forpliktelser	58	0	58	-58	0

					<i>konsern</i>
					31.12.14
	Brutto finansielle eiendeler	Finansielle eiendeler som er nettoført	Netto finansielle eiendeler i balansen	Finansielle instrumenter	Netto present.
Derivater som eiendeler	161	0	161	60	101
Derivater som forpliktelser	60	0	60	-60	0

NOTE 24 - Certifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg

<i>Morbank</i>					<i>Konsern</i>
	31.12.14	31.12.15		31.12.15	31.12.14
	3.802	3.409	Certifikater og obligasjoner	3.228	3.535
	12	7	Opptjente renter verdipapirer	7	11
	189	227	Aksjer, andeler og egenkapitalbevis	227	189
	4.003	3.643	Sum sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg 1- 2)	3.462	3.735

1) Tallene representerer maksimal kreditteksponering.

2) Konsernets forsiktige politikk på verdipapiriområdet videreføres og verdiendringer på finansielle investeringer forventes å gjenspeile dette. Renteporteføljen utgjør 11,9 (13,7) % av bankens forvaltningskapital.

NOTE 24.1 - Certifikater og obligasjoner tilgjengelig for salg

Bankens portefølje av sertifikater og obligasjoner er vurdert til virkelig verdi, al verdiendringene føres over utvidet resultat.

I den grad det foreligger et aktivt marked for de aktuelle verdipapirer benyttes observerbare markedspriser for å fastsette virkelig verdi.

I henhold til endringer i IAS 39 og IFRS 7, (samt forskrift fra finansdepartementet 16.10.08), ble det gitt anledning til omklassifisering av verdipapirporteføljen til amortisert kost. Helgeland Sparebank har ikke benyttet seg av anledningen til denne omklassifiseringen.

<i>Morbank</i>					<i>Konsern</i>
31.12.15					31.12.15
	Pålydende verdi	Virkelig verdi		Pålydende verdi	Virkelig verdi
	0	0	Obligasjoner utstedt av det offentlige	0	0
	225	223	Certifikater	225	223
	3.189	3.186	Andre ihendehaverobligasjoner	3.008	3.005
	0	7	Opptjente renter verdipapirer	0	7
	3.414	3.416	Sum sertifikater og obligasjoner	3.233	3.235

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

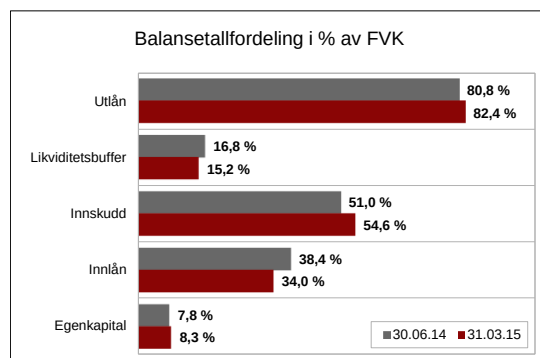
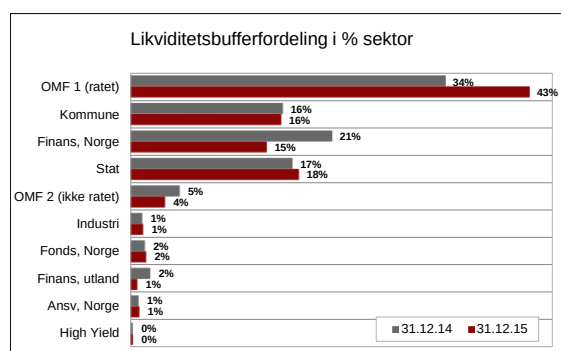
Konsern

31.12.14			31.12.14	
Pålydende verdi	Virkelig verdi		Pålydende verdi	Virkelig verdi
0	0	Obligasjoner utstedt av det offentlige	0	0
595	591	Sertifikater	595	591
3.145	3.211	Andre ihendehaverobligasjoner	2.878	2.944
0	12	Opptjente renter verdipapirer	0	12
3.740	3.814	Sum sertifikater og obligasjoner	3.473	3.547

Helgeland Sparebank har kjøpt obligasjoner fra Helgeland Boligkreditt AS pålydende 181 (267) mill. kr., som er benyttet som sikkerhet for inngåtte byteavtaler med Norges Bank.

Banken har en forsiktig verdipapirstrategi med fastsatte rammer, bl.a. minimumskrav til rating, både for norske og utenlandske papirer. Rammer og fullmakter revideres årlig og er vedtatt av bankens styre. Konsernets beholdning av sertifikater og obligasjoner er i sin helhet klassifisert som omløpsmiddel. Hensikten med sertifikat- og obligasjonsbeholdningen er å sikre at konsernet har likviditetsreserver. Konsernets verdipapirbeholdning er definert å ikke være handelsportefølje.

Verdipapirporteføljen per 31.12.15 var på 3,5 (3,5) mrd. kr. og utgjør 11,9 (13,7) % av FVK. Gjennomsnittlig gjenværende løpetid er 2,3 (2,1) år. Avkastning er beregnet av totale renteinntekter for hele porteføljen i prosent av midlere verdipapirportefølje i året. Renter og realisert gevinst obligasjoner er inntektsført med hhv 67 (95) og 4 (6) mill kr i år. All urealisert verdiendring er ført over utvidet resultat. Nedenfor er vist porteføljen for delt på rating klasse og sektorfordelt verdipapirportefølje som begge er innenfor konsernets målkrav.

NOTE 25 - Aksjer, andeler og egenkapitalbevis tilgjengelig for salg

31.12.15			31.12.14	
	Anskaffelseskost	Bokført verdi	Anskaffelseskost	Bokført verdi
Aksjer – børsnoterte	0	0	0	0
Aksjer – ikke børsnoterte	136	227	170	189
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis	136	227	170	189

Aksjer tilgjengelig for salg - Urealisert verdiendring i porteføljen tilgjengelig for salg føres over utvidet resultat over egenkapitalen. Nedskrivninger under kostpris resultatføres. Når slike gevinster eller tap realiseres, regnskapsføres disse under "netto gevinst/tap på finansielle instrumenter".

NOTE 25.1 - Tilgang og avgang aksjer, andeler og egenkapitalbevis

31.12.15			31.12.14	
Beholdning 1.1 Helgeland Sparebank			189	209
Tilgang			5	6
Avgang			0	-34
Justering til virkelig verdi			33	8
Beholdning pr 31.12			227	189

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 26 - Investeringer i datterselskap

						<i>Morbank</i>
						31.12.15
						31.12.14
	Aksjekap.	Antall aksjer	Eierandel	Forretningskontor	Bokført verdi	Bokført verdi
ANS Bankbygg Mo	49	5.591	97 %	Mo i Rana	45	45
Helgeland Boligkreditt AS	290	290	100 %	Mo i Rana	290	290
AS Sparebankbygg	0,1	100	100 %	Sandnessjøen	0,1	0,1
Helgland Spb.eiend.selskap AS	0,1	100	100 %	Mosjøen	0,4	0,4
Helgeland Utviklingsselskap AS	0,5	500	100 %	Mosjøen	8	10
Storgata 73 AS	5,0	74	53 %	Brønnøysund	1	2
Balanseført verdi 31.12.					345	348

Ikke kontrollerende eierinteresse i ANS Bankbygg (3%) og Storgt. 73 (47%) er vist som egen linje i regnskapet.

NOTE 26.1 - Spesifikasjon av årets endringer i DS

			<i>Konsern</i>
			31.12.15
			31.12.14
Balanseført verdi 1.1			348
Tilgang/avgang			0
Omklassifiseringer mv			-3
EK-føringer			0
Resultatandel			0
Utbytte			0
Balanseført verdi pr 31.12			345
			348

NOTE 26.2 - Eierandeler i DS

							<i>Morbank</i>
							31.12.15
	Eierandel	Omløpsm.	Anl.mid	Korts.gjeld	Langs.gjeld	Egenkapital	Bokført verdi
ANS Bankbygg Mo	97 %	9	40	1	0	48	45
Helgeland Boligkreditt AS	100 %	4.514	0	497	3.685	332	290
AS Sparebankbygg	100 %	1	11	0	12	0	0.1
Helgland Spb.eiend.selskap AS	100 %	1	9	0	4	6	0.4
Helgeland Utviklingsselskap AS	100 %	11	44	0	47	8	8
Storgata 73 AS	53 %	0	6	0	2	4	1

	Eierandel	Inntekter	Kostnader	Resultat
ANS Bankbygg Mo	97 %	7	6	1
Helgeland Boligkreditt AS	100 %	63	13	38
AS Sparebankbygg	100 %	1	1	0
Helgland Spb.eiend.selskap AS	100 %	2	1	1
Helgeland Utviklingsselskap AS	100 %	3	7	-4
Storgata 73 AS	53 %	1	0	0

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 27 - Tilknyttede selskaper

Helgeland Invest AS

Helgeland Sparebank sitt eierskap i Helgeland Invest AS (HI) er av strategisk karakter. Målsettingen med investeringen er og har vært at tilgang på kapital og kompetanse skal bidra til å utvikle lokalt bedriftsmarked.

Selskapet har av banken tidligere vært vurdert å ha vært et investeringsselskap etter IFRS. Porteføljen i HI har vært vurdert ut fra kjennskap til siste omsetning, forkjøpsretter, likviditet i papiret, utbyttekapasitet og bokført egenkapital.

Banken har gjort en ny vurdering og har konkludert med at HI ikke tilfredsstiller krav til investeringsselskap etter IFRS. Før endringen i vurdering av HI sin status, omarbeidet banken et regnskap for HI hvor alle HI sine investeringer var målt til virkelig verdi og banken regnskapsførte investeringen i HI etter egenkapitalmetoden basert på dette regnskapet.

Når HI ikke lenger vurderes å være et investeringsselskap omarbeider banken regnskapet til HI slik at regnskapene til alle tilknyttede selskap i HI omarbeides ihht IFRS og måles etter egenkapitalmetoden. Øvrige investeringer måles til virkelig verdi. Banken tar inn det omarbeidede regnskapet til HI etter egenkapitalmetoden.

I årsregnskapet for 2014 var denne posten vurdert til 177 mill kr. Vurdering etter egenkapitalmetoden gir en verdi på 235 mill kr per 31.12.14. For å få sammenlignbare tall til 2015 regnskapet er resultat og balanse for 2014 korrigert, se note 1 regnskapsprinsipper.

Morbank og konsern

31.12.15

Balanse 100 % eierandel	Omløpsmiddel	Anleggsmiddel	Kortsiktigj.	Lansikt.gj.	Egenkapital
Helgeland Invest AS	514	10	0	0	524
REDE Eiendomsmegling AS	0	65	62	2	1
Sum	514	75	62	2	525

Morbank og konsern

31.12.15

	Eierandel	Omløpsmiddel	Anleggsmiddel	Kortsiktigj.	Lansikt.gj.	Egenkapital
Bankens eierandel						
Helgeland Invest AS	48,3 %	248	5	0	0	253
REDE AS (inkl. merverdi)	40,0 %	0	40	25	1	14
Sum		248	45	25	1	267

Morbank og konsern

31.12.14

Balanse 100 % eierandel	Omløpsmiddel	Anleggsmiddel	Kortsiktigj.	Lansikt.gj.	Egenkapital
Helgeland Invest AS	468	37	19	0	486
REDE Eiendomsmegling AS	0	6	5	0	1
Sum	468	43	24	0	487

Morbank og konsern

31.12.14

	Eierandel	Omløpsmiddel	Anleggsmiddel	Kortsiktigj.	Lansikt.gj.	Egenkapital
Bankens eierandel						
Helgeland Invest AS	48,3 %	226	18	9	0	235
REDE AS (inkl. merverdi)	34,0 %	0	2	2	0	0
Sum		226	20	11	0	235

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 27.1 - Spesifikasjon av årets endringer i TS

Konsern

Endring bankes eierandel i Helgeland Invest	31.12.15	31.12.14
Balanseført verdi 1.1	235	155
Justering verdi	0	34
Utbytte	-9	-5
Resultatandel	28	51
Balanseført verdi pr 31.12	253	235

Morbank

Endring bankes eierandel i Helgeland Invest	31.12.15	31.12.14
Balanseført verdi 1.1	235	156
Justert verdi	0	33
Utbytte	-9	-5
Resultatandel	28	51
Balanseført verdi pr 31.12	253	235

Morbank og konsern

Endring bankes eierandel i REDE (Eiendomsmegleren Helgeland i 2014)	31.12.15	31.12.14
Balanseført verdi 1.1	0	0
Utbytte	-0,7	0
Resultatandel	-0,7	0
Merverdi/goodwill	15,0	0
Balanseført verdi pr 31.12	13,6	0

NOTE 27.2 - Resultatandel fra tilknyttede selskap

Morbank og konsern

					31.12.15
	Driftsinnt.	Finanskost.	Andre innt.	Driftskostnad.	Resultat etter skatt
Resultat 100 %					
Helgeland Invest AS	67	3	0	6	58
REDE Eiendomsmegling AS	21	0	0	22	-2
Sum	88	3	0	28	58

Morbank og konsern

						31.12.15
Resultat bankens eierandel	Eierandel	Driftsinnt	Finanskost.	Andre innt.	Driftskostnad.	Resultat etter skatt
Helgeland Invest AS	48 %	32	1	0	3	28
REDE Eiendomsmegling AS	40 %	8	0	0	9	-1
Sum		41	1	0	12	27

Morbank og konsern

						31.12.14
Resultat 100 %		Driftsinnt.	Finanskost.	Andre innt.	Driftskostnad.	Resultat etter skatt
Helgeland Invest AS		118	3	0	6	106
Eiendomsmegleren Helgeland (REDE)		16	0	0	15	1
Sum		134	3	0	21	107

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank og konsern

31.12.14

Resultat bankens eierandel	Eierandel	Driftsinnt,	Finanskost,	Andre innt,	Driftskostnad.	Resultata
Helgeland Invest AS	48 %	57	1	0	3	51
Eiendomsmegleren Helgeland (REDE)	34 %	5	0	0	5	0
Sum		62	1	0	8	51

NOTE 27.3 - Mellomværende og transaksjoner mellom banken og TS

Morbank

Konsern

31.12.14	31.12.15	Mellomværende	31.12.15	31.12.14
Fordringer				
0	2	Utlån til tilknyttede selskaper	2	0
0	2	Sum netto fordringer	2	0
Gjeld				
50	68	Innskudd fra tilknyttede selskaper	68	50
50	68	Sum gjeld	68	50
Transaksjoner				
0	0	Sum renteinntekter fra tilknyttede selskaper	0	0
3	1	Sum rentekostnader fra tilknyttede selskaper	1	3
5	0	Sum utbytte fra tilknyttede selskaper	0	5

NOTE 27.4 - Strategiske investeringer, ikke betydelig innflytelse

Banken har strategiske eierposter i forsikringselskapet Frende Holding AS (7,9 % eierandel), verdipapirforetaket Norne Securities AS (6,5 % eierandel) og leasingselskapet Brage Finans AS (10,0 % eierandel). Disse selskapene er ikke konsolidert inn i bankens regnskap eller behandlet som tilknyttet selskap.

NOTE 28 - Nærstående parter

Helgeland Sparebank definerer datterselskapene og tilknyttede selskaper som nærstående parter. Transaksjoner mellom morbank, konsernselskaper og tilknyttede selskaper foretas i samsvar med vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper. Opplysningene gis i henhold til IAS 24 for "Opplysninger om nærstående parter". Transaksjoner mot ledende ansatte og tillitsmenn fremkommer i note i årsregnskapet. (Tilknyttede selskap jfr. note 27.2)

NOTE 28.1 - Konserninterne eliminerings / transaksjoner

Konsern og morbank

	31.12.15	31.12.14
Resultatregnskap		
Mottatte renter og kredittprovisjonsinntekter fra datterselskap	19	23
Mottatt utbytte / konsernbidrag	48	52
Innskuddsrenter til datterselskap	4	6
Husleiekostnader	8	8
Forvaltingshonoar	10	11
Balanse		
Utlån til datterselskaper	561	743
Obligasjon med fortrinnsrett	181	267
Innskudd fra datterselskaper	222	246
Fordring på konsernbidrag	38	48

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Vesentlige transaksjoner med nærstående parter per 31.12.15

Helgeland Boligkreditt AS (eierandel 100 %)

Helgeland Sparebank har mottatt konsernbidrag fra boligkreditselskapet på 48,1 (50,4) mill kr.

Overførte lån per 31.12.15 utgjør totalt 4.313 (4.218) mill kr. Obligasjoner med fortrinnsrett i boligkreditselskapet utgjør 3.673 (3.395) mill kr hvorav 181 (267) mill kr er kjøpt av Helgeland Sparebank. Driftskreditt på 1,5 mrd kr er per 31.12.15 trukket med 497 mill kr. I tillegg har selskapet en rulerende trekkfasilitet på 1.500 mill kr (med løpetid > ett år) gitt av Helgeland Sparebank. Trekkfasiliteten skal dekke betalingsforpliktelser i sikkerhetsmassen for en rullerende 12 måneders periode, og er i sin helhet ubenyttet. Avtalene er inngått etter prisnipp om armlengdes avstand. I konsernregnskapet er effektene av fasilitetene eliminert.

Ans Bankbygg Mo (eierandel 97 %)

Banken leier lokaler av ANS Bankbygg og har betalt 5,6 mill kr i 2015. Banken har mottatt utbytte på 0,9 mill kr.

Eiendomsmegleren Helgeland AS (eierandel 34 %)

Banken har mottatt utbytte fra Eiendomsmegleren på 0,7 mill. kr. i 2015. (Rede AS)

NOTE 28.2 - Tillitsvalgte og ansattes låneforhold

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.14	31.12.15			31.12.15	31.12.14
167	231	Ansatte		286	246
9	20	Styret		26	10
8	22	Forstanderskapet		29	10
0	0	Kontrollkomiteen		0	0
184	273	Sum utlån til tillitsvalgte og ansatte		341	266

Rentesats på lån til ansatte har vært lavere enn kunderenten for 2015. Denne lånefordelen utgjør ca. 2,8 mill kr beregnet ut fra max lånebeløp.

NOTE 28.3 - Ledende ansatte

<i>Morbank</i>						<i>Konsern</i>
31.12.15						31.12.15
Lån	Godt-gjørrelse	Pensjons-kostnad	(beløp i tusen kr.)	Pensjons-kostnad	Godt-gjørrelse	Lån
Ledergruppen:						
1.750	1.882	630	Lisbeth Flågeng, administrerende direktør	630	1.882	1.750
507	988	181	Bjørn-Tore Brønland, direktør bedriftsmarked	181	988	884
0	876	208	Ann Karin Krogli, direktør organisasjonsutvikling	208	876	1.638
2.546	1.320	288	Dag-Hugo Heimstad, direktør personmarked	288	1.320	2.546
0	877	189	Ranveig Kråkstad, økonomidirektør	189	877	0
1.184	1.009	175	Sverre Klausen, finansdirektør	175	1.009	1.184
1.100	880	228	Anne Ekroll, direktør risikostyring	228	880	1.336
3.768	937	54	Øyvind Karlsen, direktør forretningsutvikling	54	937	5.768

Adm. direktør og medlemmer av ledergruppen definert som ledende ansatte

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

<i>Morbank</i>						<i>Konsern</i>
31.12.14						31.12.14
Lån	Godt-gjøreelse	Pensjons-kostnad	(beløp i tusen kr.)	Pensjons-kostnad	Godt-gjøreelse	Lån
Ledergruppen:						
1.257	1.613	685	Lisbeth Flågeng, administrerende direktør	685	1.613	1.757
1.072	797	100	Bjørn-Tore Brønland, direktør bedriftsmarked	100	797	1.072
1.225	765	185	Ann Karin Krogli, direktør organisasjonsutvikling	185	765	1.225
1.300	1.208	222	Dag-Hugo Heimstad, direktør personmarked	222	1.208	1.300
0	822	333	Ranveig Kråkstad, økonomidirektør	333	822	0
1.048	961	184	Sverre Klausen, finansdirektør	184	961	1.048
1.419	827	142	Anne Ekroll, direktør risikostyring	142	827	1.419
3.310	898	54	Øyvind Karlsen, direktør forretningsutvikling	54	898	3.310
0	2.795	1.700	Jan Erik Furunes, tidligere adm. dir. (sluttet 30.09.14)	1.700	2.795	0

NOTE 28.4 - Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Erklæringen ble vedtatt av styret i Helgeland Sparebank 24. februar 2016 og fremlegges for forstanderskapet 30. mars 2016.

Lønn til administrerende direktør fastsettes av bankens styre, mens lønn til øvrig ledende ansatte fastsettes av administrerende direktør. Det vises til note 28.3 i årsregnskapet vedrørende lønn og godtgjørelse til ledende ansatte. Avlønning skjer i form av fast lønn, naturalytelser og pensjonsordning.

Retningslinjer for godtgjørelse i regnskapsåret 2016

Lønn

Nivå på lederlønningene i Helgeland Sparebank skal være konkurransedyktig, gjøre banken attraktiv som arbeidsgiver og stimulere til økt verdiskaping for banken. Lederlønningene fastsettes i forhold til utøvelse av bankens lederkrav og kjerneverdier, samt ut fra lønnsnivået i regionen og bransjen for øvrig.

Som ledende ansatt har banken definert:

- Adm. direktør
- Ledergruppen for øvrig

Naturalytelser

Art og verdi av naturalytelser skal være på linje med det som er vanlig for ledere i vår bransje. Ledende ansatte har avtale om mobiltelefon, avis, internettabonnement og hjemme-PC. Administrerende direktør og direktør personmarked disponerer firmabil.

Pensjonsordninger

Banken har kollektiv pensjonsordning plassert i livsforsikringsselskap som også gjelder for ledende ansatte. Bankens ytelsesbaserte pensjonsordning ble lukket med virkning fra 01.07.12. Ledende ansatte ansatt etter denne dato opptas som medlem av innskuddspensjonsordning. (Det ble i styremøte 10. februar 2016 vedtatt at alle bankens ansatte skal over på innskuddsbasert ordning). Administrerende direktør har rett til å fratre sin stilling ved 60 år. Helgeland Sparebank har forpliktet seg til å betale en årlig førtidspensjon fra fylte 60 til 67 år. Førtidspensjonen skal utgjøre 66 % av avtalt pensjonsgivende lønn på det tidspunkt som førtidspensjonen skal begynne å løpe. Alderspensjon fra 67 år skal utgjøre 66 % av pensjonsgrunnlaget (også pensjonsgivende lønn utover 12 G).

Bonus, opsjonsavtaler og sluttvederlag

Banken har p.t. ingen forhånds etablerte opsjons-, bonus- eller sluttvederlagsordninger ut over pensjonsordningene.

Redegjørelse for lederlønnspolitikken i regnskapsåret 2015

Bankens lederlønnspolitikken for 2015 er gjennomført i samsvar med hovedprinsippene som beskrevet i punktet ovenfor om retningslinjer for godtgjørelse.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 28.5 - Styret og kontrollkomite

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.15			31.12.15	
Lån	Godt-gjørelse	(beløp i tusen kr.)	Godt-gjørelse	Lån
Styret:				
0	237	Styreleder Ove Brattbakk fra 01.04.2015	237	0
4.780	171	Styrets nestleder Stein A. Herigstad-Olsen fra 01.04.2015	171	7.336
3.482	85	Bjørn Audun Risøy fra 01.04.2014	85	3.482
1.400	75	Inga Marie Lund fra 01.04.2015	75	1.400
0	89	Eva Monica Hestvik fra 01.04.2015	89	0
0	83	Nils Terje Furunes fra 01.04.2015	73	0
2.513	96	May Heimdal	96	2.513
0	0	Jonas Einar Tetlie, 1. vara fra 01.04.2015	0	0
0	10	Marianne Terese Steinmo, 2. vara fra 01.04.2015	10	0
5.230	38	Martin Søreng, ansattes vara fra 01.04.2015	38	5.852
Kontrollkomiteen:				
0	63	Frank Høyen, leder	63	0
0	39	Nina lunde	39	0
0	39	Kåre J. Åsli	39	0

Styremedlemmer som er gått ut av sine verv i 2015:

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.15			31.12.15	
Lån	Godt-gjørelse	(beløp i tusen kr.)	Godt-gjørelse	Lån
0	64	Styreleder Thore Michalsen til 01.04.2015	64	0
89	21	Gislaug Øygarden til 01.04.2015	21	89
198	21	Monica Skjellstad til 01.04.2015	21	3.219
0	4	Tone Helen Hauge, 2. vara til 01.05.2015	4	0
2.206	11	Svein Hansen, ansatte vara til 01.04.2015	11	2.206

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.14			31.12.14	
Lån	Godt-gjørelse	(beløp i tusen kr.)	Godt-gjørelse	Lån
Styret:				
0	0	Styreleder Thore Michalsen	230	0
0	0	Styrets nestleder Ove Brattbakk	160	0
81	0	Gislaug Øygarden	85	81
0	103	Stein Andre Herigstad-Olsen	103	0
3.139	107	Monica Skjellstad	107	3.139
152	0	May Heimdal	85	1.125
3.559	0	Bjørn Audun Risøy, 1. vara	46	3.559
0	0	Tone Helen Haug, 2. vara	12	0
2.146	0	Svein Hansen, 3. vara	45	2.146
Kontrollkomiteen:				
0	56	Frank Høyen, leder	56	0
0	26	Nina Lunde	26	0
0	35	Kåre J. Åsli	35	0

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 28.6 - Forstanderskapet

Morbank			Konsern	
31.12.15			31.12.15	
Lån	Godt- gjørelse	(beløp i tusen kr.)	Godt- gjørelse	Lån
Leder forstanderskapet				
0	38	Per Gunnar Hjorthen fra 01.04.2015	38	0
Innskytervalgte				
0	4	Helge Stanghelle	4	0
0	0	Kjell Idar Juvik	0	0
0	4	Marianne Steinrud	4	0
110	4	Ingvar Møllersen	4	338
3.191	6	Wenche Drevland fra 01.04.2015	6	3.191
0	2	Geir Hogne Bonsaksen fra 01.04.2015	2	871
594	4	Sten Oddvar Solhaug	4	594
0	4	Torill Risøy	4	0
0	0	Håmund Ivarrud	0	0
Offentlig oppnevnte				
0	2	Mildrid Søbstad fra 01.04.2015	2	0
0	2	Richard A. Dagsvik fra 01.04.2015	2	0
0	2	Johanna-Franziska Wika	2	0
Egenkapitalbeviselere				
2.000	2	Inger Lise Strøm fra 01.04.2015	2	4.285
0	8	Anne Paasche Jakobsen	8	0
0	0	Lars Martin Lunde fra 01.04.2015	0	0
2.193	2	Toril Mevold fra 01.04.2015	2	3.175
0	4	Brynjar Forbergskog	4	0
0	0	Tom Svendsen	0	0
0	0	Svein G. Nybø	0	0
0	21	Øyvinn Trønsdal	21	661
0	0	Frank Høyen	0	0
208	4	John Arne Warholm	4	208
0	4	Harald Svendsen	4	0
0	2	Alf Gilroy Joannessen	2	0
0	0	Inger Lise Larsen		
Ansatte				
2.749	2	Nils Sagrabb fra 01.04.2015	2	2.749
3.560	8	Roger Ditlefsen	8	3.560
2.179	4	Einar Eliassen	4	2.179
1.893	2	Sten Åge Rørmark fra 01.04.2015	2	1.893
1.918	4	Morten Myran	4	1.918
1.388	4	Tore Stamnes	4	1.703

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Forstanderskapsmedlemmer som er gått ut som tillitsvalgt i 2015:

Lån	Godt- gjørelse	(beløp i tusen kr.)	Godt- gjørelse	Lån
Leder forstanderskapet				
0	10	Grete Bang til 01.04.2015	10	0
Innskytervalgte				
0	2	Laila Furu Vold til 01.04.2015	2	0
0	4	Inger Robertsen til 01.04.2015	4	1.079
Offentlig oppnevnte				
0	0	Kai Henriksen til 01.04.2015	0	0
Egenkapitalbevisiere				
0	2	Ivar A. Juel til 01.04.2015	2	0
0	2	Frank Arntsberg til 01.04.2015	2	0
0	0	Svein G. Nybø til 01.04.2015	0	0
0	0	Nils Terje Furunes til 01.04.2015	0	0
Ansatte				
371	2	Bente Johansen til 01.04.2015	2	371
0	2	Liv Sund til 01.04.2015	2	24

Morbank

Konsern

31.12.14

31.12.14

Lån	Godt- gjørelse	(beløp i tusen kr.)	Godt- gjørelse	Lån
Leder forstanderskapet				
0	39	Grete Bang	39	0
Innskytervalgte				
0	4	Laila Furu Vold	4	0
0	8	Inger Robertsen	8	1.106
0	8	Helge Stanghelle	8	0
0	0	Kjell Idar Juvik	0	0
0	0	Marianne Steinrud	0	0
147	4	Ingvar Møllersen	4	378
0	4	Håmund Ivarrud	4	0
Egenkapitalbevisiere				
0	4	Ivar A. Juel	4	0
0	4	Anne Paasche Jakobsen	4	0
0	4	Frank Arntsberg	4	0
0	4	Svein G. Nybø	4	0
0	8	Nils Terje Furunes	8	0
0	0	Brynjar Forbergskog	0	0
0	6	Tom Svendsen	6	0
1.100	15	Øyvin Trønsdal	15	1.828
0	0	Frank Høyen	0	0
0	4	Inger Lise Larsen	4	0
Ansatte				
433	4	Bente Johansen	4	433
2.229	4	Roger Ditlefsen	4	2.229
1.792	4	Einar Eliassen	4	1.792
0	8	Liv Sund	8	72
1.096	4	Morten Myran	4	1.096
1.462	4	Tore Stamnes	4	1.801

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 29 - Utsatt skattefordel

Morbank			Konsern	
31.12.14	31.12.15	Midlertidige forskjeller:	31.12.15	31.12.14
Positive midlertidige forskjeller				
95	50	Øvrige midlertidige forskjeller	50	95
95	50	Sum positive midlertidige forskjeller	50	95
26	13	Utsatt skatt	13	26
Negative midlertidige forskjeller				
-28	8	Nedskrivninger rentebærende verdipapirer	8	-28
17	15	Driftsmidler	15	25
107	104	Pensjonsforpliktelse	104	107
93	56	Andre forskjeller	69	98
189	183	Sum negative midlertidige forskjeller	196	202
0	0	Fremførbart underskudd	0	0
189	183	Sum negative midlertidige forskjeller	196	202
51	46	Utsatt skattefordel	49	55
25	33	Netto utsatt skattefordel	37	29

Utdeling av utbytte til morbankens egenkapitalbevisiere påvirker verken konsernets betalbare eller utsatte skatt.

Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer ved utgangen av regnskapsåret mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved bruk av gjeldsmetoden. Utsatt skatt nettoføres når konsernet har en juridisk rett til å motregne utsatt skattefordel mot utsatt skatt i balansen.

NOTE 30 - Varige driftsmidler

Morbank				Konsern		
31.12.15				31.12.15		
Totalt	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Bygninger og annen fast eiendom		Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Totalt
315	252	63	Anskaffelseskost per 01.01.15	126	231	357
14	14	0	Tilgang	3	25	28
74	72	2	Avgang	2	72	74
255	194	61	Anskaffelseskost per 31.12.15	127	184	311
283	229	54	Akk. av- og nedskrivninger per 01.01.15	94	181	275
12	11	1	Årets avskrivninger	3	17	20
76	74	2	Avgang akk. av- og nedskrivninger	2	74	76
219	166	53	Akk. av- og nedskrivning per 31.12.15	95	124	219
36	28	8	Bokført verdi per 31.12.15	32	60	92
	10-33 %	3-4 %	Prosentatser for ordinære avskrivninger	3-4 %	10-33 %	
	3-10 år	30 år	Økonomisk levetid *)	30 år	3-10 år	

*) Økonomisk levetid for det enkelte driftsmiddel er lagt til grunn.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

Konsern

31.12.14				31.12.14		
Totalt	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Bygninger og annen fast eiendom		Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Totalt
304	241	63	Anskaffelseskost per 01.01.14	126	220	346
12	12	0	Tilgang	0	12	12
1	1	0	Avgang	0	1	1
315	252	63	Anskaffelseskost per 31.12.14	126	231	357
274	221	53	Akk. av- og nedskrivninger per 01.01.14	93	173	266
10	9	1	Årets avskrivninger	1	9	10
1	0	0	Avgang akk. av- og nedskrivninger	1	4	5
284	230	54	Akk. av- og nedskrivning per 31.12.14	94	178	271
31	22	9	Bokført verdi per 31.12.14	32	53	86
	10-33 %	3-4 %	Prosentsetter for ordinære avskrivninger	3-4 %	10-33 %	
	3-10 år	30 år	Økonomisk levetid *	30 år	3-10 år	

*) Økonomisk levetid for det enkelte driftsmiddel er lagt til grunn.

NOTE 31 - Andre eiendeler

Morbank

Konsern

31.12.14	31.12.15		31.12.14	31.12.14
1	0	Diverse interimskonti	0	1
1	2	Diverse debitorer	2	1
5	4	Forskuddsbetalte kostnader	4	6
45	46	Overtatte eiendommer	96	91
51	52	Sum andre eiendeler	102	99

NOTE 32 - Utenlandsk valuta

Konsern og morbank

Konsernet har en ikke vesentlig beholdning av utenlandsk valuta tilgjengelig i minibank. Konsernet har ingen transaksjoner i utenlandsk valuta av betydning, men har stilt garanti for valutalån forvaltet av valutabank på vegne av Helgeland Sparebank. Se note 2.3.1, valutarisiko.

NOTE 33 - Gjeld til kredittinstitusjoner

Morbank

Konsern

31.12.14	31.12.15		31.12.15	31.12.14
0	18	Gjeld til kredittinstitusjoner uten løpetid	20	2
0	18	Sum gjeld til kredittinstitusjoner	20	2

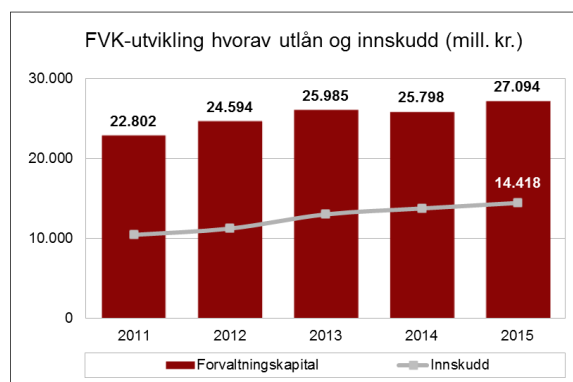
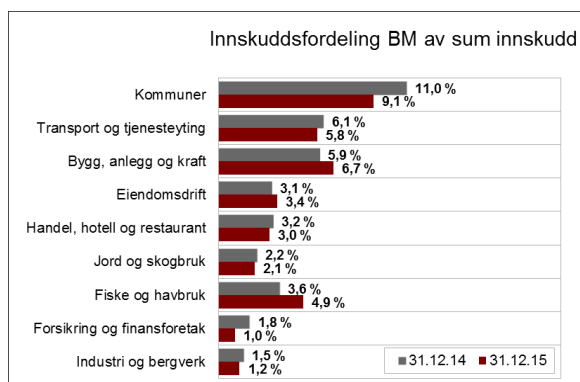
NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 34 - Innskudd fra kunder

NOTE 34.1 - Innskudd fra kunder fordelt på næring

<i>Morbank</i>					<i>Konsern</i>			
%	31.12.14	%	31.12.15	Innskudd fordelt på næring	31.12.15	%	31.12.14	%
3,4 %	474	2,4 %	345	Forsikring og finansielle foretak	138	1,0 %	250	1,8 %
10,8 %	1.505	8,9 %	1.306	Fylkeskommuner og kommuner	1.306	9,1 %	1.505	11,0 %
2,2 %	308	2,1 %	303	Jord- og skogbruk	303	2,1 %	308	2,2 %
3,5 %	489	4,9 %	712	Fiske og havbruk	712	4,9 %	489	3,6 %
1,4 %	202	1,2 %	178	Industri og bergverk	178	1,2 %	202	1,5 %
5,8 %	810	6,6 %	966	Bygg, anlegg og kraft	966	6,7 %	810	5,9 %
3,1 %	437	2,9 %	429	Varer, hotell og restaurant	429	3,0 %	437	3,2 %
6,0 %	841	5,7 %	830	Transport og tjenesteytende næringer	830	5,8 %	841	6,1 %
3,2 %	450	3,5 %	511	Eiendomsdrift	492	3,4 %	428	3,1 %
39,5 %	5.516	38,1 %	5.580	Næring	5.354	37,1 %	5.270	38,4 %
60,5 %	8.455	61,9 %	9.064	Personmarked	9.064	62,9 %	8.455	61,6 %
100 %	13.971	100,0 %	14.644	Sum	14.418	100,0 %	13.725	100 %

Lov om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner pålegger alle sparebanker å være medlem av Bankenes Sikringsfond. Fondet plikter å dekke tap som en innskyter har på innskudd i en medlemsinstitusjon med inntil 2 mill. kr. av det samlede innskudd, i underkant av 60 % av samlet innskuddsvolum.

Innskudd fra kunder per 31.12.15

Innskudd fra kunder utgjør 14,4 (13,7) mrd, herav 5,4 (5,3) mrd er innskudd fra bedriftsmarkedskunder. Grafen ovenfor viser sektorfordeling, med vekst i kommunale innskudd i 2015. Andel av innskudd fra personkunder utgjør 62,9 (61,6) %. Av innskuddene er 91,1 (91,6) % innskudd fra kunder på Helgeland

NOTE 34.2 - Innskudd fra kunder, geografisk fordeling

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.15	%-andel			31.12.15	%-andel
13.341	91,1 %	Helgeland		13.135	91,1 %
1.195	8,2 %	Norge for øvrig		1.176	8,2 %
108	0,7 %	Utenfor Norge		107	0,7 %
14.644	100,0 %	Sum		14.418	100,0

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.14	%-andel		31.12.14	%-andel
12.792	91,6 %	Helgeland	12.567	91,6 %
1.071	7,7 %	Norge for øvrig	1.052	7,7 %
108	0,8 %	Utenfor Norge	106	0,8 %
13.971	100 %	Sum	13.725	100 %

NOTE 34.3 - Innskudd fra kunder, ulike innskuddsformer

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.14	31.12.15		31.12.15	31.12.14
5.231	5.837	Ordinære vilkår uten oppsigelse uten avtalt løpetid	5.837	5.231
7.939	7.864	Spesielle vilkår kundeinnskudd uten avtalt løpetid	7.638	7.693
801	943	Spesielle vilkår kundeinnskudd med avtalt løpetid	943	801
13.971	14.644	Sum innskudd fra og gjeld til kunder	14.418	13.725

NOTE 35 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.14	31.12.15		31.12.15	31.12.14
6.472	6.328	Obligasjonslån	10.049	10.111
-457	-270	Egne obligasjoner	-500	-968
6.015	6.058	Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	9.549	9.143

NOTE 35.1- Spesifikasjon av obligasjonslån

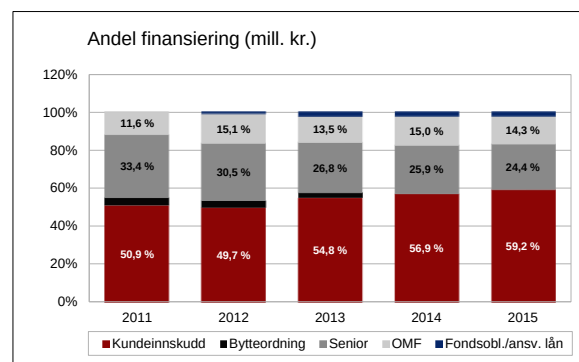
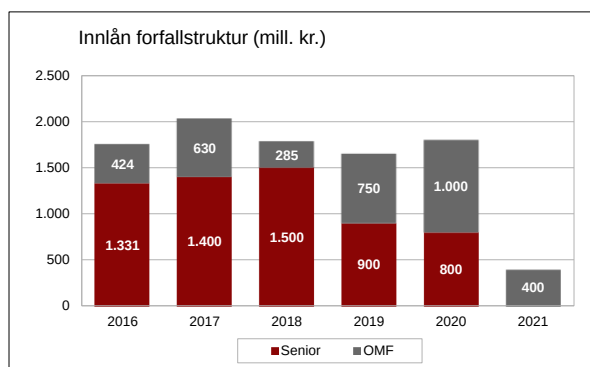
<i>Konsern</i>				
31.12.15				
	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån FRN	2016	1.000	116	884
Obligasjonslån, fast rente	2016	1.000	98	902
Obligasjonslån FRN	2017	1.800	270	1.530
Obligasjonslån, fast rente	2017	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2018	1.300	15	1 285
Obligasjonslån, fast rente	2018	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2019	400	0	400
Obligasjonslån FRN	2019	1.300	0	1.300
Obligasjonslån, fast rente	2020	400	0	400
Obligasjonslån FRN	2020	1.400	0	1.400
Obligasjonslån FRN	2021	400	0	400
Sum obligasjonslån		10.000	499	9.501

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Konsern

31.12.14

	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån FRN	2015	1.500	585	915
Obligasjonslån, fast rente	2015	200	98	102
Obligasjonslån FRN	2016	1.500	0	651
Obligasjonslån, fast rente	2016	1.000	0	1.000
Obligasjonslån FRN	2017	1.800	270	1.130
Obligasjonslån, fast rente	2017	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2018	1.300	15	1.185
Obligasjonslån, fast rente	2018	400	0	400
Obligasjonslån, fast rente	2019	400	0	400
Obligasjonslån FRN	2019	800	0	800
Obligasjonslån FRN	2020	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2021	300	0	300
Sum obligasjonslån		10.200	968	9.232

Finansiering

Likviditetsrisikoen reduseres gjennom å spre verdipapirgjelden på ulike- markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. Konsernets andel av langsiktig funding per 31.12.15 var 81,4 (83,8) %.

Obligasjoner med fortrinnsrett inngår i verdipapirgjeld i konsernet med 3.673 (3.395) mill kr. LTV i sikkerhetsmassen 53 (52) %. Innskudd er viktig finansieringskilde og konsernet har god innskuddsdekning.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Spesifikasjon av obligasjonslån

<i>Morbank</i>				
31.12.15				
	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån frn.	2016	500	71	429
Obligasjonslån, fast rente	2016	1.000	98	902
Obligasjonslån frn.	2017	1.000	100	900
Obligasjonslån, fast rente.	2017	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2018	1.000	0	1.000
Obligasjonslån, fast rente	2018	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2019	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2019	400	0	400
Obligasjonslån, fast rente	2020	400	0	400
Obligasjonslån frn.	2020	400	0	400
Sum obligasjonslån		6.200	269	5.931

Spesifikasjon av obligasjonslån

<i>Morbank</i>				
31.12.14				
	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån frn.	2015	1.000	259	741
Obligasjonslån, fast rente	2015	200	98	102
Obligasjonslån frn.	2016	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2016	1.000	0	1.000
Obligasjonslån frn.	2017	1.000	100	900
Obligasjonslån, fast rente.	2017	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2018	1.000	0	1.000
Obligasjonslån, fast rente	2018	400	0	400
Obligasjonslån, fast rente	2019	400	0	400
Obligasjonslån frn.	2019	300	0	300
Sum obligasjonslån		6.300	457	5.843

NOTE 35.2 - Ubenyttede trekkfasiliteter

<i>Konsern og morbank</i>		
	31.12.15	31.12.14
Kortsiktig trekkfasilitet, 1år	300	300
Sum ubenyttede trekkfasiliteter	300	300

Konsernets samlede likviditetsreserver vurderes å være tilfredsstillende.

Konsernet har i tillegg:	31.12.15	31.12.14
Overskuddslikviditet i Norges Bank pr 31.12	50	49

Obligasjoner til flytende rente; rente fastsettes forskuddsvis for 3 måneder av gangen og belastes renteutgifter. Konsernets obligasjoner tilbakebetales ved forfall, dersom avtale tillater det og konsernet ønsker det kan lånet tilbakebetales tidligere. Ingen av konsernets senior obligasjoner er sikret. Konsernet har ikke misligholdt lånte midler i løpet av regnskapsåret. Det gjelder både hovedstol, betaling av renter og/eller innløsningsbeløp.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 36 - Andre forpliktelser

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.14	31.12.15			31.12.15	31.12.14
23	31	Annen kortsiktig gjeld		31	23
52	56	Betalbar skatt		63	67
75	87	Sum annen gjeld		94	90
10	16	Påløpte feriepenger og arbeidsgiveravgift		16	10
19	16	Andre påløpte kostnader		16	19
29	32	Sum påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter		32	29
107	104	Netto pensjonsforpliktelser (note 12)		104	107
0	1	Avsetning til tap på garantier		1	0
107	105	Sum påløpte forpliktelser		105	107
211	224	Sum andre forpliktelser		232	227

Pantstillelser

Oversikt over konsernets pantstillelser fremkommer av note 41.

Forpliktende avtaler om anskaffelser av eiendom, anlegg og utstyr.

Per 31.12.15 hadde konsernet ikke inngått vesentlige forpliktende avtaler om anskaffelse av eiendom, anlegg og utstyr.

Pågående rettsvister

Helgeland Sparebank har ikke vært involvert i forvaltningssaker, retterganger eller voldgiftssaker de siste 12 måneder, og banken har heller ikke kjennskap til at det er anlagt eller varslet slike saker, som kan få eller som i den senere tid har hatt vesentlig innvirkning på bankens og/eller konsernets finansielle stilling eller lønnsomhet.

NOTE 37 - Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån

<i>Morbank</i>					<i>Konsern</i>	
Instrument	Opptaksår	Pålydende	Rente	Innløsningsrett	31.12.15	31.12.14
Ansvarlig lån	2013	MNOK 300	3 mnd. nibor +200bp	Soft call 12.06.18	300	300
Fondsobligasjon	2013	MNOK 220	3 mnd. nibor +520bp	Soft call 28.03.17	219	219
					519	519

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 38 - Kapitaldekning

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.14	31.12.15		31.12.15	31.12.14
187	187	Egenkapitalbeviskapital	187	187
845	845	Overkursfond	845	845
-4	-4	Egne egenkapitalbevis	-4	-4
1.028	1.028	Sum innskutt kapital	1.028	1.028
438	466	Grunnfond	466	438
183	281	Fond for urealisert gevinster	281	158
28	29	Gavefond	29	28
338	424	Utjevningsfond	425	338
47	52	Utbytte avsatt til utdeling, klassifisert som egenkapital	52	47
0	0	Annen egenkapital	54	85
1.034	1.253	Sum opptjent egenkapital	1.307	1.094
2.062	2.281	Sum balanseført egenkapital	2.335	2.122
-183	0	Fond for urealisert gevinst	0	-158
-25	-33	Utsatt skattefordel	-37	-31
-40	-38	Eierandel i finansinstitusjoner	-37	-38
32	23	Overgangsregel; andel fradrag for ikke vesentlig eierandel	22	30
-55	-57	Utbytte / gaver, avsatt til utdeling	-60	-59
1.791	2.176	Sum ren kjernekapital	2.223	1.866
-14	-12	Eierandel i finansinstitusjoner	-11	-13
-16	-11	Overgangsregel; andel fradrag for ikke vesentlig eierandel	-10	-15
219	220	Fondsobligasjon	220	219
1.980	2.373	Sum kjernekapital	2.422	2.057
300	300	Ansvarlig lånekapital	300	300
66		36 % av fond for urealiserte gevinster		57
-8	-7	Eierandel i finansinstitusjoner	-6	-7
-16	-11	Overgangsregel; andel fradrag for ikke vesentlig eierandel	-11	-15
0	0	Øvrige	0	0
342	282	Sum tilleggskapital	283	335
2.322	2.652	Sum netto ansvarlig kapital	2.705	2.392
12.790	13.931	Vektet beregningsgrunnlag	14.676	13.929
14,00 %	15,60 %	Ren kjernekapitaldekning i %	15,15 %	13,40 %
15,48 %	17,01 %	Kjernekapital	16,50 %	14,77 %
18,15 %	19,04 %	Totalkapitaldekning	18,43 %	17,17 %

Kapitaldekning for 2015 er i.h.t. Basel III og 2014 i.h.t. Basel II.

Basel III og kapitaldekningsreglene

Helgeland Sparebank har valgt standardmetoden for beregning av kredittrisiko og basismetoden ved beregning av operasjonell risiko.

Bankvirksomhet innebærer risiko på mange områder. God risiko og kapitalstyring er et sentralt strategisk virkemiddel i Helgeland Sparebank. Som en del av Basel III er det for de ulike risikoområder vurdert behov for tilleggskapital. Vurderingene er underbygget med ulike interne vurderinger og beregningsmodeller. Dette er oppsummert i bankens ICAAP, som er styret sitt dokument for dokumentasjon av beregnet kapitalbehov og plan for kapitalstyring. Ut fra disse vurderingene har banken fastsatt mål for kjernekapitaldekning.

Vektingen av konsernets eiendels- og utenom balanseposter er foretatt i henhold til regler i Basel III, fastsatt av Finanstilsynet.

Kapitaldekningen viser konsernets soliditet i forhold til risikovektet balanse.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank			Konsern	
31.12.14	31.12.15		31.12.15	31.12.14
0	0	Stater og sentralbanker	0	0
92	46	Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	46	92
1.136	861	Institusjoner	396	963
2.787	3.289	Foretak	3.289	2.787
1.728	1.625	Massemarkedsengasjementer	1.645	1.773
5.415	5.996	Engasjementer med pant i eiendom	7.541	6.954
149	78	Forfalte engasjementer	78	149
160	535	Obligasjoner med fortrinnsrett	150	134
0	0	Andeler i verdipapirfond	0	0
414	530	Øvrige engasjementer	484	138
11.881	12.959	Beregningsgrunnlag kredittrisiko	13.628	12.990
909	968	Beregningsgrunnlag operasjonell risiko	1.045	938
0	4	Fradrag i beregningsgrunnlaget	4	0
12.790	13.931	Totalt beregningsgrunnlag	14.676	13.929

Kapitalbehovet er beregnet ut fra standardmetoden for beregning av kredittrisiko og basismetoden ved beregning av operasjonell risiko. Kapitalkrav Basel III

NOTE 38.1 - Kapitalstyring

		Konsern
Bankens styre har vedtatt en kapitalplan for 2015 - 2019, hvor tilfredsstillelse av kapitalkravene i CRD IV er sentralt. Styret har fastsatt nye kapitalmål, der målsettingen er en ren kjernekapitaldekning (konsern) på minst 14,0 % og en totalkapitaldekning opp mot 17,5 %. Konsernet har styrket sin rene kjernekapitaldekning til 15,2 (13,4) %, som er godt over lovbestemt minstekrav på 11,5 % fra 1. juli 2016. Kjernekapitaldekningen ble 16,5 (14,8) %, Totalkapitalen ble 18,4 % per 31.12.15 mot 17,2 % pr 31.12.14. Nye målkrav revideres i hht CRD IV krav i forbindelse med bankens strategiprosess høsten 2016. Konsernet planlegger fortsatt å styrke den rene kjernekapitalen ved å bygge kapital over drift.		

NOTE 39 - Egenkapitalbevis

NOTE 39.1 - Fordeling av egenkapitalbevis etter antall egenkapitalbevis

		Morbank		31.12.15
		Egenkapitalbevisiere		Egenkapitalbevis
Fordeling etter antall egenkapitalbevis	Antall	Andel %	Antall	Andel %
1 –1 000	1.622	76,4 %	489.108	2,6 %
1 001 –10 000	422	19,9 %	1.246.984	6,7 %
10 001 –50 000	48	2,3 %	914.416	4,9 %
50 001 –100 000	13	0,6 %	914.266	4,9 %
> 100 001	18	0,8 %	15.135.226	80,9 %
Sum	2.123	100,0 %	18.700.000	100,0 %

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.14

Fordeling etter antall egenkapitalbevis	Egenkapitalbevisiere		Egenkapitalbevis	
			Antall	Andel %
1 –1 000	1.577	75,4 %	543.027	2,9 %
1 001 –10 000	434	20,7 %	1.232.762	6,6 %
10 001 – 50 000	46	2,2 %	930.733	5,0 %
50 001 –100 000	15	0,7 %	914.934	4,9 %
100 001 – 500 000	20	1,0 %	15.078.544	80,6 %
Sum	2.092	100 %	18.700.000	100 %

Omsetning av Helgelands Sparebanks egenkapitalbevis

Kurs per 31.12.15 var kr. 59,0 (55,0) per egenkapitalbevis. Graf for kursutvikling for Helgeland Sparebank og kursutviklingen for finanssektoren på Oslo Børs.

Sparebankstiftelsen Helgeland er største eier med 35,3 % av egenkapitalbevisene i HELG.

Marketmaking-avtale

Helgeland Sparebank har inngått marketmaking-avtale vedrørende handel av egenkapitalbevis. Formålet med avtalen er å sikre likviditet og jevne ut tilbud/etterspørsel, samt å bidra til markedsføringen av egenkapitalbevisene. Videre innebærer avtalen at forskjellen mellom kjøper og selgernoteing skal søkes holdt til maksimalt fire prosentpoeng, dog avrundet til det naturlige beløp. Forskjellen kan likevel holdes mindre dersom markedsinteressen tilsier det. Kursfastsettelsen skal til enhver tid gjenspeile markedets vurdering.

Avkastning og utbyttepolitikk

Det er et prioritert område å utøve en god egenkapitalforvaltning bl.a. ved å utøve en eierpolitikk som bidrar til å skape bedre likviditet i egenkapitalbeviset. Banken ønsker å holde en åpen dialog med egenkapitalbevisiere og øvrige aktører i markedet. Det er vår vurdering at korrekt og relevant informasjon til rett tid skaper tillit og forutsigbarhet og bidrar til riktig prising av Helgeland Sparebanks egenkapitalbevis. Ved hendelser som medfører informasjonsplikt vil meldinger bli sendt Oslo Børs, og etterpå bli lagt ut på bankens egne hjemmesider. Banken har vært børsnotert siden 2000, og har fulgt de krav til rapportering og informasjon som børsen krever av noterte selskaper. Bankens ticker er HELG.

Styret har valgt å foreslå et noe økt utbyttenivå for 2015. Dette er i tråd med tidligere gitt informasjon til markedet. Det er foreslått en utdelingsgrad 37,4 (31,8) %. Fordelingen mellom eierandelskapitalen og grunnfondet er uendret med 75,1 %.

NOTE 39.2 - Egenkapitalbeviskapital

Morbank

I.h.t. bankens utbyttepolitikk kan inntil halvparten av eierandelskapitalens andel av overskuddet utbetales som utbytte, og tilsvarende inntil halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet kan utbetales som gaver eller overføres til stiftelse(r). Resterende del av overskuddet overføres henholdsvis utjevningsfondet og grunnfondet. Banken har en strategi om en langsiktig og forutsigbar utbyttepolitikk.

Egenkapitalbeviskapitalen utgjør 935 mill kr og er fordelt på 2.123 eiere. Note 39.3 viser oversikt over de 20 største egenkapitalbevisierne.

Morbank

31.12.15

	Antall	% andel		Antall	% andel
Sparebankstiftelsen Helgeland	6.599.598	35,3 %	Helgeland Kraft AS	340.494	1,8 %
Pareto AS	1.570.836	8,4 %	Verdipapirfondet Pareto	269.000	1,4 %
UBS AG, London Branc A/C	1.148.900	6,1 %	Sniptind Holding AS	201.801	1,1 %
Merrill Lynch Prof.	1.130.015	6,0 %	Catilina Invest AS	170.000	0,9 %
MP Pensjon PK	662.203	3,5 %	Brødrene Johanssen AS	137.731	0,7 %
BNY Mellon	593.741	3,2 %	Nordenfjeldske Bykreditt	134.194	0,7 %
Eika utbytte	578.213	3,1 %	Melum Mølle AS	124.000	0,7 %
VPF Nordea Norge	565.712	3,0 %	Steffen Nervik	110.000	0,6 %
Bergen Kommunale pensj.	400.000	2,1 %	Melesio AS	100.000	0,5 %
Lamholmen AS	398.788	2,1 %	Citibank	82.900	0,4 %
Sum 10 største eiere	13.648.006	73,0 %	Sum 20 største eiere	15.318.126	81,9 %

Banken har utstedt totalt 18.700.000 stk. egenkapitalbevis pålydende kr. 10,-.

Morbank

31.12.14

	Antall	% andel		Antall	% andel
Sparebankstiftelsen Helgeland	6.599.598	35,3 %	Lamholmen AS	366.734	2,0 %
Pareto AS	1.070.836	5,7 %	Helgeland Kraft AS	340.494	1,8 %
MP Pensjon	1.032.203	5,5 %	AS Atlantis Vest	335.000	1,8 %
UBS AG, London Branc A/C	1.000.000	5,3 %	Bergen kommunale pensj.	250.000	1,3 %
Citibank	776.441	4,2 %	Sniptind Holding AS	201.801	1,1 %
VPF Nordea Norge	570.365	3,1 %	Verdipapirfondet Pareto	153.000	0,8 %
Merrill Lynch Prof.	530.113	2,8 %	Johs. Haugerudsvei AS	141.081	0,8 %
Pareto Online AS	500.000	2,7 %	Melum Mølle AS	124.000	0,7 %
Sparebankstiftelsen DNB	442.724	2,4 %	Mellem Nes Invest AS	118.200	0,6 %
Verdipapirfondet Eika	415.954	2,2 %	Steffen Nervik	110.000	0,6 %
Sum 10 største eiere	12.938.234	69,2 %	Sum 20 største eiere	15.078.544	80,6 %

Banken har per 31.12.15 utstedt totalt 18.700.000 stk. egenkapitalbevis pålydende kr. 50,-.

31.12.15

Navn/Firma	Verv	Antall egne
Svendsen, Tom	Forstanderskapet E	1.119
Høyen, Frank	Forstanderskapet/kontrollkomite E/M	822
Trønsdal, Øyvin	Forstanderskapet E	1.445
Hjorten, Per Gunnar	Forstanderskapet E	9.505
Drevland Wenche	Forstanderskapet I	99
Stanghelle, Helge	Forstanderskapet I	114
Møllersen, Ingvar Johan	Forstanderskapet I	135
Ditlefsen, Roger	Forstanderskapet A	245
Eliassen, Einar	Forstanderskapet A	245
Sagrabbb, Nils	Forstanderskapet A	110
Stamnes, Tore	Forstanderskapet A	1.745
Rørmark, Sten Åge	Forstanderskapet A	245
Myran, Morten	Forstanderskapet A	917
Brattbakk, Ove	Styreleder S	3.552
Lund, Inga Marie	Styremedlem S	135
Furunes, Nils Terje	Styremedlem S	4.709
Heimdal, May	Styremedlem S	359
Flågeng, Lisbeth	Adm. direktør L	2.103
Klausen, Sverre	Direktør Finansstyring L	302
Heimstad, Dag Hugo	Direktør Personmarked L	610
Brønlund, Bjørn Tore	Direktør Bedriftsmarked L	790
Karlsen, Øyvind	Direktør forretningsutvikling L	110
Krogli, Ann Karin	Direktør Organisasjonsutvikling L	347
Ekroll, Anne	Direktør Risikostyring L	1.085
Kråkstad, Ranveig	Direktør Økonomi L	110
E = Egenkapitalbeviseiere O = Offentlig valgte L = ledende ansatte M = Kontrollkomite I = Innskytervalgte A = Ansatte valgte S = Styremedlem K = Kommunevalgte		

31.12.14

Navn/Firma	Verv		Antall egne
Furunes, Nils Terje	Forstanderskapet	E	4 709
Svendsen, Tom	Forstanderskapet	E	1 119
Høyen, Frank	Forstanderskapet	E	822
Trønsdal, Øyvin	Forstanderskapet	E	1 000
Juel, Iver A.	Forstanderskapet	E	12 916
Arntsberg, Frank	Forstanderskapet	E	1 500
Nybø, Svein Gunnar	Forstanderskapet	I	504
Stanghelle, Helge	Forstanderskapet	I	114
Møllersen, Ingvar	Forstanderskapet	I	135
Ditlefsen, Roger	Forstanderskapet	A	245
Eliassen, Einar	Forstanderskapet	A	245
Johansen, Bente	Forstanderskapet	A	368
Stamnes, Tore	Forstanderskapet	A	1 745
Sund, Liv	Forstanderskapet	A	581
Myran, Morten	Forstanderskapet	A	917
Michalsen, Thore	Styreleder	S	2 135
Brattbakk, Ove	Styrets nestleder	S	2 052
Skjellstad, Monica	Styremedlem	S	550
Heimdal, May	Styremedlem	S	359
Flågeng, Lisbeth	Adm. direktør	L	2 103
Brønnlund, Bjørn Tore	Ledergruppe	L	510
Krogli, Ann Karin	Ledergruppe	L	347
Heimstad, Dag Hugo	Ledergruppe	L	610
Kråkstad, Ranveig	Ledergruppe	L	110
Klausen, Sverre	Ledergruppe	L	305
Ekroll, Anne	Ledergruppe	L	1 085
Karlsen, Øyvind	Ledergruppe	L	110

NOTE 39.5 - Utbytte

	<i>Morbank</i>	
	31.12.15	31.12.14
Grunnlag for beregning av utbytte		
EK i balansen (ikke omarbeidet)	2.281	2.062
Fradragsposter (fond for urealiserte gevinster/avsatt utbytte/avsatt til stiftelse)	-342	-238
Sum justert egenkapital	1.939	1.824
Egenkapitalbeviskapital	187	187
Overkursfond	845	845
Utjevningsfond	425	338
Sum	1.457	1.370
Utbyttebrøk 31.12.	75,1	75,1 %
Utbyttebrøk 01.01.	75,1	75,1 %
Beregning av utbytte:		
Årsresultat morbank	214	196
Overført fra utjevningsfond	-31	0
Utbyttegrunnlag	183	196
Utbytte i mill kr	51	47
Utjevningsfond	86	100
Utbytte per egenkapitalbevis i kroner morbank	7,35	7,85
Herav kontantutbytte i kroner	2,75	2,50
Herav til utjevningsfond i kroner	4,60	5,35

NOTE 39.6 - Nøkkeltall egenkapitalbevis

<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>	
31.12.14	31.12.15	31.12.15	31.12.14
55,0	59	59	55,0
7,0	6,9	7,1	6,3
0,7	0,6	0,6	0,7
75,1	75,1	75,1	75,1
80,9	91,6	93,7	83,2
7,9	8,6	8,4	8,7
7,9	8,6	8,4	8,7

NOTE 40 - Garantiansvar fordelt på garantitype

<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>	
31.12.14	31.12.15	31.12.15	31.12.14
160	253	253	160
138	121	121	138
149	158	158	149
20	20	20	20
467	552	552	467

*) Justering til virkelig verdi er ikke innarbeidet i balansen, da verdiendring ikke er av vesentlig verdi.

31.12.14	31.12.15	Sikringsfondet	31.12.15	31.12.14
0	0	Garanti overfor Sikringsfondet	0	0

Det ble betalt inn sikringsfondsavgift i 2015.

NOTE 41 - Pantstillelser

<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>	
31.12.14	31.12.15	31.12.15	31.12.14
Obligasjoner er stillet som sikkerhet for			
545	464	D-lån i Norges Bank	464 545
545	464	Sum pantstillelser	464 545

NOTE 42 - Hendelser etter balansedagen

		<i>Konsern og morbank</i>	
Konsernet og morbanken er ikke kjent med hendelser etter balansedagen som påvirker regnskapet. Det er foreslått å dele ut kontantutbytte på 51,4 (46.7) mill. kr. av årets resultat til egenkapitalbeveiseierne i Helgeland Sparebank. Videre er det foreslått å sette av 17 (15) mill. kr. til gavefond / gavestiftelse. Forslaget er ikke vedtatt på balansedagen (31.12) og postene er derfor ikke ført som gjeld, men inngår i egenkapitalen.			

NOTE 43 - Balansen splittet i kortsiktige og langsiktige poster

<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>	
31.12.14	31.12.15	31.12.15	31.12.14
Eiendeler			
103	91	Kontanter og fordringer på sentralbanker	91 103
1.358	1.007	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	510 675
2.917	2.931	Utlån til og fordringer på kunder	4.056 3.061
1.463	1.197	Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	1.197 1.397
47	52	Andre eiendeler	102 99
5.888	5.278	Sum kortsiktige eiendeler	5.956 5.335
13.660	15.270	Utlån til og fordringer på kunder	18.388 17.670
161	127	Finansielle derivater	127 161
2.539	2.446	Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	2.265 2.338
182	267	Investeringer i tilknyttede selskaper	267 178
348	345	Investeringer i datterselskaper	0 0
25	33	Utsatt skattefordel	37 30
35	36	Varige driftsmidler holdt for salg	92 86
16.950	18.524	Sum langsiktige eiendeler	21.176 20.463
22.838	23.802	Sum totale eiendeler	27.132 25.796
Gjeld og egenkapital			
0	18	Gjeld til kredittinstitusjoner	20 2
13.964	14.633	Innskudd fra og gjeld til kunder	14.407 13.718
843	1.331	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2.253 1.017
211	224	Andre forpliktelser	232 227
15.018	16.206	Sum kortsiktig gjeld	16.912 14.964
0		Gjeld til kredittinstitusjoner	0 0
7	11	Fastrente innskudd	11 7
5.691	5.246	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7.815 8.645
60	58	Finansielle derivater	58 60
5.758	5.315	Sum langsiktig gjeld	7.884 8.712
20.776	21.521	Sum gjeld	24.796 23.676
1.028	1.028	Innskutt egenkapital	1.029 1.029
1.034	1.253	Opptjent egenkapital	1.305 1.091
2.062	2.281	Sum egenkapital	2.334 2.120
Ikke kontrollerende inntreffer		2	2
22.838	23.802	Sum gjeld og egenkapital	27.132 25.796

Helgeland Sparebank - Erklæring fra styret og adm. direktør

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2015 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer selskapet og konsernet står overfor.

Mo i Rana 24. februar 2016

Ove Brattbakkk
styreleder

Stein Andre Herigstad-Olsen
nestleder

Eva Monica Hestvik

Bjørn Audun Risøy

Inga Marie Lund

Nils Terje Furunes

May Heimdal
ansattes repr.

Lisbeth Flågång
adm. direktør

Til forstanderskapet i Helgeland Sparebank

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Helgeland Sparebank som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, endringer i egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

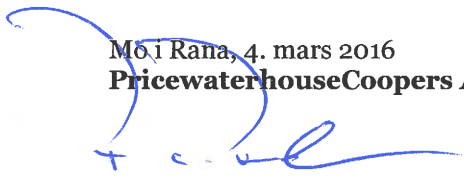
Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernet Helgeland Sparebank' finansielle stilling per 31. desember 2015 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om årsberetningen og om redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon" mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Mø i Rana, 4. mars 2016**PricewaterhouseCoopers AS**

Per Erik Pedersen
Statsautorisert revisor

KONTROLLKOMITEENS ÅRSMELDING FOR 2015

Til forstanderskapet i Helgeland Sparebank

KONTROLLKOMITEENS ÅRSMELDING FOR 2015

Kontrollkomiteen har avholdt 5 møter og 22 saker er behandlet.

Kontrollkomiteen har i løpet av året ført tilsyn med bankens virksomhet i samsvar med Sparebankloven og gjeldende instruks.

Bankens virksomhet har vært i samsvar med sparebankloven, bankens vedtekter, Forstanderskapets vedtak og andre gjeldende bestemmelser.

Kontrollkomiteen har gjennomgått bankens årsregnskap og årsberetning og tilrår at det utarbeidede årsregnskapet fastsettes som bankens regnskap for 2015.

Kontrollkomiteen finner styrets vurdering av bankens økonomiske stilling dekkende.

Mosjøen, den 4. mars 2016

Frank Høyen

Nina Lunde

Kåre Johan Åsli

Resultat i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital

<i>Morbank</i>					<i>konsern</i>			
2012	2013	2014	2015		2015	2014	2013	2012
4,18	4,07	4,01	3,51	Renteinntekter og lignende inntekter	3,58	4,17	4,25	4,27
2,72	2,47	2,36	1,77	Rentekostnader og lignende kostnader	1,82	2,41	2,51	2,76
1,45	1,59	1,64	1,74	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	1,76	1,75	1,74	1,51
0,39	0,39	0,40	0,42	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	0,37	0,35	0,35	0,34
0,04	0,04	0,04	0,04	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	0,04	0,04	0,04	0,04
0,34	0,34	0,35	0,38	Netto provisjonsinntekter	0,33	0,31	0,31	0,30
0,03	0,17	0,29	0,27	Netto resultat på finansielle instrumenter	0,08	0,17	0,06	0,00
0,01	0,07	0,06	0,06	Andre driftsinntekter	0,04	0,03	0,03	0,03
1,03	1,04	1,09	1,13	Driftskostnader	1,03	1,01	0,95	0,96
0,13	0,12	0,19	0,14	Tap på utlån, garantier m.v.	0,12	0,17	0,13	0,11
0,68	1,02	1,07	1,19	Resultat før skatt	1,07	1,08	1,05	0,77
0,20	0,24	0,22	0,26	Skatt på ordinært resultat	0,27	0,26	0,29	0,22
0,49	0,78	0,84	0,92	Årsresultat etter skatt	0,79	0,83	0,77	0,55

Øvrige nøkkeltall

Morbank					Konsern			
2012	2013	2014	2015	(tall i mill kr og %)	2015	2014	2013	2012
21.517	22.977	22.838	23.802	Forvaltningskapital per 31.12.	27.132	25.798	25.985	24.594
20.963	22.407	23.219	23.181	Gjennomsnittlig forvaltningskapital	26.279	26.146	25.290	23.553
14.833	15.970	16.669	18.295	Brutto utlån	22.541	20.828	20.708	19.842
-21	-40	-24	-19	Spesifisert nedskrivning	-19	-24	-40	-21
-66	-67	-68	-75	Gruppenedskrivning	-79	-72	-71	-66
0	0	0	-1	Spesifisert nedskrivning garantier	-1	0	0	0
77,6 %	83,0 %	83,8 %	80,0 %	Innskuddsdekning i % av brutto utlån	64,0 %	65,9 %	62,7 %	56,5 %
52,2 %	55,8 %	59,2 %	60,7 %	Utlån til personmarkedskunder	67,7 %	67,1 %	65,6 %	63,9 %
2,4 %	7,7 %	4,4 %	9,8 %	Vekst brutto utlån	8,2 %	0,6 %	4,4 %	9,3 %
8,0 %	15,1 %	5,5 %	4,8 %	Vekst kundeinnskudd	5,0 %	5,7 %	15,9 %	7,5 %
1.725	2.125	2.322	2.652	Ansvarlig kapital per 31.12.	2.705	2.392	2.183	1.762
12.546	12.715	12.790	13.931	Vektet beregningsgrunnlag	14.676	13.929	13.640	13.401
11,9 %	12,7 %	14,0 %	15,6 %	Ren kjernekapitaldekning	15,2 %	13,4 %	12,3 %	11,5 %
13,7 %	14,4 %	15,5 %	17,0 %	Kjernekapitaldekning	16,5 %	14,8 %	13,9 %	13,1 %
13,8 %	16,7 %	18,2 %	19,0 %	Kapitaldekning	18,4 %	17,2 %	16,0 %	13,2 %
8,2 %	8,4 %	9,0 %	9,6 %	Egenkapitalprosent	9,6 %	8,2 %	7,7 %	7,3 %
6,1 %	9,5 %	9,8 %	9,9 %	Egenkapitalrentabilitet	9,3 %	10,5 %	10,4 %	7,2 %
		12,0 %		Egenkapitalrentabilitet (korr.resultat og balanse)		11,5 %		
0,5 %	0,8 %	0,8 %	0,9 %	Totalrentabilitet	0,8 %	0,8 %	0,8 %	0,5 %
31,0	47,2	55,0	59,0	Børskurs, kroner per egenkapitalbevis	59,0	55,0	47,2	31,0
7,5	6,7	7,0	6,9	P/E	7,1	6,3	6,1	6,3
0,5	0,6	0,7	0,6	P/B	0,6	0,7	0,6	0,5
75,1	75,1	75,1	75,1	Egenkapitalbevisprosent 31.12	75,1	75,1	75,1	75,1
69,1	76,3	80,9	91,6	Egenkapital pr. egenkapitalbevis	93,7	83,2	78,5	70,5
4,1	7,0	7,9	8,6	Resultat per egenkapitalbevis, i kr	8,4	8,7	7,8	4,9
4,1	7,0	7,9	8,6	Utv. resultat per egenkapitalbevis, i kr	8,4	8,7	7,8	4,9
1,3	1,8	2,5	2,75	Kontantutbytte, i kroner				
3,1	5,2	5,4	4,60	Avsatt til utjevningsfond				
1,0	1,0	1,1	1,1	Kostnader i % av snitt forvaltning	1,0	1,0	0,9	1,0
55,7	45,8	46,3	44,4	Kostnader i % av inntekter	46,4	44,6	44,5	53,9
177	177	168	164	Antall årsverk	164	168	177	177
				I % av brutto utlån:				
0,7	1,0	0,5	0,5	Brutto mislighold	0,4	0,4	0,7	0,5
0,6	0,8	0,4	0,4	Netto mislighold	0,3	0,3	0,6	0,5
0,6	0,7	0,6	0,5	Sum totale nedskrivninger	0,4	0,5	0,5	0,4
0,2	0,2	0,3	0,1	Tap på engasjement	0,1	0,2	0,2	0,1

Forstanderskapets medlemmer:

Leder: Hjorthen, Per Gunnar

Nestleder: Steinrud, Marianne Myrnes

Offentlig valgte:

Søbstad, Mildrid

Dagsvik, Richard A.

Innskytervalgte:

Ivarrud, Håmund

Juvik, Kjell Idar

Møllersen, Ingvar

Drevland, Wenche

Stanghelle, Helge

Steinrud, Marianne Myrnes

Bonsaksen, Geir Hogne

Egenkapitalbeviseiervalgte:

Strøm, Inger Lise

Forbergskog, Brynjar

Mevold, Toril

Høyen, Frank

Jacobsen, Anne Pásche

Lunde, Lars Martin

Hjorthen, Per Gunnar

Svendsen, Tom

Trønsdal, Øyvin

Larsen, Inger Lise

Ansattevalgte:

Ditlefsen, Roger

Eliassen, Einar

Sagrabb, Nils

Myran, Morten

Stamnes, Tore

Rørmark, Sten Åge

Styrets medlemmer:

Styreleder: Brattbakk, Ove

Nestleder: Herigstad-Olsen, Stein Andre

Øvrige styremedlemmer:

Hestvik, Eva Monica

Risøy, Bjørn Audun

Lund, Inga Marie

Furunes, Nils Terje

Heimdal, May

Kontrollkomiteens medlemmer:

Leder: Høyen, Frank

Lunde, Nina

Åsli, Kåre

Hovedadministrasjon og nøkkelpersoner:

Flågeng, Lisbeth, administrerende direktør

Brønlund, Bjørn-Tore, direktør bedriftsmarked

Krogli, Ann Karin, direktør organisasjonsutvikling

Heimstad, Dag-Hugo Gangmark, direktør personmarked

Kråkstad, Ranveig, økonomidirektør

Klausen, Sverre, finansdirektør

Ekroll, Anne, direktør risikostyring

Karlsen Øyvind, direktør forretningsutvikling